

32
68

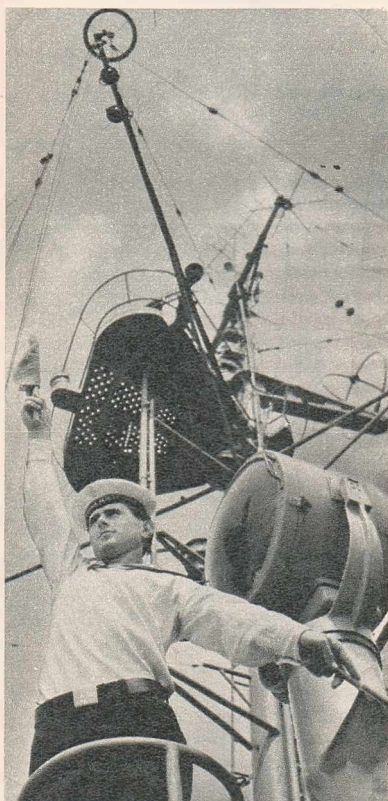
LACARA

UL XVII
688
UGUST 1968

Biblioteca Municipiului Deva
SALA DE LECTURĂ

Biblioteca Municipiului Deva
SALA DE LECTURĂ

PRIMA DUMINICĂ A LUNII AUGUST

Navele românești maritime și fluviale, aflate în porturi sau pe întinsul mărilor și oceanelor lumii, arborează marelă pavoz: Ziua marinei Republicii Socialiste România — sărbătoare integrată în patrimoniul aniversărilor scumpe națiunii noastre; ziua când navigatorii flotei comerciale, proiectanții și constructorii de nave, muncitorii din porturi și marinarii militari sînt salutați de întregul popor.

Tineri sau vîrstnici, începători sau «lupi de mare», într-un cuvînt toți marinarii ridică prin munca și faptele lor tot mai sus prestigiul marinei românești. Tricolorul aflat la bordul navelor noastre flutură în prezent la mii de kilometri departe de țară, marcînd contribuția crescîndă a României la schimburile de valori materiale și spirituale pe plan mondial. Cu fiecare cursă, navigatorii din flota comercială duc cu ei mărturia ale mărețelor înfăptuirii socialiste din România contemporană, sentimentele de demnitate, de pace și prietenie care animă poporul român. Din minți inspirate și miini vrednice, din cutezanța și spiritul creator al celor de pe șantiere ies nave moderne, cu performanțe care le permit să se avînte în cele mai temerare curse. Cutezători ca și înaintașii de pe navele lui Mircea și pinzarele lui Ștefan, animați de aceleași idealuri și sentimente ca ale constructorilor și navigatorilor flotei noastre comerciale, marinarii militari veghează cu destoinicie hotarele pe apă ale țării. Pe vedete și dragoare, vînătorii de submarine, toți acei care fac serviciu în această frumoasă armă, învață să apere, laolaltă cu ceilalți ostași ai patriei, tot ce am făurit prin muncă dreaptă și cinstită.

Lt. col. C. ZAMFIR
Maior M. NEGURĂ

DIVERSIFICAREA CONSTRUCȚIILOR DE LOCUINȚE

Ca urmare a indicațiilor conducerii de partid și de stat pentru creșterea — în termen cît mai scurt — a numărului de apartamente, care să satisfacă cerințele diferitelor categorii de oameni ai muncii, proiectanții și constructorii din toată țara caută soluții adecvate.

Pentru a afla amănunte privind această preocupare de actualitate ne-am adresat unor cadre de conducere și specialiști de la Institutul Proiect-București — principalul proiectant al construcțiilor din Capitală. Am pus 7 întrebări, am primit 7 răspunsuri.

1 — CE S-A ÎNTR-PRINS ÎN INSTITUTUL DV. PENTRU ACCELERAREA SPORIRII NUMĂRULUI DE APARTAMENTE?

— Conform Hotărîrii adoptate la recenta ședință a Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. și a Consiliului de Miniștri s-au proiectat la noi 4 tipuri de apartamente și garsoniere, diferențiate după suprafață, grad de confort și preț.

2 — PUTEȚI ÎNCEPE CU PREȚUL?

— O garsonieră va costa aproximativ 12 000 lei; un apartament cu 2 camere de categoria a IV-a, între 23 000 și 25 000 lei, iar unul, tot cu 2 camere, dar de categoria a III-a, 28 000-31 000 lei. Pentru stabilirea exactă a prețurilor pe diferite categorii de locuințe, proiectele noastre prind viață acum în cadrul unui șantier experimental situat în cartierul Rahova.

3 — CÎTE APARTAMENTE CUPRINDE ACEST ȘANTIER ȘI CÎND VOR FI GATA?

— Circa 100 de apartamente — pentru început — respectiv 5 blocuri. În luna octombrie ele vor fi gata, ceea ce va înlesni concluzii și măsuri corespunzătoare.

4 — PÎNĂ ATUNCI PUTEM SĂ VĂ SOLICITĂM UNELE CONCLUZII PRELIMINARE?

— Evident. Potrivit studiilor pe care le-am efectuat, putem anti-

cipa: construcția de locuințe cu grad diferențiat de confort este perfect realizabilă și va duce, în următorii doi ani, la dublarea, față de 1968, a numărului de apartamente noi date în folosință de către stat în București, ca și în restul țării.

5 — CUM SE VA ASIGURA «VITEZA DE CONSTRUCȚIE»?

— Experimentarea pe care o efectuăm în prezent ne va permite să aflăm atît păreri specialiștilor cît și ale unui mare număr de cetățeni, care vor putea vedea la «fața locului» apartamentele realizate în Rahova. Totodată, împreună cu constructorii, vom putea stabili, concret, soluțiile de industrializare pe care să le adoptăm pentru producția de mare serie a locuințelor de acest tip în București, începînd din toamnă. Întrevedem sisteme constructive cu un grad înalt de prefabricare, panouri mari, realizate atît în fabrici cît și în poligoane de șantier. De asemenea, ne gîndim să utilizăm cofraje plane din rame metalice și placaj tegofilim, cofraje care să aibă mărimea unui perete sau a unui tavan. La toate acestea se va adăuga și înălțimea de maximum 4 etaje a blocurilor, ceea ce va scurta durata de execuție și va însemna deci o grăbire a intrării locatarilor în noile apartamente.

6 — REVENIND LA ȘANTIERUL RAHOVA: CARE ESTE, ÎN ZILELE ACESTEIA, STADIUL DE

7
întrebări

7
răspunsuri

CONSTRUCȚIE AL BLOCURILOR DEJA ATACATE?

— Blocul «tip A» este cel mai avansat. Construcția a ajuns la etajul II — înălțimea finală a blocului. Urmează finisajele apartamentelor, care sînt cuprinse în categoria a II-a și au următoarea structură: un vestiar, o încăpere pentru baie, bucătărie și două odăi de locuit, suprafață locuibilă totalizînd aproximativ 24 mp. În plină construcție se află și blocul «tip B» (n.r. — vedeți jos fotografia machetei) care are o arhitectură exterioră agreabilă și economică — scara fiind liberă, adică amplasată între cele două corpuri ale clădirii. Blocul tip B — care se încadrează la categoria a III-a — conține apartamente de 2 și 3 camere.

7 — DUPĂ CE SE VA DEPĂȘI FAZA EXPERIMENTALĂ, ÎN CARE ZONE ALE BUCUREȘTIULUI SE VOR CONSTRUI LOCUINȚE CU GRAD DE CONFORT DIFERENȚIAT?

— Am stabilit pînă acum 18 amplasamente. Iată cîteva dintre viitoarele adrese: str. Sportului (aproape de spitalul Fundeni), str. Ziduri între Vii (Colentina), str. Antiaeriană (Drumul Taberei), șoselele Pantelimon și Alexandria. Ținînd seama că în 1969 trebuie să fie date în folosință peste 10 000 de asemenea apartamente, încă din acest an vom începe să asigurăm șantierele cu proiecte de execuție.

MĂRTURIA VECHIULUI REPORTER BUCUREȘTEAN

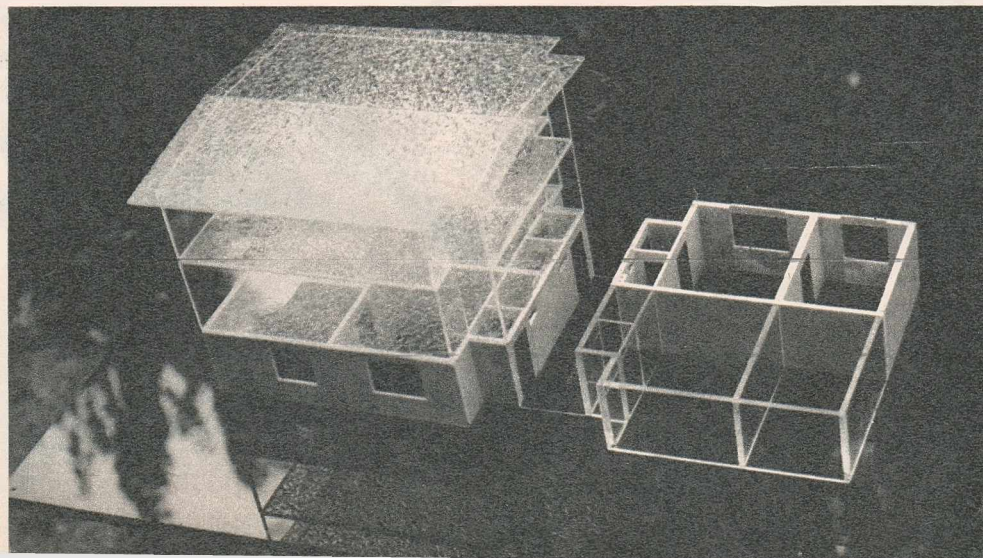
F. BRUNEA-FOX

Dacă am exemplifica numai cu Bucureștiul, pentru cine păstrează în minte fizionomia Capitalei de altădată înfățișarea ei de astăzi nu prilejuiește doar un examen comparativ de imagini ci și reflecții legate de imensul progres realizat în anii din urmă. Îl vedem tradus în aspectul străzilor și magistralelor, în somptuoasele înfăptuirii arhitectonice, în orînduirea spațiilor de verdeață, realizări care n-au retușat doar portretul velust al Capitalei, ci l-au creat din nou pe un model modern. Acest progres se oglindește în viața de fiecare ceas, în ritmul viu al activității ce imprimă acea notă dinamică de mișcare a orașului. E orașul unor oameni noi, al oamenilor care sînt călăuziți spre o destinație precisă și constructivă. Al oamenilor care au transformat prin munca, mobilitatea și pasiunea lor nu numai înfățișarea orașului ci mai ales i-au întinerit sufletul.

Aceste constatări nu se limitează la București; Galațiul, Iașul, Constanța, Bacăul, ca și celelalte orașe ale țării, sînt beneficiarele acestei epoci creatoare.

Avîntului imprimat vieții noastre de către partid îi datorăm — și în ordinea urbanistică — transformările radicale din acești ani, construirea nenumăratelor imobile cu mii de apartamente destinate populației. Dar pentru a se satisface cît mai rapid — și cît mai aproape de cerințe — necesitățile populației, ritmul construirii de pînă acum, deși intens, se impunea a fi și mai sporit. Recentă Hotărîre a Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. și a Consiliului de Miniștri de a construi blocuri de diverse tipuri într-o varietate de forme și modele, pentru acei care încă mai plătesc, pe planul habitatiei, un greu tribut trecutului, se încadrează în concepția umanistă socială și economică a urbanisticii noastre. Este, printre altele, altele măsuri menite să asigure nivelul de trai al oamenilor muncii, încă una și dintre cele mai salutare.

Reporterul periferiilor de odinioară, cum am fost ațîția ani, voi soma curînd din lipsă de obiect. Nu mă plîng. Dimpotrivă.

EFICIENT ȘI STIMULATOR

«Reglementări menite să sporească eficacitatea sistemului de premiere», «Măsuri pentru remunerarea echitabilă a personalului tehnico-administrativ și de specialitate», «O justă corelație între contribuția personală și sistemul premial» — iată numai câteva dintre titlurile sub care presa cotidiană a debătut în ultimele zile modul de repartizare a fondurilor de premiere și de acordare a premiilor individuale personalului tehnico-administrativ și de specialitate, izvorât din recenta Hotărâre a Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. și a Consiliului de Miniștri.

Reporterii noștri au consemnat reacția favorabilă a opiniei publice. Un mare număr de cetățeni intervievați și-au manifestat satisfacția față de măsurile luate.

«Hotărârea cu privire la îmbunătățirea repartizării fondurilor de premiere și a acordării premiilor individuale constituie o dovadă în plus a grijii partidului și guvernului de aplicare justă a principiilor economiei socialiste — în speță, a cointeresei materiale a oamenilor muncii.

Noua reglementare înlătură diferențierile exagerate în repartizarea fondului de premiere. Pe viitor se va asigura o repartizare judicioasă, în concordanță cu echitatea pe care o promovează societatea noastră socialistă. De pildă, în cazul când cota medie de constituire a fondului de premiere la o întreprindere este de 20%, premiul cel mai mare nu va putea depăși 25%, iar cel mai mic 15% din salariul tarifar — adică 5% peste sau sub cota medie — indiferent dacă salariatul face parte din cadrele de conducere sau are o funcție de execuție.

Noile măsuri, folosind mai bine pirghia cointeresei materiale, vor contribui la ridicarea eficienței activității noastre economice, obiectiv principal al politicii statului». (Dr. în științe economice, Costin C. Kirilășcu, director adj. în Ministerul Finanțelor)

«După părerea mea, hotărârea de a se acorda premii tuturor salariaților tehnico-administrativi și de specialitate ce-și aduc contribuția la îndeplinirea și depășirea sarcinilor constituie un stimulent puternic la dezvoltarea mai mare a activității în întreprinderi cât și la perfecționarea profesională a salariaților. La aceasta se adaugă și faptul că de acum înainte premiile vor fi aprobate de comitetul de direcție al întreprinderilor, cu consultarea comitetului sindical, ceea ce constituie o garanție împotriva unor nedreptăți. Fiindcă trebuie să recunoaștem că, uneori, salariații tehnico-administrativi au primit premii nu în raport cu munca pe care au desfășurat-o, ci în funcție de unele aprecieri subiective». (Paul Marin, șef de atelier «Casa Scînteii»)

«Sistemul de acordare a premiilor trimestriale conținea pînă acum o serie de neajunsuri ce generau disproporții între veniturile diferitelor categorii de salariați — disproporții provocate de premii maxime (40—50% din salariul tarifar) acordate cadrelor de conducere și premii mai mici (5—10% din salariul tarifar) pentru salariați cu funcții de execuție. Directorii încasau uneori premii deosebit de mari. Or, plecîndu-se de la premisa că realizările unei întreprinderi sînt rezultatul muncii întregului colectiv, noua hotărâre asigură pe de o parte o premiere echitabilă în raport cu contribuția fiecărui salariat; pe de altă parte, dă posibilitatea ca fiecare salariat să beneficieze de fondul premial dacă, desigur, și-a adus contribuția sa la realizarea planului în întreprinderea în care lucrează». (Petre Năstăsache, șef de stație, depoul I.T.B.-Bucureștii Noi)

F. URSEANU

MICFALĂU — VENEȚIA. Cum a Răspunsul e cît se poate de simplu: districte Micfalău.

Excursia are istoricul ei. Acum din miazărilor clasei a V-a un tur ciclist în țară la drum. În vacanța următoare au făcut Sofia (tur-retur) tot cu bicicletele. Acțiune ciclistă mai lungă: prin lugojană să știe prilejul să urăm «drum bun»!

SANTIER

— Corpondente telefonice din țara —

AUGUST '68

TR. SEVERIN

PARTER PLUS 7 ETAJE, 250 de locuri, un mare restaurant, două baruri — iată cartea de vizită a hotelului turistic care se construiește la Tr. Severin și a cărui inaugurare este fixată pentru ultimul trimestru al acestui an. De pe terasă (la 80 m înălțime) se deschide o panoramă admirabilă — spre dreapta pînă la Porțile de Fier, spre stînga pînă dincolo de insula Șimian.

Gh. BRAD

CONSTANTA

PESTE 500 000 DE VIZITATORI în doi ani la acvariul din Constanța, care a împlinit recent zece ani de existență. De curînd au fost întocmite planurile unui nou acvariu, ce urmează să fie amplasat în apropierea lacului Tăbăcăria din marginea vestică a orașului. Acest nou punct de atracție constănțean va face parte — după cum ne-a declarat ing. Marcel Stanciu, directorul acvariului — dintr-un vast complex zoologic, compus dintr-o microdelță, un terariu și colțuri vii cu animale de apă: foci, urși polari, delfini.

Dr. C. SIMIONESCU

CRAIOVA

ALĂTURI DE ÎMPUNĂTOARILE EDIFICII Industriale și social-culturale din Cetatea Baniilor, se construiește în prezent la Craiova, un nou spital care va fi deservit de 1 500 cadre medico-sanitare. Situat în partea de sud-vest a orașului, clădirea spitalului va avea parter și zece etaje.

Circulația pe verticală în interiorul spitalului va fi asigurată de 9 lifturi. La fiecare etaj, în apropierea liftului, se va amenaja un vorbitor pentru vizitatorii bolnavilor. Staționarul situat la nivelul 11 va dispune de o terasă pentru helioterapie.

C. BORA

MAMAIA

UN MARE COMPLEX METEOROLOGIC se construiește în apropiere de Mamaia. Aparatul ultramodern de investigații în atmosferă va face ca în viitor previziunea vremii pe litoral, pe o mare porțiune deasupra Mării Negre cât și în întreaga Dobrogea, să se poată face cu cît mai mare exactitate.

V. ZUGRAVU

BACĂU

DINCOLO DE OITUZ, în Munții Ciucului, se construiește în prezent un baraj care va stăvili apele Văii Uzului. Lacul artificial care va lua naștere aici (88 milioane mc) va alimenta cu apă, începînd din 1970, întreaga industrie petrochimică de pe Valea Troțușului și localitățile respective. Lungimea barajului: 500 m; cantitatea de ciment folosită pentru construirea lui: 800 000 mc.

I. IFRIM

PORTILE DE FIER

A ÎNCEPUT MONTAREA podului rulant de 480 tone — unul dintre cele mai mari din Europa — destinat operațiilor de ridicat din sala de mașini. Formula constructivă și construcția lui aparțin Bucureștilui și Reșiței.

V. ROMNICEANU

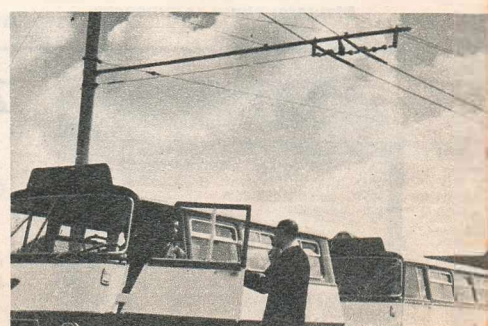
INSTANTANEE

DUMINICĂ. 550 ani de existență a împlinit zilele acesteia comuna prahoveană Starchiojd. Prilej de manifestări oficiale și petreceri populare. La înălțime au fost și de această dată frumoasele din comună, purtînd la fel de frumoase costume naționale.

LUNI. «M-am îndrăgostit de București, încerc să-l surprind în ceea ce are el mai caracteristic» — ne-a declarat cunoscutul pictor polonez Jan Hawrylkiewicz, care expune în pavilioanele A și B din Parcul Herăstrău.

MARȚI. Bună idee cu barurile automate! Numai că funcționînd o zi da și trei ba (de exemplu cel de vizavi de «Patria»), ai senzația că au fost instalate pentru a încerca talentul reparatorilor și răbdarea bieților pietoni.

MIERCURI. «T.V.» a devenit de mult o marcă și un simbol. Nu numai la noi, ci și peste hotare. Aveți în fotografie primul lot de microbuze «T.V. 41-4», gata de plecare în Columbia. Urmează celelalte eșaloane, conform contractelor încheiate.

ANȚ PERSPECTIVE

...țară se desfășoară zilele
...ările generale ale sala-
...adrul cărora, potrivit
...itetului Executiv al C.C.
...Consiliului de Miniștri,
...e direcție ale întreprin-
...rganizațiilor economice
...zintă informări cu pri-
...dul cum a fost îndeplinit
...omic, precum și sarcin-
...perioada următoare.

...lativ recent — aproxi-
...ă luni în urmă — comi-
...ecție al întreprinderii
...ort București a prezentat
...său raport în fața reprezen-
...tanților celor peste 23 000 de sala-
...riați ai întreprinderii. Iată câteva
...elemente ale realizărilor dobândite
...în primul semestru din acest an: pro-
...ducția globală a fost realizată în pro-
...porție de 102,7%, ceea ce se tra-
...duce prin transportarea unui număr
...de 580 milioane călători — cu 33
...milioane mai mult decât în semestrul
...l al anului trecut. Alt fel spus, în
...fiecare zi în municipiul București
...au circulat cu mijloace de transport
...în comun 3 200 000 de oameni. Ex-
...presia economică a bilanțului pe
...șase luni mai este exprimată de be-
...neficiile totalizând 3 450 000 lei față
...de 919 000 lei — cifră care figura în
...prevederile inițiale; rentabilita-
...tea întreprinderii s-a triplat prin
...impulsionarea încasărilor, crearea li-
...niilor noi: 42, 72, 73, 74 și 36, pre-
...cum și datorită altor măsuri tehnico-

organizatorice. În scopul îmbun-
...tățirii aspectului mijloacelor de tran-
...sport în comun s-au recondiționat
...și vopsit, peste plan, 271 de tram-
...vaie, 266 troleibuze și 277 autobuze.
...În perioada care s-a scurs de
...la începutul anului s-au întreprins
...acțiuni mari cum ar fi: raționalizarea
...folosirii personalului, rentabilizarea
...traseelor, emiterea unor normative
...noi pentru vehiculele care circulă
...în comun, precum și teledispeceriza-
...rea circulației.

...Pînă la sfârșitul acestui an, noul
...comitet de direcție împreună cu în-
...tregul colectiv al I.T.B. își propun
...să înființeze noi trasee de autobuze
...în cartiere care au legături mai puțin
...directe cu centrul Bucureștiului, bu-
...năoară cartierele Progresul, Colen-
...tina și Bucureștii Noi. Întrucît nu-
...meroși călători sînt nemulțumiți de
...fluxul discontinuu al autobuzelor și
...troleibuzelor, mai ales în orele de
...vîrf, comitetul de direcție realizează
...în prezent, în colaborare cu Institu-
...tul de proiectări și automatizări, un
...sistem de control al ritmicității cir-
...culației în punctele nodale ale Capi-
...talei, precum și lucrări de moderni-
...zare a dispeceratului circulației și
...dispeceratului electric.

...Nădăjduim că în lunile cîte au mai
...rămas pînă la sfârșitul anului, I.T.B.-ul
...va găsi în fine mijloace ca să se reabi-
...lizeze față de călătorii bucureșteni
...ale căror insatisfacții privind tran-
...sportul în comun comportă tot a-
...tîtea obligații din partea acestei în-
...treprinderi.

IAȘI: ORIZONTURI URBANISTICE

Dr. ing. C. Mihăilescu, director al
D.S.A.P.C.-Iași, ne-a împărtășit cîte-
va dintre preocupările Institutului
județean de proiectare pe care îl conduce.

«Proiectanții noștri în colaborare
cu oameni de știință și cadre didac-
tice din Iași au stabilit 25 de variante
pentru cele patru categorii de lo-
cuințe, diferențiate ca suprafață, con-
fort și preț. Rezultatele preliminare
infirmă scepticismul inițial al celor
care nu vedeau posibilitatea ieftinirii
noilor apartamente, astfel încît prin
această acțiune a noastră (ca de altfel
și a proiectanților din întreaga țară)
se evidențiază încă o dată justițea
și realismul politicii partidului nos-
tru în problemele construcției de
locuințe.

Iată ce am vizat, printre altele, sta-
bilind cele 25 de variante: mărirea
spațiului util din apartamente de la
47% la 82%; diversificarea instala-
țiilor și echipamentelor; economii
de cost prin înlocuirea tencuielilor
exterioare cu zidărie aparentă, în-
grijită sau tencuieli cu mortar, colo-
rate, aplicate mecanizat.

Interesîndu-ne de perspectiva con-
strucțiilor de locuințe cu grad diferen-
țiat de confort, interlocurul nostru
ne-a spus că în anumite car-
tiere și zone din Iași există încă o
mare risipă de terenuri. O suprafață

de aproximativ 330 de hectare în
zonele dealului Copou, Aurora, Pă-
curari, Țicău, Brîndușa, Nicolina este
folosită ca depozit de gunoai și
presărată, aproape integral, cu deni-
velări. Această suprafață, sistematizată
științific în funcție de rezistența
dealurilor dimprejur, poate deveni
un cartier cuprinzînd 6 000—8 000
de apartamente și garsoniere, ceea
ce înseamnă că circa 20% din popu-
lația actuală a Iașului poate fi asigu-
rată cu spațiu corespunzător de lo-
cuit. Valorificarea terenului despre
care vorbeam este cu atît mai impe-
rioasă cu cît aici există o densitate
a populației de 20—30 locuitori pe
hectar, mai scăzută chiar decît în
mediul rural.

«Întrucît studiile noastre, mate-
rializate prin cele 25 de variante, au
fost trimise spre aprobare Comite-
tului de Stat pentru Construcții,
Arhitectură și Sistematizare, soli-
cîtam și pe această cale urgentarea
avizării lor. Într-un viitor apropiat
institutul nostru trebuie să elabore-
ze proiecte de execuție pentru
mai bine de 7 000 de apartamente
ale căror beneficiari sînt orașele Iași
și Vaslui. Așadar, nu ne mai putem
permite nici o întîrziere» — ne-a
spus în încheiere directorul
D.S.A.P.C.-Iași.

Viorica CIORBAGIU

NICOLAE SIMIONESCU — director
al Direcției spațiului locativ al Consi-
liului Popular al Municipiului Bucu-
rești.

— Opinia dv. în legătură cu recente
măsuri privind dezvoltarea construcției de
locuințe.

— Ne aflăm, desigur, în fața unor măsuri
deosebit de însemnătate care vin să am-
plifice și să perfecționeze vasta operă
constructivă de locuințe din fondurile statului:
pînă în 1970, circa 180 000—200 000 locuințe,
dublîndu-se astfel numărul prevăzut inițial.

Mi se pare deosebit de interesant de
comentat însă, mai presus de orice, ideea
construirii de garsoniere. Se știe, de-a lungul
anilor, au fost construite foarte puține gar-
soniere. Interesele directe ale populației tinere,
mai ales ale tinerelor perechi — tineretul
fiind preponderent în Capitală — au fost
astfel afectate. Noile dispoziții, prevăzînd
construirea unui număr apreciabil de gar-
soniere, vin să contribuie la rezolvarea unor
deziderate importante.

— Ce vă propuneți?

— Vom restudia situațiile pe care le de-
ținem, pentru a perfecta din timp și cît mai
judicios repartizarea viitoarelor locuințe.

MARIN CONSTANTIN — directo-
rul general al Operei române.

— Vă rugăm să ne vorbiți pe scurt
despre activitatea operei în prezent și în
viitoare luni.

— Acum opera întreprinde turnee estivale.
Baletul prezintă în peste 30 de orașe din
Spania «Rapsodia a Il-ă» de George Enescu,
«Metamorfoze» de Hindemith, «Mica sere-
nadă» de Mozart și «Valsurile» lui Strauss,
cu soliștii Ileana Iliescu, Magdalena Popa,
Sergiu Stefanschi, Dan Moise, Petre Ciortea
ș.a. Turneul este condus de Oleg Danovschi
(semnatarul coregrafiei) și de dirijorii Cornel
Trăilescu și Constantin Petrovici.

Primele spectacole de balet din viitoarea
stagioni vor fi: «Ciudatul trubadur» de Liviu
Ionescu (coregrafie T. Urseanu) și «Ucenicul
vrăjitor». Va urma un nou turneu în Ungaria,
după care vom prezenta baletul «Esmeralda».

După 1 septembrie a.c. vor începe re-
petițiile pentru premiera «Povestirile lui Hoff-
man» de Offenbach.

**MAIOR GEORGE CONSTANTINES-
CU** din Inspectoratul Miliției muni-
cipiului București.

— Vorbiți-ne despre accidente de cir-
culație din ultima săptămînă.

— Cu regret, am ce spune: 98 de acci-
dente, 85 provocate de bărbați și 13 de femei
(soldate cu 4 morți, 11 răniți grav și 28
răniți ușor).

— Cauzele?

— Lipsa de atenție în timpul conducerii,
neasigurarea la manevrarea vehiculului inapoi,
nerespectarea indicatoarelor de prioritate și
a distanței în mers.

— Situația examenelor în ultima săptă-
mină?

— S-au prezentat 867 (723 bărbați și 144
femei) dintre care: 505 au fost admiși, 118
aminați la conducere și 152 aminați la cir-
culație. Respînși la conducere, 53; la cir-
culație, 35. Săptămîna viitoare se vor prezenta
736 candidați.

ING. ION COSTESCU — director ad-
junct în Ministerul Învățămîntului.

— Ne interesează stadiul construcțiilor
școlare pe anul acesta.

— Cu plăcere. Pentru anul 1968 s-a pre-
văzut construirea unui număr de 2 473 săli
de clasă din fond central și prin contribuție
voluntară. 1 108 săli de clasă sînt în fața
de finisare, iar 971 sînt în lucru.

— Ce dificultăți întîmpinați?

— Avem 393 săli de clasă neîncepte pînă
la 1 iulie. Sînt din cele suplimentate la în-
ceputul trimestrului II. Cauza întîrzierii? În
județele Hunedoara, Buzău, Prahova și Ma-
ramureș — din pricina documentației și a
amplasamentelor, iar în județele Teleorman,
Bihor, Maramureș, Vilcea și altele pentru
«simplu» motiv că n-au fost precizați con-
structorii...

GLOSSA

Nu știi care societate americană a cumpărat, potrivit
obiceiurilor locale, 48 de ore de emisiune radiofonică (emisă
la N.B.C. sau alte inițiale); dar în loc să utilizeze, iarăși
potrivit obiceiului, timpul achiziționat pe virament pentru
a difuza reclamă, cumpărătorul, socotind probabil că oame-
nii ascultă astăzi prea multe cuvinte nepotrivite, a transmis
generos și prima oară în istorie, mi se pare, 48 de ore de
tăcere stereofonică.

...Dacă-ăș avea bani aș cumpăra emisiunile «Universității
economice radio» pe-o lună de zile.

Un jucător de fotbal de la Cîmpia Turzii a fost condamnat
la 2 ani și 3 luni închisoare pentru felurite acte de huliganism
săvîrșite la restaurant, pe stradă și-n alte locuri.

— Și dacă nu le-aș fi atras atenția băieților: scandaluri,
copii, numai pe stadion!

Automatul din pasajul Victoriei s-a defectat automat.

Puterea obiectelor e atît de mare astăzi încît agențiile
de publicitate nu le mai închină reclame pur și simplu, ci
ode, sîrînd din informație drept în estetică. Despre țigările
«Kool» (cu mentă) citesc săptămînal texte de o pagină de
revistă, structurate ca niște schițe. Cu personaje, bărbați
și femei. Cu o intrigă, dacă nu chiar conflict. Cu început și
sfîrșit. Despre cămășile «Lanvin» am citit un fel de eseu.
Despre avioanele companiei elvețiene «Swissair», notații
umoristice.

— Ce ne-ai adus, tinere? — suride directorul editurii
arătînd cu degetul servieta cea umflată.

Vizitatorul dă din colț în colț.

— Să vedeți, domnule Bernard — bolborosește într-un
sfîrșit debutant —... am încercat...

— Spune, spune — îl incurajează directorul.

— Un vis mai vechi de-al meu. Am lucrat trei ani și jumă-
tate.

— Poezie? Proză?

— Proză. Să vedeți...

— Aha... foarte bine. Dă-o încoace!

— Numai că tema...

— Ce-i cu tema?

— E cam..., am impresia..., cam... îndrăzneală. Mi-e
să nu... șocheze.

Directorul îl privi în adîncul ochilor.

— Furoul «Lezaby»?

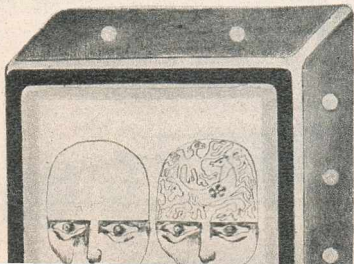
— Mai tare: slipul «Eminence».

AI. MIRODAN

ZAR

„GEMENII“

de Dorin
DIMITRIU

„la roumanie souriante“

Cineast amator, vădind pasiunea unui adevărat profesionist, Jean Colleye ne-a vizitat țara cițiva ani la rînd, ca aspete al O.N.T., cu intenția nobilă de a immortaliza pe eliculă realitatea românească în culorile ei cele mai vii, rai caracteristice.

Filmul său recent terminat, pe care l-a intitulat sugestiv România surizătoare», este un omagiu și un gest de rietenie totodată din partea farmacistului belgian, care npreună cu soția sa și un foarte restrîns grup de colaboratori au reușit să concentreze, ca într-un focar, frumuseți echi și noi ale patriei noastre — monumente ale trecutului, alizări contemporane, tradiții, folclor, cintece și veșminte. Imp de aproape două ore Colleye te poartă pe aripile filului său colorat, într-o călătorie plină de pitoresc, în treetul și în prezentul țării noastre. Comentariul sobru, dar ă întregime pătruns de o simpatie caldă pentru România, onferă un plus de valoare peliculei delicate pe care am ăzut-o cu reală plăcere zilele acestea.

Dic. BABOIAN

REFLECTII ÎN ZBOR

Indiscutabil, există o vrajă a înălțimilor pe care și Antoine de Saint-Exupéry s-a plîns că n-a reușit s-o redea în al său celebru «Vol de nuit». Îmi încercam tocmai norocul, căutînd s-o deslușesc, între virfuri de munți și plafon de cer, în ochii Elenei de nouăsprezece ani (în fine, avem și noi stewardesse care știu cum să ne ofere o călătorie plăcută), cînd gîndurile mi-au fost furate (spre marea șansă a cititorului) de niște cifre care mi-au căzut în mină:

Păsările de oțel purtînd însemnele TAROM-ului leagă Bucureștiul (de 2 și 3 ori pe zi) cu 15 orașe din țară — și țara cu 19 țări de pe 3 continente! Ele au străbătut în ultimul an 14 641 000 km, adică au parcurs distanța Pămînt-Lună de aproape 50 de ori, zburînd 34 580 ore, adică aproape 5 luni zi și noapte! În fine, flota noastră aeriană civilă a început a fi dotată cu avioane moderne TURBOJET BAC 1—11, amplificînd confortul și scurtînd distanțele.

Cifre fără oameni și oameni fără fapte? Nu, sigur că nu se poate. Orice ai spune despre oamenii văzduhului e prea puțin față de ceea ce merită: pentru că una e să te dăruiești unui scop, să zicem, într-un birou, și cu totul alta, agățat de poalele cerului.

Bazil DUNĂREANU

SCHIMBARE DE DIRECȚIE?

Ultima săptămînă a însemnat mai mult decît un indiciu în privința capacității de organizare sportivă pe timp de vară, mai ales pentru provincie (deși în majoritatea cazurilor care ne-au reținut atenția inițiativele au aparținut federațiilor). La Craiova și-au dat întîlnire călăreții; pe litoral — fotbalisții și cei mai tineri rutieri (de ce oare nu s-a încercat și programarea meciurilor de tenis pentru Cupa Galea pe terenurile din Mamaia?); un excelent record de natație datorat lui Schier s-a născut în bazinul din Reșița; un start proaspăt — și de durată, sperăm — și-a luat cursa de mare fond pe Dunăre, la Brăila, consfințind — vai ce afront pentru înotătorii orașelor riverane fluviului! — un dublu succes al sportivilor din Cluj, care au la dispoziție doar Someșul; gălățenii au urmărit pe arterele dintre blocurile Țiglinei curse motocicliste de viteză; hipismul își continuă calvarul pe maidanul dintre Ploiești și Românești. Dar centrul de greutate al activității sportive s-a fixat în această perioadă la Brașov. Aerul răcoros al altitudinii a fost prielnic și gîndirii șahiștilor juniori, ca și eforturilor atleților din școlile sportive,

CADRAN SPORTIV

ca și întîlnirii unor ași ai tripticului clasic compus din alergare, săritură și aruncare. Această noutate a bătrînelor noastre internaționale atletice ni se pare de cea mai mare importanță, nu numai pentru că sîntem în anul olimpic ci, mai ales, pentru că reinvie o bază sportivă abandonată prematur (s-a văzut asta și din efortul financiar necesitat de reamenajări), singura de altitudine și accesibilă pe o lungă durată a anului, amplasată în perimetrul unui oraș industrial și comercial, fidel cîndva — sub raport sportiv — atletismului.

Ceea ce am remarcat acum, în ultimele șapte zile, poate fi o simplă întîmplare. Dar ne-ar place să credem că înseamnă ceva mai mult decît atît: schimbare de direcție în materie de organizare estivală.

Em. VALERIU

DUMINICĂ LA ȘTRAND

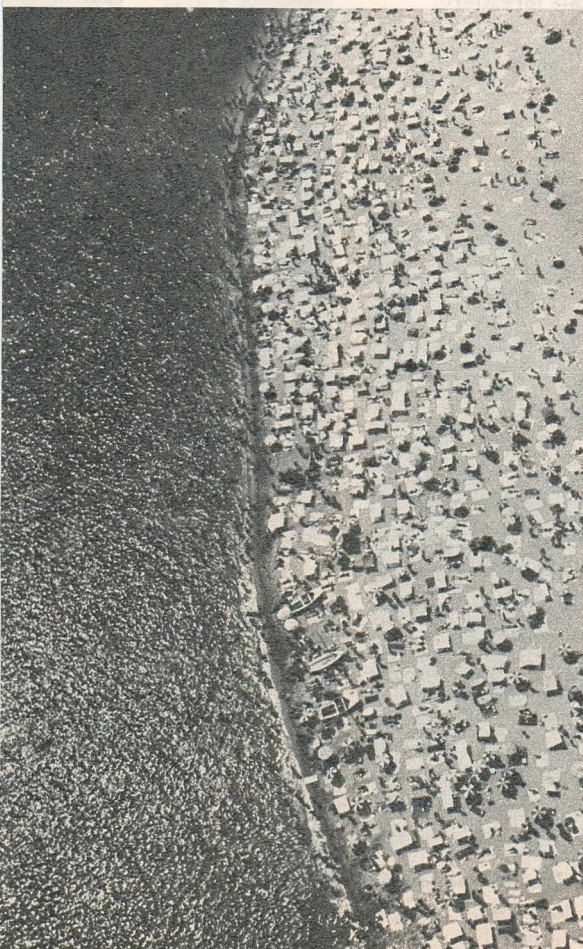
— În sfîrșit, mai respirăm și noi puțin!

de Cik DAMADIAN

FOTO-COMENTARIU

de Toma George MAIORESCU
Fotografii de Radu CRISTESCU

LA POARTA BĂRĂGANULUI

Reportaj de Cornel BOZBICI
Fotografii de Vasile MOLDOVAN

Să-l ascultăm pe Odobescu: «Dar ca să căutăm și să găsim acel loc dorit trebuie, amice, să te mai îngrijești despre un mestic de răbdare, trebuie să faci din nou inimă vitează. Haidi!»

Macte, nova virtute, puer; sic itur ad astra! De a te duce drept la stele, nu prea am speranță; dar vino cu mine pînă la coala, în munții Buzăului, și poate că vei petrece pe acolo și tu câteva minute plăcute, cum am petrecut eu, sînt acum cîțiva ani, rătăcind cu ochii pe plaiuri încîntătoare...»

Munții nu s-au schimbat, sînt tot atît de bătrîni și tot atît de frumoși ca și atunci cînd îi privea Odobescu, poate mai puțin sălbatici și austeri în singurătatea lor. Si-riul... Mușa... Penteleul. Cînd Chesarie episcopul l-a adus pe Petre Baci și i-a dat în seamă oile episcopiei, nu știa el ce faimă o să aducă plaiurilor acestora păstorind pe pașiștile Penteleului. Muntele a dat numele cașcavalului, iar Petre Baci renumele, care mai persistă încă.

De aici, de la coroanele de păduri, finețe și piatră, spre sud, urmînd retragerile mărilor din alte ere, care le-au modelat cu arta tainică pe care numai apele o au, se întind dealurile, celebrele dealuri ale Buzăului, înșiruite de-a lungul văilor. E un popas al pomilor fructiferi, al viilor, care primesc dulceața și aroma de la pămîntul acesta generos și de la soare în podgoriile de la Nișcov, Lipia, Greceanca, Pietroasele etc. E teritoriul unde așezările sînt mai numeroase, punctul de unde cîmpia se presimte cu orizonturile ei netulburate. Cîmpia domină o bună parte a județului, cu grînele, cu sazele ei mari, cu lacurile de la Glodeanu Sărat, Amara sau Balta Albă, odinioară loc de întâlnire estivală pentru o anumită protipendadă, astăzi o stațiune uitată.

Acesta e județul Buzău: 6 117 kmp sau 2,6% din suprafața țării.

Trei produse au făcut în ultima sută de ani faima acestui județ: tuica de Buzău, cașcavalul de Penteleu și țigheul de Monteoru și Berca. Dacă țigheul semnifică într-adevăr o industrie în accepțiune modernă, celelalte două ne amintesc mai degrabă de o îndeletnicire meșteșugărească, e drept utilă. Județul de astăzi nu se poate număra printre cele în care industria predomină. În 1965 producția globală industrială a teritoriului reprezenta doar 0,8% din totalul producției naționale. Și totuși, pe harta județului au apărut în ultimii ani, ca urmare a politicii de industrializare a țării, obiective importante: Uzina de prelucrare a maselor plastice, Uzina de sîrmă și produse din sîrmă, Fabrica de zahăr din Buzău, Fabrica de confecții, Fabrica de cărămidă din Rîmnicu Sărat etc. Anii care vin vor deschide județului alte perspective industriale.

Cu 265 394 ha teren arabil județul poate fi considerat ca avînd un potențial agricol important (43,3% din suprafața teritoriului), căruia irigațiile i-ar deschide mari perspec-

tive de dezvoltare. După cum reiese din statistici, nu grîul (52 000 ha) ci porumbul este regele acestor pămînturi (84 600 ha). Aici, la poarta Bărăganului, sînt numeroase C.A.P. care în ultimii ani au obținut producții remarcabile: Vilcelele (grîu: 2 660 kg la ha, porumb: 3 450 kg la hectar), Smeeni (grîu: 2 150 kg la hectar; porumb: 3 200 kg la hectar), Brădeanu (grîu: 2 400 kg la hectar; porumb: 3 500 kg la hectar) etc. Chiar în această vară, cînd băltărețul aducător de ploii n-a suflat peste cîmpie și seceta s-a arătat destul de nemiloasă, multe cooperative agricole de producție au avut o recoltă bună de grîu: C.A.P. Padina: 2 200 kg la hectar, C.A.P. Rușețu: 2 080 kg la hectar etc.

Briile de dealuri care preîntîmpină cîmpia sînt leagănul secular al viilor: 10 000 de hectare, cu peste 90% soiuri valoroase atît pentru strugurii de masă cit și pentru vin. Odinioară, un mozaic dintre acestea împînzea podgoriile, soiuri cu nume pitorești: beșicata, om-rău, cruciulița, focșăneanca etc. Microraiionarea a mai pus ordine în această lantezie viticolă, astăzi podgoriile optînd pentru: Fetească regală, Merlot, Fetească neagră etc., care produc vinuri superioare, de marcă, sau Tămioasă de Bohotin, Grasă, Muscat ottonel, soiuri producătoare de vinuri aromate, demiseci și licoroase. Specialiștii afirmă, și se pare nu fără temei, că zona colinară a județului favorabilă viticulturii cuprinde 20 000 de hectare. Deci anii viitori vor fi marcați de o largă expansiune a viței de vie și cine știe dacă o dată cu aceasta nu se va naște un nume tot atît de celebru ca Pietroasele.

PE SCURT, DESPRE NUME...

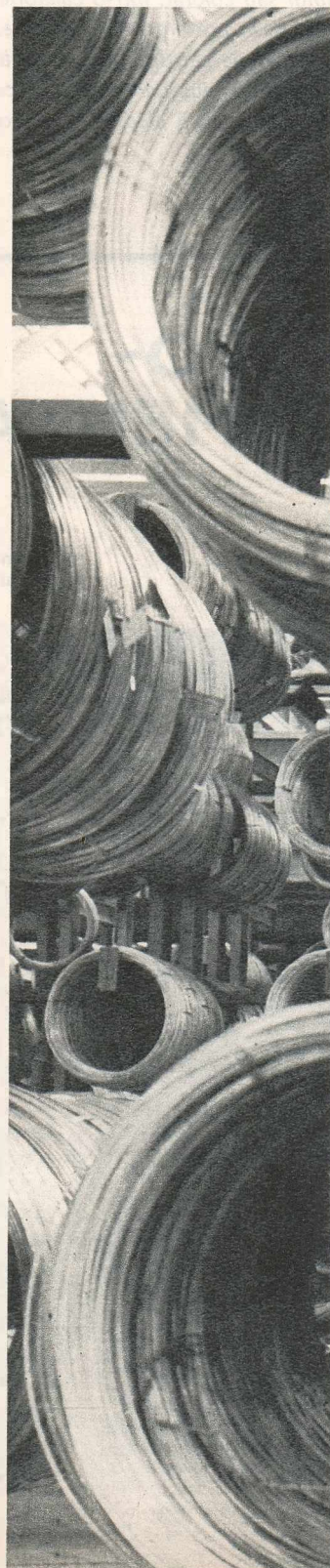
Dacă ei, acei bărbați ai timpurilor îndepărtate, n-au durat pe aici cetăți a căror măreție s-o descoperim în ruine, ne-au lăsat în schimb, drept moștenire, legende, obiceiuri și nume, podoabele, uneltele sau mormintele lor în care, plecînd spre celelalte țărîmuri, se așezau cu capul spre răsărit. Cît de vechi sînt aceste așezări au încercat să afle în cercetările lor Gr. Tocilescu, Al. I. Odobescu, Nicolae Iorga și mulți alții. De curînd Chiojdu și-a sărbătorit cinci veacuri și jumătate de existență. Dar vatra comunei e mult mai veche, după cum atestă săpăturile arheologice. Cislăul a intrat și el de mult în istorie. Numele comunei, după cum afirmă cercetătorii, pare să vină de la cislă, adică loc de adunare și stringere a dărilor. O fi fost pe vremuri o așezare răsărită de vreme ce Doamna Neaga, nefericită soție a lui Mihnea II Turcitul, s-a retras aici după mazilirea și lepădarea de lege a soțului ei, zidindu-și un castel, de ruinele căruia va da, după secole, și Odobescu. Un sat al comunei Pîrscov, Bădila, s-a numit multă vreme Blestematele. Tradiția populară atribuie numele următoarei întimplări: un episcop, făcînd într-o zi o vizită la mănăstirea de maici

Activitate intensă în masivele forestiere.

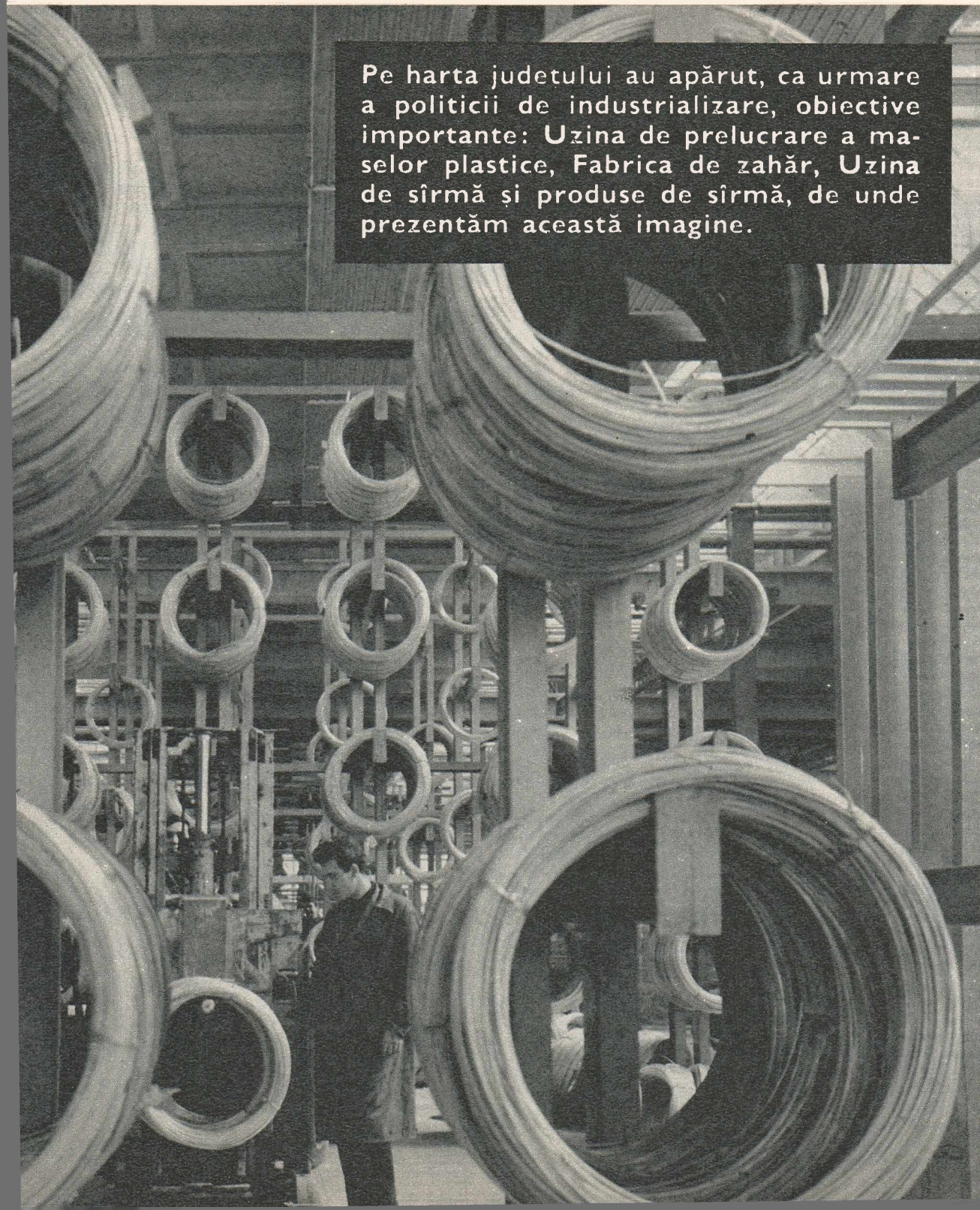
Picilele, cum le zic localnicii, sînt vulcani noroiși, de o mare spectaculozitate.

Palatul comunal din Buzău era în epoca în care a fost construit una dintre cele mai impunătoare clădiri administrative ale Munteniei.

Pe harta județului au apărut, ca urmare a politicii de industrializare, obiective importante: Uzina de prelucrare a masei plastice, Fabrica de zahăr, Uzina de sîrmă și produse de sîrmă, de unde prezentăm această imagine.

care se afla într-o pădure, a găsit pe multe dintre ele cu copii. Indignat, ar fi zis: «Blestemate să fiți!» Mănăstirea s-a desființat și pe locul din poiană a răsărit, cu timpul, un sat: Blestematele!... Cînd și cu ce prilej o fi ajuns pîlcul de ieniceri în comuna aceea din cîmpie nu se prea știe. Dar de ceea ce își aduceau aminte oamenii era o cîrciumă pe care o ținea o babă la marginea drumului. Turcii se ospătau și își treceau vremea aici, și unica lor virtute a fost că i-au dat cîrciumăresei o poreclă: Cilibi, adică cocheta. Și Baba Cilibi a lăsat o singură moștenire: un nume comunei... Se pare că oamenii pămîntului au fost și mai sînt și astăzi sensibili la întîmplări neobișnuite. Ei le-au perpetuat prin viu grai, ca pe niște amintiri prețioase. Pe timpul lui Ghica-Vodă Grigore, căruia țărani îi spuneau nu fără ironie Ghica-căciulă mare, cei care locuiau pe malurile Călmățuiului sufereau cumplit de friguri. Văzînd vodă cit de galbeni și neputincioși sînt rumânii domniei sale, le-a dat vatră pe moșia sa să-i scoată din lumea ființetului. Și țărani strămutați, cînd erau întrebați unde mai locuiesc, arătau o moviță pe care era înfipt un stîlp de piatră și ziceau: la stîlp! Comuna Stîlpu are azi una dintre cele mai mari ferme zootehnice din județ.

...ȘI CÎTEVA LOCALITĂȚI CU FAIMĂ...

Poate nici într-un alt județ n-am întîlnit atîtea sate și comune a căror faimă să răzbată prin ani. E o dovadă a unei vieți intense. Pe vremea cînd poștalioanele străbăteau șleaurile Munteniei, cei mai căutați cai erau cei de Bisoca. Iuți, cu copite tari, ei rezistau la drumurile lungi și, după cum atestă scriptele, aveau mare preț pe piața europeană. Comună de munte, unde «trăiesc cei mai frumoși bărbați din tot plaiul împrejmuitor», ea a dăruit literaturii române basmul Bisoceanului pe care ni l-a transmis Odobescu. Bîsca Chiojduului era renumită odinioară prin indeletnicirea locuitorilor săi: ei vîneau șoimi, pe care stăpînirea îi trimitea la Poartă și drept recompensă țărani erau scutiți de dări. Apoi Pietroasele... Pe cînd se scotea din dealul Istrița piatră pentru seminarul din Buzău, lucrătorii au dat de «Cloșca cu pui de aur», tezaur presupus a fi fost îngropat aici de Atanaric, prin 376, cînd vizigoții înfrinți de huni au părăsit regiunea. Purtat prin lume (Paris: 1867, Londra: 1867-1868; Viena: 1872...), el a dus faima acestei așezări peste hotare și a stîrnit în secolul trecut o urmărire de răsnet, aceea a lui Mihai Ghica, șeful poliției muntene, în căutarea lui Frunză Verde care pusese mîna pe o parte din el... În sfîrșit, Sărata-Monteoru, localitate de care se leagă denumirea unei culturi materiale din epoca bronzului, cu o mare varietate de arme și unelte, cu o ceramică ale cărei ornamente erau lucrate în tehnica inciziei și a reliefurilor. Dar Monteoru este și una dintre localitățile în care apar primii zori ai industriei extractive de petrol românești, aici săpîndu-se de prin 1860 peste 1 000 de puțuri de extracție pentru păcură. Un adevărat Eldorado al veacului!

ÎN CĂUTAREA FRUMUSEȚILOR

Despre peisajul acestor pămînturi ne-au vorbit în forme și culori doi dintre maeștrii picturii românești: Grigorescu, căruia îi plăcea mai cu seamă valea Buzăului pe care a parcurs-o doi ani la rînd pînă sus la Bisoca, și Andreescu. Dezvoltarea turismului sau mai precis desfășurarea lui mai organizată

(Continuare în pag. 8)

LA POARTA BARAGANULUI

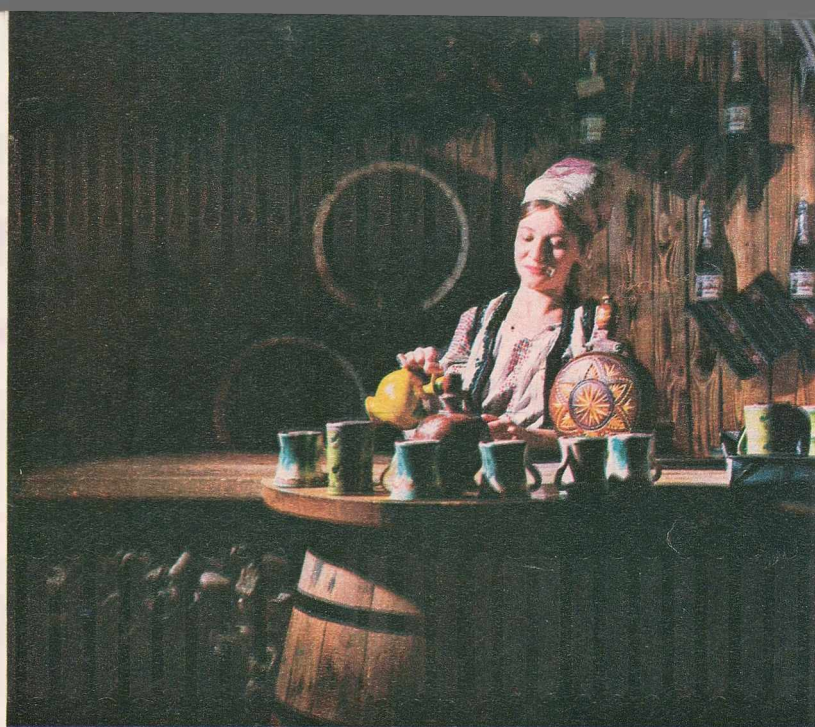
ar face cunoscute rare frumuseți și monumente ale naturii. Limitându-ne la o simplă enumerare am aminti câteva păduri cu faimă printre botaniști: Frasini (175 ha) de lângă Buzău, alcătuită din masiv de frasin pufos, specie cu arie de răspândire destul de redusă, cu luminișuri unde crește gălbinarea, plantă endemică a Cîmpiei Române, atingând înălțimi de 40-100 cm; rezervația Tisa sau Vi-forița, unde vîrstele brazilor urcă la 300-400 ani, uneori groși de 1,20 m, și unde în unele parchete volumul de lemn la hectar atinge 1 400 mp, record forestier european. Face să vezi această pădure cu desigur aproape de nepătruns, unde vegetează orhidea pe care botaniștii o numesc *Goodyera repens*, pădure care îți amintește de codrii seculari de altădată și unde cu adevărat copacii mor în picioare. Masivele acestea dețin și un alt record: la Harțagu a fost descoperit cel mai mare molid al țării: 2,20 m diametru și 62 m înălțime!

Apoi piclele, vulcani noroiși de la Berca ale căror conuri de argilă calcaroasă dau peisajului un aspect selenar, mai activi odinioară, dar tot atât de spectaculoși și astăzi. Rîul Buzău e și el un itinerar de drumeție, cu meandrele lui părăsite, cu blocurile sale de calcar din amonte, volume uriașe, unele de 400 mc, amintiri dintr-o epocă geologică îndepărtată în care dorm un somn vesnic amoniți, gasteropode, și radiolari...

LITERA SCRISĂ ȘI CEA ÎNVĂȚATĂ

Niciodată poate cetățenii nu s-au aplecat asupra tradițiilor locale, nu le-au cercetat cu atîta grijă ca în anii aceștia. Se descoperă astfel continuități spirituale, care au fost necunoscute sau adeseori ignorate. Buzăul era altădată un focar de răspîndire a cunoștințelor culturale, și tipografia episco-

(Continuare în pag. 14)

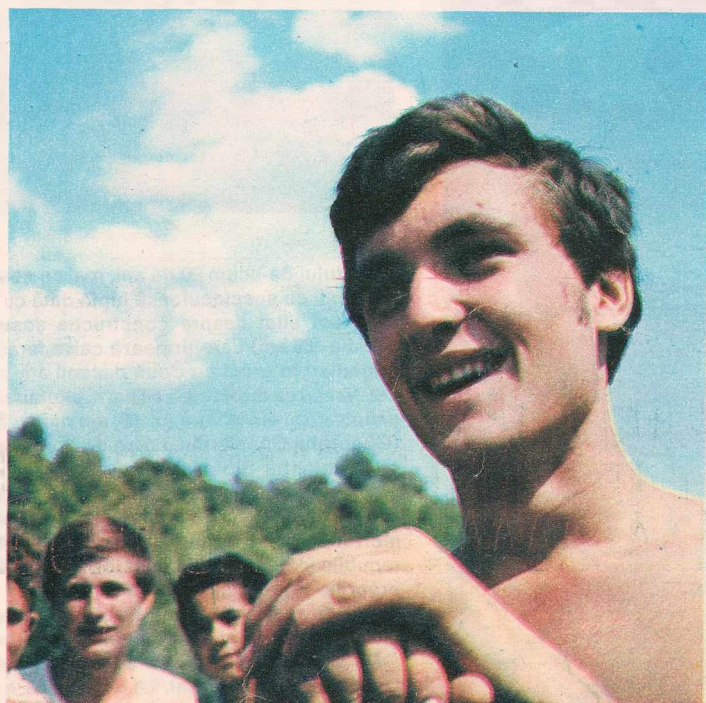
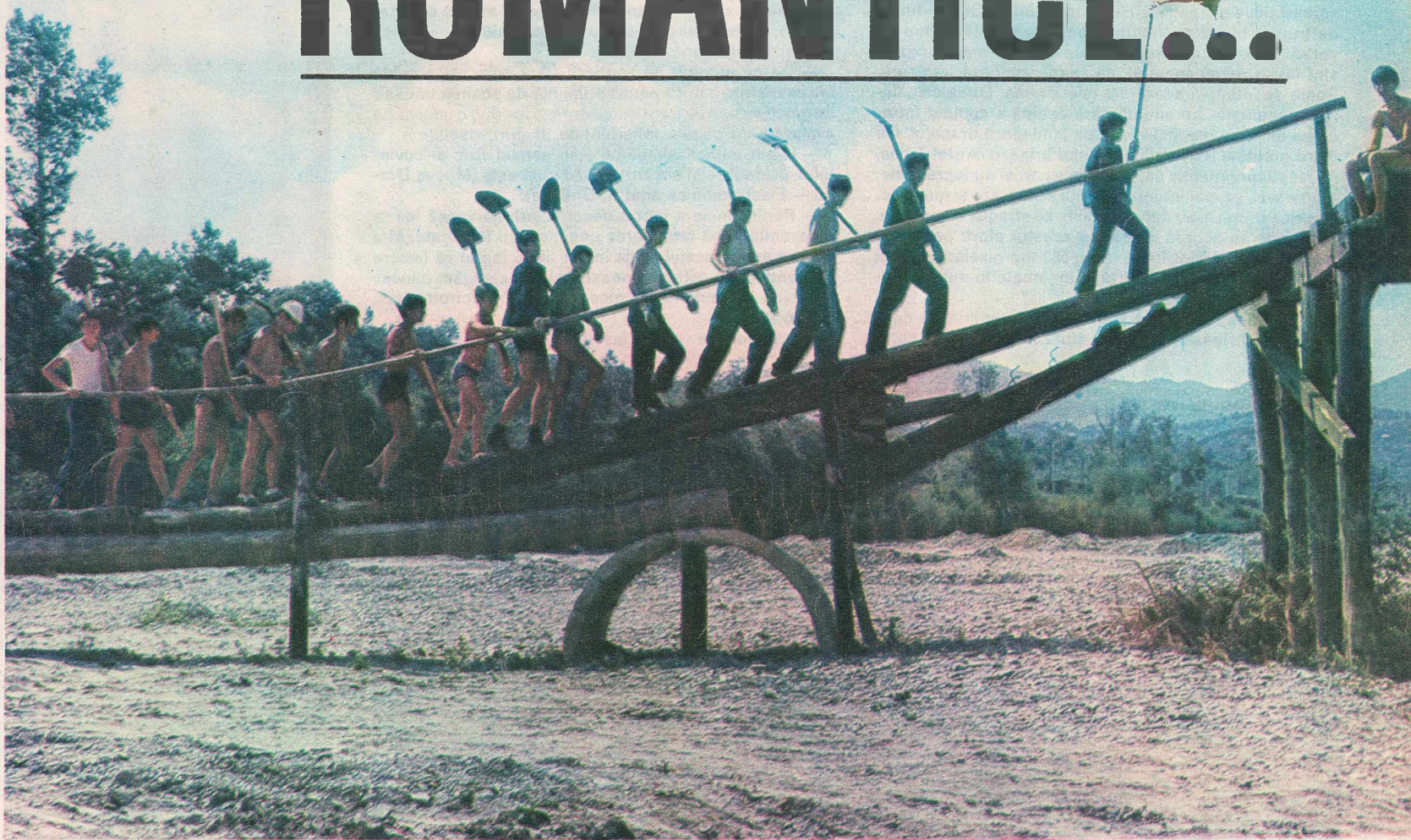

▲
Tămioasă de Bohotin, Fetească neagră, Muscat ottonel...

▼
Parcul din Crîng, un loc de agrement preferat de buzoieni.

ACEASTĂ VARĂ CU SOSELELE EI ROMANTICE...

Romantica vară a lui '68.

◀ Ei și-au spus «Vulturii»...

de Mihai HETCO
Fotografii de
E. IAROVICI

... Și deodată, trezindu-ne din contemplarea uimită a peisajului Văii Jiului, cu Pârîngul profilat undeva în spate, cu stîncile suspendate la mari înălțimi, aureolate și ele de un briu de păduri veșnic verzi, cu Jiul clocotind negru departe sub noi, deodată am auzit cîntece. Erau melodiile pline de patos și romantism ale copilăriei sau adolescenței noastre, erau «Hei-rupul» și «Răsună valea», cîntecele-șoc, cîntecele-dinamită a căror forță percutantă fusese de atîtea ori verificată. Erau cîntecele care semnificau tot ce inima tînără consideră mai de preț: curaj, bărbăție, hotărîre de a învinge greutățile, spirit de aventură în înțelesul cel mai nobil și mai înalt al cuvîntului.

Vara aceasta, după douăzeci de ani, memoria Văii Jiului le-a înregistrat din nou uimită. Poate că a fost tentată să facă și o comparație. În ce ne privește, am regăsit melodiile acestea cîntate cu aceeași bucurie adevărată cu care adolescenții sau tinerii de odinioară porniseră să infrunte muntele, să-l domesticească...

NEPOȚII LUI SFARMĂ-PIATRĂ

Se pușcă. Se pușcă la Livezeni, la Polatiștea, la Meri. Sute de metri cubi de rocă dislocați, fărîmițați cu ciocanele și încărcăți în autobasculante. Stînci amenințătoare cu brazi și mușchi seculari sint desprinse din lăcașul lor și literalmente pulverizate. Apoi înaintarea implacabilă a compresoarelor în urma cărora se prefigurează

(Continuare în pag. 10)

deja ea — șoseaua. Un praf alb, repede dispersat de limpiditatea de cleștar a aerului din defileu, a izvoarelor ce țîșnesc mai peste tot.

O muncă bărbătească. O muncă și în același timp o demonstrație. Fiindcă aceste ore petrecute cu încărcatul și spartul pietrei, cu săparea șanțurilor, cu respectarea legilor vieții de șantier și îndeplinirea normei sînt dovezi concrete de maturizare, de desprindere accelerată din subiectivismul și bunul plac al adolescenței.

La Livezeni adolescența aceasta «în mișcare» a împrumutat zilele acestea chipul a 30 de elevi de la Școala tehnică siderurgică din Hunedoara. A treia serie care lucrează în acest punct al șoselei situate la confluența celor două brațe ale Jiului. Am ajuns pe șantier într-o zi de lucru «plină», cînd proaspeților brigadieri le trecuseră bășicile din palmă și țebra musculară. Cîteva duzini de trupuri bronzate, lucrînd concentrat și fără timp de vorbă. Cele trei echipe din care este formată brigada sînt într-o permanentă și, aș spune, geloasă întrecere. Seara se întîmplă adevărate mici drame. După calcularea procentelor se anunță care echipă a cîștigat întrecerea din ziua respectivă și i se înmînează drapelul. Cu mare greutate îi poate liniști șeful brigăzii, Aurel Tîbea, pe foștii «premianți» că, bineînțeles, și ei au lucrat bine, dar ce vrei, se mai întîmplă ca alții să lucreze și mai bine. La urma urmei n-au decît ca mîine să «tragă» ei mai tare. Iar cifrele se acordă pe deplin acestui efort: peste 400 mc săpături pămînt foarte tare, 500 mp nivelări, sute și sute de tone de rocă sparte și încărcate în autobasculante...

— Se întîmplă cu adevărat un lucru uimitor, ne confirmă șeful brigăzii. Gîndiți-vă, sînt zeci de băieți cu com-

portamente și firi deosebite. Șantierul îi unește. «Liantul» acesta se numește întrecere și mai apoi viața mai aspră, bărbătească, de aici, unde micile comodități și alintăturile de «băiat al mamei» dispar. Adaptarea? Se face rapid, o dată cu un mic bandaj aplicat peste proaspetele bășici din palme și cu un somn bun de 8-10 ore. Apoi este peisajul magnific al Văii Jiului, este parfumul tare al cetinii... este viața de tabără... Nu-i de mirare deci că mulți băieți, o dată cu terminarea seriei, cer, insistă să rămînă în continuare.

Cinci kilometri mai departe. Punctul Polatișteea. Brigada «Jiul» (o sută de studenți de la Universitatea din Craiova și Institutul de mine Petroșeni) atacă o porțiune de 4 km a viitoarei șosele. Arme: lopată, țîrnăcop, ciocan și roabă. Ba o parte dintre băieți execută muncă semicalificată, de pregătire a asfaltului. Cald, sudoare, muncă și multă voie bună.

— De ce ai venit pe șantier? (Am «plasat» această întrebare într-o mică pauză prilejuită de sosirea unui șir de găleți cu apă de izvor spre care s-a produs o adevărată avalanșă de capete înfierbîntate și guri însetate.)

— N-am muncit niciodată — în sensul fizic al cuvîntului, evident — și am vrut să văd cum este (Mircea Dragu — Electrotehnică anul II, Craiova).

— Pentru mine a fost o deconectare nervoasă foarte binevenită după terminarea unei sesiuni încărcate. M-a cucerit apoi peisajul, viața în aer liber, faptul că fiecare răspundem de acțiunile noastre și «ne cîștigăm pîinea» muncind (Constantin Stoicea, anul II Electrotehnică, Craiova).

— Întotdeauna m-au fascinat evocările șantierelor

Și Jiul își reaminteste...

Șoseaua? După părerea noastră ea va fi o capodoperă.

tineretului de-acum 20 de ani, mai cu seamă Bumbești—Livezenii cu spectaculoasa luptă dată cu roca și lemnul. Cînd am aflat despre construcția șoselei Petroșeni—Tg. Jiu (66 km) care urmează calea ferată construită de brigadieri în urmă de două decenii am venit într-un suflet. Vreau ca mai încolo să am mulțumirea de a-mi aduce aminte că și eu, în vara lui '68, am dat cu țîrnăcopul aici... (Gheorghe Constantin, coleg de grupă cu Mircea Dragu și Constantin Stoicea).

... Seara, întîmplările depănate la focul de tabără, în clipele de odihnă, răsar una cîte una: bucuria de a-ți ști efortul personal armonizat unuia mult mai vast, la scară republicană; fascinația acestor zile în care răspunzi cu propriile-ți fapte în fața tuturor (în fond pentru mulți o primă și autentică aventură!); sudura care se creează între colegi prin această muncă și trai în comun.

Dacă au fost și unii care au dat bir cu fugiții? Au fost. Doi băieți, prieteni buni. La un careu s-a constatat lipsa

ACEASTA VARA CU SOSELELE EI ROMANTICE...

lor. Șeful de brigadă, Gheorghe Blondea, s-a dus și i-a găsit în gară. Voiau să meargă la o nuntă. Și colegii voștri de echipă? Vor trebui să lucreze în locul vostru... A-tiți le-a spus și a plecat. Seara, cei doi«eroi» s-au întors pocăiți și puși (realmente, nu cu vorba) pe treabă...

La Livezeni ca și la Poiașiștea ori Meri (acest ultim punct de lucru de pe traseul viitoarei șosele Petroșeni—Tg. Jiu, unde șaptezeci și șapte de elevi de la liceele din Novaci și Tg. Jiu au realizat lucrări în valoare de peste o jumătate milion de lei) șantierele sînt mai mult decît atît: ele sînt școli, adevărate laboratoare în care se modelează caractere la focul muncii și prieteniei adevărate...

EI ȘI-AU SPUS «VULTURII»...

...La 30 decembrie 1969 șoseaua betonată Cîmpina—Comarnic (4 culoare — lărgime 14 m; de la Comarnic se

va întîlni cu vechea șosea care duce la Brașov) va trebui să fie predată circulației. O nouă cale de mare și accelerat acces spre splendorile Văii Prahovei.

— Cînd peste cîțiva ani voi avea (sper!) motocicletă sau mașina mea, mă voi mîndri că la șoseaua aceasta pe care voi aluneca atît de lin am lucrat și eu trei săptămîni...

Cine sînt ei? I-am descoperit lîngă Comarnic, la Gura Beliei. Tineri de tot, aproape (de fapt chiar erau!) adolescenți. Arși de soare cum n-ar fi fost nici după două luni de litoral, cu bicepsii reliefați datorită efortului continuu și vieții în aer liber. 130 elevi de la Liceul nr. 1 «I.L. Caragiale» și de la școala de pe lîngă uzinele «1 Mai»—Ploiești. Și aici șantierul și-a impus ritmul său viril. Brigadierii se scoală la șase dimineața, se spală în Prahova involburată și după micul dejun pleacă încolonați spre șantier. Se cîntă, se fac careuri unde sînt anunțate rezultatele zilei, după care echipei fruntașe i se înmînează drapelul. Un «ritual» ce s-a născut spontan, o dată cu ivirea acelu

neprețuit spirit de echipă care-i animă în zilele acestea pe toți.

I-am cunoscut pe acești băieți prin faptele lor, nu prin vorbe. Muncesc «la normă», adică sînt conștienți de faptul că dacă au venit trebuie să lucreze serios, nu să piardă vremea! Aici un rol important a avut și mîndria fiecărui S-a întîmplat ca un băiat mai rotofei sau, din contra, unul foarte slăbuț (ca întotdeauna extremele se... ating!), după o zi, două de lopătat să înceapă să ofteze și să se uite cam îndelung după trenurile ce încrucișează în plină viteză localitatea, fapt ce i-a adus destule observații mafițioase din partea celor de meserie: constructorii. A fost de-ajuns pentru ca tînărul să se mobilizeze și, culmea, peste cîteva zile să lucreze nu numai cot la cot cu constructorii dar să-i și întrecă! Din această plămădă de

(Continuare în pag. 12)

curajoși care au învins inerentele greutăți ale începutului se trag Ciprian Galeriu, elev în clasa a XII-a a Liceului nr. 6 din Ploiești, rămas în continuare pe șantier de la seria precedentă, ori Marian Bratu de la Liceul nr. 1 din aceeași localitate care au venit, printre altele, și din «curiozitatea muncii», cum atât de frumos și adevărat o spun, și care au avut revelația și, implicit, satisfacția efortului fizic.

Și-au botezat cele două echipe în care lucrează «Vulturii», și nu dintr-o grandilocvență juvenilă ci pentru că ei, băieții aceștia din preajma Ploieștilor, au fost obișnuți dintotdeauna să privească în depărtare dealurile și mai apoi piscurile abia mîjite ale Bucegilor. Fără-nodială că participarea lor atât de masivă și eficientă la construcția șoselei Cîmpina—Comarnic se datorează acestui spirit de două ori elevat care-i animă...

ATUNCI CA ȘI ACUM

— Atunci se chema Bumbesti—Livezenii anilor '48, Agnita—Botorca, Salva—Vișeu și atîtea alte șantiere aceste școli de muncă și patriotism înflăcărat, își amintește Mihai Oprea, brigadierul de acum 20 de ani. Acum: din nou Bumbesti—Livezenii, apoi Cîmpina—Comarnic. Ciorogirla etc., etc. În esență același lucru, deși ne despart două decenii, adică același romantism, fiindcă este generat de aceeași tinerețe generoasă. E drept, cadrul este «puțin» schimbat: au dispărut arpacașul și îmbrăcămîntea semirurală a brigadierilor de altădată. Este și firesc, trăim mai îndestulat, tineretul nostru de azi are alte posibilități și, evident, alte pretenții. Dar îl recunoștem în risete, în glume, în cîntecele renăscute care m-au emoționat atîta...

Iulie 1968. A fost de-ajuns o singură chemare pentru ca mii de tineri să reînălțe drapelul glorios al brigadierilor.

PENSIA

de Nicolae ȚIC

Știa carte: cît zece la un loc, poate că era și mai înzestrat decît alții, mîndria școlii, i se prevedea un viitor strălucit, savant de renume. Spuneau profesorii că băiatul ăsta chiar de-ar fi vrut să ia note proaste, tot n-ar fi reușit, adunase prea multe cunoștințe, era prea isteț pentru așa ceva... Îmi fusese recomandat de către diriginte să scriu despre el: «Merită... Peste zece, cincisprezece ani numele lui...» Numai că băiatul s-a arătat împotriva: pentru nimic în lume nu vroia s-apară la ziar... N-are nevoie de laude; ar fi o minciună, o înșelătorie grosolană, învață bine pentru că nu are altceva mai bun de făcut, deocîndată.

— Oricum, vrei s-ajungi savant!

— Nu, nu mai vreau... De cînd mi-am dat seama că și alții pot s-ajungă, eu, unul, nu mai vreau.

— Și-atunci?

A ridicat din umeri, agasat, și s-a dus.

După orele de curs și alte cîteva de pregătire a lecțiilor, își începea hoinăreala prin oraș; se lipea de cine se nimerea; pe la miezul nopții se-ntorcea acasă, amețit; muștrări, cîte o palmă, tăcea; a doua zi o lua de la capăt. După o încăierare oarecare cu un om de cincizeci și ceva de ani (care nu-i greșise cu altceva decît că, în miez de noapte, trecuse pe lîngă el!), părinții s-au văzut nevoiți să intervină la miliție, să-l ia acasă pe garanție... Povestea asta l-a amuzat teribil: «Voi să mă luați pe garanție?»... După o altă încăierare era să fie condamnat, iar intervenții, părinți influenți. Într-o zi, în lipsa părinților, și-a adus acasă o prietenă. Pe oglinda din vestibul a lipit un afiș: «Eu și Laura nu admitem să fim deranjați!» Și fiindcă părinții n-au vrut să ia în seamă acel afiș, a plecat de-acasă și două săptămîni n-a mai dat nici un semn de viață. «Am fost la o stîină, pe vîrf de munte! — a mărturisit mai tîrziu — era grozav acolo, aer și liniște, și nu m-am gîndit la nimic!» Părinții s-au dat peste cap să-i motiveze absențele. «Gogorițe! — a spus el. Am fost pe munte, așa mi-a venit mie să mă duc pe munte, și m-am dus». Muștrări și o eliminare de trei săptămîni. Silit de părinți, s-a internat într-un spital. Cîțiva doctori l-au urmărit îndeaproape timp de 20 de zile. Nimic suspect, mînte ageră și-ntreagă. Din nou la școală, exa-

mele luate cu zece, dar la festivitatea de premiere a refuzat s-apară — la ce îi folosiseră premiile de pînă acum? S-a-nfundat în crișmă cu alți doi. Spre seară, banii s-au terminat. Cîteva telefoane pe la amici, amicii se plîngeau că nici ei n-au un chior, și-atunci... la masa vecină se cînsteau cu o bere doi pensionari, luaseră pensile în acea zi, era o idee... S-a hotărît asupra unuia, și hotărîrea fiind luată l-a urmărit pe bietul om în drum spre casă. Cînd s-a ivit momentul, o palmă pe gură, un genunchi în stomac și-apoi buzunăreala, ca la drumul mare. Omul mai avea asupra lui 121 lei, buni și ăștia, au prelungit cheful pînă în miez de noapte. Întors acasă, a scris un bilețel pentru taică-său: «Țin-te bine că am buzunărit un pensionar. Acum se va vedea dacă, într-adevăr, ai relații». Și s-a dus la culcare și-a adormit imediat ca un istovit de lucru. Spre dimineață au venit doi milițieni cu pensionarul. El abia s-a răsucit de pe o parte pe alta. «Ai citit ce ți-am scris? — l-a întrebat pe taică-său. Ai un bilet în sufragerie, citește și vezi...» Silit să recunoască și să dea explicații, s-a pornit să braveze și-apoi să-l insulte pe bietul om păgubit. «La ce-ți mai trebuie bani? Nu vezi că ești cu un picior în groapă?» Intervențiile tatălui, scuzele, ofertele nu i-au mai folosit la nimic.

După cîteva luni l-am reîntîlnit la o școală de corecție. Își consumase total rezervele de bravadă, nu mai scria afișe și bilețele în atenție părinților — era un elev oarecare, puțin speriat și umil, și nimic altceva. Note de șapte, de opt, nici nu ținea la mai mult, poate că nici nu-l mai ajutau puterile. Parcă se blegise și, într-un fel, ajunsese bătaia de joc a celorlalți. M-a rugat cu lacrimi în ochi să scriu despre el: «Că-i băiat corect și conștiincios doar-doar o să-i dea drumul acasă»

— Și ce-o să faci cînd o să-ți dea drumul?!

— Să vedem...

— Nici un gînd precis?

— Să lucrez undeva, să iau un ban

— Asta-i tot?

— Dar ce altceva?

Și m-am gîndit că nu merită să mai scriu despre el. Și mi-a părut rău că n-am scris prima oară despre el. Și despre ai lui...

**ACEASTA VARĂ
CU ȘOSELELE EI
ROMANTICE...**

un pas înainte spre crearea unui vaccin împotriva hepatitei

Lupta împotriva hepatitei — această boală cu forme uneori extrem de grave și necesitând un tratament de mai multe luni de zile — este mult îngreunată deoarece nu s-a izolat încă agentul care o provoacă. Dificultatea principală de care s-au lovit cercetătorii a constat în aceea că pînă în prezent nu s-a reușit transmiterea experimentală a bolii la animale. Se pare însă că «cercul» în jurul virusului cu pricina se strînge: doi medici din Chicago au anunțat că au reușit să transmită hepatita la maimuțe.

La un recent simpozion la New York asupra perspectivelor virologiei, doctorii Friedrich Deinhardt și Albert W. Holmes, de la spitalul St. Luke din Chicago, au comunicat că au inoculat unor maimuțe (marmoset) ser de la bolnavii de hepatită. După cîtăva vreme, la animalele respective s-a declanșat o boală ce nu a putut fi deosebită de hepatita umană. În sângele lor concentrația enzimelor SGOT și SICD a crescut în aceste condiții la fel ca și la

oameni, iar biopsia a relevat vătămări tipice ale celulelor ficatului. Mai mult, maladia a putut fi transmisă la alte maimuțe, prin inocularea de ser de la suratele lor bolnave.

Pentru a aprecia valoarea experiențelor trebuie amintit că, în trecut, pentru identificarea virusului hepatic s-a recurs la o cale puțin lesnicioasă: inoculări la oameni care se ofereau voluntari pentru experiențe. Evident, posibilitățile de investigație erau și riscante, și reduse la număr.

Etapă următoare a cercetărilor doctorilor Deinhardt și Holmes: inocularea unor voluntari umani cu ser de la maimuțe pentru a se preciza definitiv «identitatea» bolii. Așadar, în ultima fază, se va face apel tot la voluntari dar — au subliniat cei doi specialiști — o dată stabilită această «identitate» se vor folosi exclusiv maimuțe în scopul de a se izola virusul, ceea ce pînă în prezent nu a fost posibil. «Va fi nevoie doar de timp și de răbdare», au afirmat cei doi cercetători.

CEA MAI RĂSPÎNDITĂ BOALĂ VIROTICĂ DIN LUME

Care este importanța ultimelor cercetări pentru identificarea virusului hepatitei? Iată ce ne-a declarat *Alexandru Duminică Moiescu*, doctor în științe medicale, șef de lucrări la I.M.F. București:

«Hepatita epidemică este astăzi cea mai răspîndită boală virotică pe toate continentele; ea afectează toate vîrstele, cu o incidență sezonieră aproape uniformă, dar prezentînd gravitate deosebită la copilul foarte mic și la bătrîni. Spitalizarea îndelungată pe care o necesită, urmată de sanatorizarea foștilor bolnavi, implică o sumedenie de alte probleme de ordin economic.

Medicina, cu posibilitățile ei actuale, nu dispune de o medicație etiologică (adică de un remediu care combate cauza), tratamentele fiind doar de ordin igienic, dietetic și simptomatic. Un număr dintre foștii bolnavi de hepatită epidemică merg spre cronicizarea bolii, cu toate neajunsurile acestei complicații.

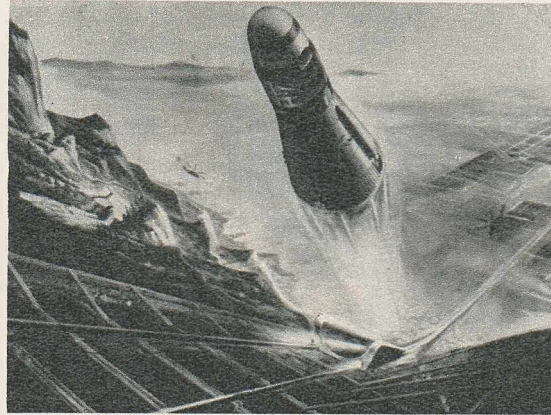
Este adevărat că s-au întreprins eforturi intense

pentru a cultiva virusul pe ou embrionat, pe culturi de țesuturi sau prin inoculări la animale, inclusiv maimuțe, dar rezultatele au fost neconcludente. Se cunosc însă astăzi, în mod cert; după experiențe pe voluntari, existența a două virusuri: A și B.

Prezentarea rezultatelor experimentale la Simpozionul de inframicrobiologie de la New York ne par încurajatoare, urmînd însă ca ele să fie confirmate și de alte echipe de cercetători, creîndu-se astfel posibilitatea izolării virusului, ca punct de plecare pentru prepararea unor vaccinuri imunizante în hepatita epidemică, acest adevărat flagel al omenirii — a subliniat în încheiere dr. Alexandru Duminică Moiescu.

Așadar, detectarea virusului nu reprezintă un scop în sine, ci un pas hotărîtor spre realizarea unui mare vis al medicinei contemporane: crearea unui vaccin împotriva hepatitei.

L. NIȚESCU

un hiperion al zilelor noastre

Specialiștii studiază în prezent posibilitatea construirii unor rachete de pasageri. Precizăm: este vorba de ingineri și tehnicieni, și nu de scriitori de romane științifico-fantastice. Astfel, cunoscuta companie americană Douglas Aircraft a elaborat proiectul rachetei Hiperion, destinată să transporte 110 pasageri pe traseul New York-Londra, cu o viteză de peste 20 000 km/oră.

Călătorii vor sta înținși confortabil pe un fel de paturi situate în compartimentele din partea anterioară a transatlanticului aerian. Pînă se vor aranja mai bine în culcușurile lor și vor trunzări un ziar, stewardessa le va anunța: pregătiți-vă pentru aterizare!, căci saltul în cosmos va dura ceva mai puțin de o jumătate de ora.

Racheta va ateriza vertical pe patru «picioare». Compania a și calculat prețul biletelor dus și întors. El este cam piperat, dar nu exorbitant. Se preconizează vânzarea biletelor dus și întors, ca factor psihologic de încurajare pentru pasageri...

În imaginea noastră: momentul decolării, în concepția proiectanților rachetei Hiperion.

se caută oxigen...

Cantitatea de oxigen necesară oamenilor ce trăiesc pe planeta noastră a fost studiată de un grup de cercetători din Austria. Conform acestor calcule, populația actuală a pămîntului (peste 3 miliarde) consumă, pentru diferitele sale necesități, o cantitate de oxigen care, dacă ar servi numai pentru respirație, ar fi suficientă pentru 43 mili-

arde de oameni. Prin măsurări comparative s-a constatat că un autovehicul modern consumă într-o cursă de 950 km cantitatea de oxigen necesară pentru un an de respirație normală a unui om, iar combustia unei tone de cărbune reclamă oxigenul necesar pentru mai multe decenii de respirație a unui om.

de ce se uzează piesele?

O instalație radiometrică pentru cercetarea uzurii a celor de injector cu ajutorul izotopilor radioactivi a fost pusă la punct de un colectiv de la Institutul politehnic din Brașov, în colaborare cu secția din Cluj a Institutului de fizică atomică. Instalația, prevăzută cu un dispozitiv electronic, a fost

experimentată cu succes la tractoarele grele, putîndu-se astfel stabili cu precizie cauzele uzurii premature a pieselor.

Se studiază posibilitatea folosirii noii instalații și la depistarea uzurii motoarelor și a altor organe de mașini.

INVENTARIERILE — CÎTE? CÎND? CUM?

Despre numărul inventarelor ce trebuie făcute în unități, despre periodicitatea lor și durata de închidere a magazinelor în scopul efectuării acestor inventare a avut loc recent o largă dezbateră în cadrul unei consfături organizate de Direcția controlului financiar intern din Ministerul Comerțului Interior. La consfătuire au participat peste 140 de cadre administrative și operative din M.C.I., precum și din mai multe direcții, întreprinderi și organizații comerciale județene și locale. De asemenea, au participat la consfătuire reprezentanți ai Ministerului Finanțelor, Procuraturii generale, Inspectoratului general al miliției, Centrocopului, Departamentului pentru Valorificarea Legumelor și Fructelor ș.a. Urmarea acestei consfături va fi stabilirea unor norme, obligatorii în întreaga țară, de efectuare a inventarierilor în unități.

ÎN TĂTĂRAȘII IAȘILOR

În reîntineritul cartier ieșean Tătărași a început construcția unui mare complex comercial. Complexul va cuprinde un magazin alimentar cu autoservire, precum și câteva unități de textile, galanterie și o cofetărie cu terasă.

NOI DEPOZITE...

O importantă latură a investițiilor în comerț o constituie construirea și dotarea magazinelor și depozitelor. Un complex de asemenea depozite, pe o suprafață de aproape 12 000 mp, se construiește la Baia Mare. Magaziile complexului vor fi compartimentate pe produse și dotate cu instalații moderne de manipulare, aerisire, cu instalații frigorifice de mare capacitate (pentru produse alimentare) etc. Complexul este amplasat în apropierea noii gări de cale ferată.

...ȘI O NOUĂ PIAȚĂ

O altă construcție — în curs de executare — demnă a fi menționată: noua piață din Tulcea. Pe o suprafață de 10 000 mp se amenajează platforme acoperite, magazine, un restaurant cu autoservire etc.

PENSIUNILE LITORALULUI

Vizitatorii litoralului dispun vara aceasta, alături de celelalte forme de servire în unitățile de alimentație publică, și de o serie de pensiuni. Iată numai câteva asemenea localuri din Constanța: terasa «Farul», cu 400 locuri rezervate pentru pensiune; restaurantul «Rapid», destinat integral pentru a servi meniu-pensiune, eventual pe bază de abonament (dimineața, prînz și seara — total 18 lei); restaurantul «Zorile», care alături de linia de autoservire a introdus și meniul-pensiune, ș.a.

ARTIZANAT SUCEVEAN

În magazinele de artizanat din județul Suceava au fost puse în vânzare, în sezonul estival, peste 100 sortimente noi, în majoritate produse cu specific local. De menționat țesăturile cu alesături (costume populare, ștergare, carpete) și piesele de ceramică smălțuită de Rădăuți și ceramică neagră de Marginea.

O „Rugăciune“ a lui Brâncuși la Buzău...

(Urmare din pag. 8)

piei sau cea înființată în timpul lui Constantin Brîncoveanu tipăreau cărți cu o largă arie de difuzare. Învățământul buzoian a dat culturii și științei românești câteva personalități remarcabile: pe psihologul și psihiatrul N. Vaschide, pe medicul și biochimistul Radu Vlădescu, pe fizicianul Ștefan Vencov, pe C.I.Parhon ș.a., pe actorii A. Demetriad, V. Maximilian și N. Leonard. Școala are aici deci rădăcini vechi. Și totuși, după cum atestă statisticile, Buzăul se află printre județele cu un număr redus de

elevi de liceu, raportat la mia de locuitori (12-17 la mie).

Județul va cunoaște în viitorii ani o dezvoltare ascendentă pe toate planurile. Va crește de asemenea populația și cerințele ei cultural-sociale. Generalizarea învățământului de 10 ani va cere în anii 1972-1973 un număr de peste 500 cadre didactice cu pregătire superioară. Sînt argumente pentru înființarea în reședința județului a unui institut pedagogic care să facă față necesităților de cadre pe care le va solicita viitorul apropiat.

decît așa...

Nu sîntem experți în materie de sondaje de opinie. Prea multă vreme a fost neglijată și pe nedrept desconsiderată la noi această metodă de palpate a pulsului public pentru ca să putem participa cu competență la discuția despre limitele, neajunsurile reale și perspectivele ei. Sîntem, deocamdată, bucuroși de orice încercare de a adapta tehnica anchetelor sistematice, de orice inițiativă din care reiese că este luată în serios și înțeleasă. Pentru că, dincolo de orice alte considerente și implicații, sondajul de opinie este o formă de manifestare a interesului față de punctele de vedere și față de preocupările celor mulți. Introducerea unei rubrici intitulate «Opinia dv.» a fost deci binevenită. Sau, mai exact, ar fi fost binevenită dacă ar fi fost realizată într-un mod corespunzător. Așa cum este însă alcătuită cîteodată, izbuteste cel mult să discrediteze ideea sondajului de opinie. Comerțul de stat a inițiat «Tîrgul de vară». Foarte bine. Televiziunea a inițiat o sondare a opiniilor cumpărătorilor despre utilitatea și eficiența acestui Tîrg de vară. Și mai bine. «Rezultat deci, ne-a spus în esență anchetatoarea la capătul investigațiilor ei, că din 26 de cumpărători întrebați 20 s-au declarat satisfăcuți, 3 — doar parțial satisfăcuți și 3 — fără opinie».

Pentru a ajunge aici, tînăra colaboratoare a televiziunii a procedat ca și cum ar fi primit misiunea de a nesocoti și răsturna cele mai elementare reguli, ABC-ul sondajului de opinie. «E bine, nu-i așa, că s-au ieftinit mărfurile de sezon?» — te întreabă zîmbind încurajator o fată drăguță. Orbit de lumina reflectorului, intimidat de privirile tuturor celor din jur, puțin zăpăcit de ideea că vei fi «dat la televiziune», răspunzi nesigur «Da, fără îndoială, e foarte bine». Chiar dacă împrejurările nu te-ar fi descumpănit, tot nu te-ai lăsa inima să dezamăgești o persoană atît de amabilă care — e evident — așteaptă de la tine un răspuns pozitiv, chiar entuziast, pe scurt, răspunsul pe care ea însăși ți l-a sugerat. Interlocutorii mai recalcitrăți, adică cei ce dau de bănuit că ar îndrăzni totuși să emită o timidă apreciere critică, sînt împinși grațios cu a doua, cu a treia întrebare, pînă nimeresc și ei pe calea cea bună. Dezmeticiiți, fac impresia că s-ar scuza pentru greșeala inițială. «E adevărat că n-am găsit ce-mi trebuie, dar nu-i nimic, o să mai caut și sînt sigură că o să găsesc».

Emissione a fost cu desăvîrșire ratată, oricare ar fi unghiul din care am privi-o. Pînă și imaginea contrazicea adesea declarațiile suflă de realizatoare: unele cumpărătoare care acceptau ideea că sînt încintate de noua treaptă de perfecțiune atinsă de comerț de-abia își mai trăgeau sufletul în înghesuiala din jurul teighelei. Nici măcar dacă presupunem că cineva ar fi avut nefericita inspirație de a folosi rubrica «Opinia dv.» pentru a face reclamă comercială, nu se poate spune că scopul ar fi fost atins. Dimpotrivă. Oamenii au învățat să distingă publicitatea de informația obiectivă și orice manevră vizînd o confuzie între aceste două domenii îi deranjează.

În săptămîna următoare, Cornelia Rădulescu a procedat altfel: serios, corect, profesional. La întrebarea ei, mereu identică, mereu formulată pe un ton alb, care nu sugera un anumit mod de a răspunde: «Sînteți mulțumit de amplasarea unităților comerciale în cartierul dv.?»», oamenii au răspuns deschis, neînhibat, fără preocuparea de «a face frumos». Nici de data aceasta însă sondajul de opinie nu a dus la o concluzie clară. Mai toți interlocutorii au vorbit despre insuficiența rețelei comerciale din cartierele noi, subliniind totodată că esențial este nu numărul unităților existente ci modul în care sînt aprovizionate și deservite. Aici e buba. Ar fi fost de dorit ca, țînd seama de acest curent de opinie, autoarea anchetei să renunțe la schema de emisiune prestabilită și să încerce să tragă concluzii adresîndu-se celor care i-ar fi putut răspunde de ce nu se găsesc toate sorturile de legume și fructe de la ora deschiderii pînă la ora închiderii, de ce nu se iau măsuri pentru raționalizarea și accelerarea procesului de vînzare etc.

Cînd oamenii sînt consultați în legătură cu probleme care afectează viața lor de fiecare zi, e obligatoriu să simtă că părerea lor reală, sinceră, este luată în seamă și că ea constituie un criteriu de orientare măcar pentru cei care i-au solicitat-o.

Felicia ANTIP

de Teodor MAZILU

de Valeriu CRISTEA

INTERESUL ARE OCHI ALBAȘTRI

Am auzit zilele acestea o declarație cu totul senzațională. Dacă n-aș fi obișnuit, cit de cit, cu întunericul sufletului omenesc, aș fi rămas îngrozit. Dar chiar și cu această sumbră obișnuință declarația, făcută de o femeie încă tânără, încă frumoasă, încă lirică, mi s-a părut ieșită din comun.

— De când nu mai are mașină, simt că nu-l mai iubesc. Nu e vorba de nici o fățarnicie. De când nu mai are mașină, nu mai avem ce să ne spunem. Cum te-ai putea înțelege cu un om care nu-ți asigură tot confortul? Cum ar putea să te mai emoționeze un bărbat care nu-ți îndeplinește imediat orice dorință?

La această admirabilă ființă, sinceritatea și interesul se contopiseră armonios, se realizase astfel un fel de monstruoasă coaliție. Ea nici nu vedea posibilă o viață sufletească în afara interesului. Pentru dinsa interesul lua culori romantice, o făcea să trăiască stări de adevărată exaltare. După câteva zile am regăsit-o nou-născută. Nu-i mai distingeam de loc urmele trecutei dezamăgiri. Credea din nou în oameni, recita din poezii romantici germani, într-un cuvânt, zburda de fericire. Găsise ceea ce căutase.

— Iubitul meu are ochi albaștri...

După câteva secunde am dezlegat taina acestei mărturisiri sentimentale. De data aceasta interesul avea ochi albaștri. A cunoscut și un interes cu ochi căprui, dar interesul acela s-a destrămat. A cunoscut și un interes cu ochi verzi, dar nici din acel interes nu s-a ales mare lucru. Acum, și-a pus toată speranța în interesul cu ochi albaștri.

— E atât de cald, atât de bun. Ne înțelegem numai din priviri. N-avem nevoie de cuvinte.

Oare ce să stea la baza acestei admirabile înțelegeri aproape metafizice? Tot fascinanta femeie mi-a dezlegat taina.

— Iubitul meu are ochi albaștri... Dar n-are numai ochi albaștri, n-are numai o privire care îți aduce liniște în suflet, are și o mașină care nici măcar n-a intrat în rodaj. Când văd că un bărbat stă foarte bine simt că-l iubesc cu o pasiune telurică și inexplicabilă. Pur și simplu, o bunăstare materială mă face să-mi pierd capul, să redevin iarăși copilă. Totdeauna m-au emoționat pașii bărbaților bine situați... Nu e așa că e ciudat sufletul femeii? Nu e așa că am fost și vom rămâne o enigmă?

La drept vorbind, nu mi s-a părut nimic enigmatic. Interesul are citeodată ochi căprui, citeodată are ochi albaștri...

ILIE CONSTANTIN: BUNAVESTIRE

Cu toate că are în urma sa o activitate literară destul de lungă ce a cucerit treptat gen după gen (poezie, critică, proză) și o notorietate bine consolidată, se poate spune că Ilie Constantin își descoperă abia acum (nu zic cu acest volum, ci în această etapă a dezvoltării talentului său) structura sa naturală. Ceea ce sare în ochi e caligrafia desăvârșită a poeziilor: «Iarna trece-n februar/ Gazdă zodiei de pești,/ Oile-n continuu har/ Nasc în turme muntenești.// Mici în iarnă, de obol,/ Duși prin piețe la sărut,/ Inești sub cerul gol/ De oraș nemaipăscut» (Zodie), orientarea lor calofilă (în sensul originar al cuvântului), transparența versurilor, așezarea poetului în vecinătatea unor mituri fascinante, pe care le răstoarnă, le nuanțează sau numai le repovestește, precum în *Reversibilitate*, *Așteptarea lui Ulise*, *Euridice*. O boare de melancolie adie din paginile cărții: «Panta răcită a lui august se duce prin ploii, stelele se alcătuiesc de toamnă...» (*Panta răcită a lui august*).

Scapă privirii însă — învelit în atâtea foițe delicate — simburile demonice ale scrisului său, din care miine poate crește o vegetație puternică, aspră și terifiantă. Ca să-l «prindem» pe Ilie Constantin, el trebuie căutat nu numai în buzunare, ci și în căptușeli; ca să-l înțelegem cum trebuie e nevoie de o interpretare vag freudiană, vizând substraturile. În adâncimile lor obscure gîlgîie un șuvoi de sumbre energii se zbate și fulgeră o forță întunecată și rea. În ochii strălucind de o inteligență clară, exactă și sobră, tipic latină, eu văd dansind o lumină sinistrală. În acest sens, poezia capitală a volumului, cea mai revelatoare, mi se pare a fi *Teroare din copilărie*: «Revii, teroare din copilărie,/ Amenințare de-ntuneric, rece,/ Pereții au substanță rară, vie,/ Prin care forme de temut pot trece.// Treptata beznă lasă prin unghere/ Contur singurătății — ca o mantă/ A cărei poală lunecă-n tăcere/ Pe goale vizuini căscate-n pantă.// Sint fiare mari vibrind de-atita pîndă/ Și răbdătorii șerpi, încinși în zale/ Chiar ciinii mei ce-așteaptă să mă vindă/ acestei conjurații bestiale.// Și mai ales sint cele-fără-chipuri,/ proiecții de ființe ne-ntimplate/ tot ce nu poate fi, ca din nisipurii se-alcătuiește să mi se arate.// Oh, joc al nervilor febrili cu nervii/ Extenuați!// Lumina izbucnită/ Izbește precum sulita Minervii/ În formele ne-forme ce palpită.// În ritm de inimă pulsează încă/ și în podele se preling, ursule,/ Cum smulse de pe aria adîncă/ A mării se topește pe bord meduze». Această poezie este ca o radiografie a structurii poetului, surprins în dedublarea sa: pe de o parte «lumina» (rațiunea) ce «izbește precum sulita Minervii», pe de alta «forme de temut», «goale vizuini căscate-n pantă», «fiare mari vibrind de-atita pîndă», «răbdătorii șerpi», «conjurațiile bestiale», «cele-fără-chipuri» etc. Finalul acestui poem e încă convențional-optimist, «formele-neforme» se preling în podele «ursule/Cum smulse de pe aria adîncă/ A mării se topește pe bord meduze», conștiința mai emite false comunicate de luptă, consemnând victorii fictive sau aparente. Căci nu întotdeauna Minerva poetului, adică duhul său luminos, învinge forțele obscure, iar cînd le învinge biruințele sale sint repede contestate de subconștientul revanșard. O altă poezie extrem de semnificativă pentru punctul nostru de vedere este cea intitulată *Zmei*. O simpatie suspectă pentru aceste terifiante și malefice personaje ale basmelor noastre, «bizară, abisală aș spune, emană din versurile ei; în schimb, repulsia se îndreaptă întreaga și decisă spre Făt-Frumos. Eu bănuiesc că această opțiune stranie, inconformistă, e dirijată din adînc, exprimă afinități secrete. În fluiditatea și limpezimea versurilor sale, poetul alunecă șerpuitor ca un monstru marin într-o masă de lichid transparent. În acest calofil dormitează «fiare mari» și «forme de temut».

★

Substratul acestui poet logic și teratologic totodată, mai fecund din punct de vedere artistic decît calota de superbă calofilie de deasupra și reprezentînd materia unei originalități mai profunde, posibile în viitor, se revelă numai parțial în prezentul volum, mai ales prin poemele (pe lângă cele amintite) *Febră* și *Cunoașterea prin limite*. «Marele Vag» (din prima poezie), care deschide poetului o privescție microscopică și infricoșătoare, făcîndu-l să vadă «cum o putredă celulă/ din viața mea decade și o altă/ se naște-n locul ei» e un oaspete venit din subterană. Tot de acolo sosește și imaginea vieții ca o «fereastră/ zăbreliată des cu limite» dincolo de care «stă ascunsă l'iară-Infini» sau un peisaj ca acesta: «Fumegă în linia privirii negrul/ negrul blestemat vapor și-n preajma lui/ somnolenți în toamnă se-nfioară/ chiparoșii cu mîhnire». Melancoliile gingașe, transparente suave, tot cerul acelei latinități luminoase clasicizante rămîn mult în urmă. Bun rămas, le strigăm noi cu inima ușoară, noi care credem cu tărie (impotriva autorului, poate) că vocația lui Ilie Constantin rezidă în acel miez de cărbune, cu reflexe sinistre, din care poate țîni flacăra unui scriitor remarcabil, fie el poet sau prozator. Științei promițătoare scapără de pe acum... Îl îndemn așadar pe Ilie Constantin să se alătore (literar vorbind, ca și pînă acum de altfel) acelei «conjurații bestiale» de care se teme încă prea mult, să aibă curajul de a fi el însuși, chiar dacă rezultatele de pînă acum, obținute pe o altă linie artistică, au fost foarte bune, iar uneori strălucite, chiar dacă va trebui să extragă din sine alte forme decît frumoasele statui greco-romane. Poate că acest volum va reprezenta *bunavestirea* nașterii pe deplin a unei structuri acum numai întrezărite.

Titlul piesei *La baye* a tinărului dramaturg Philippe Adrien, prezentată de Théâtre National Populaire, nu e decît un cuvînt inventat ca să strînească curiozitatea, susțin unii critici. Piesa are o precizie țintă satirică: vorbăria nesfîrșită a unei anumite lumi, logoreea care zăpăcește sau îmbată. Yves Creton (în fotografie) e unul dintre interpreții care au contribuit la succesul piesei.

Teatrul Vinohrady din Praga a prezentat noua lucrare a lui Frantisek Pavlicek *Ascensiunea lui Saska Krist*, variantă dramatizată a scrierilor lui Isaak Babel despre celebra «Brigadă de cavalerie». Spectacolul, compus din scene autonome care corespund celor mai semnificative pagini din opera lui Babel, a fost considerat un real eveniment artistic.

Piesa *Dedicată lui Frederic cel Mare*, prezentată pe scena teatrului din Bremen (R.F.G.), nu e de fapt o piesă, ci un amalgam de mijloace regizorale, de artificii ale tehnicii de culise și mai ales de genuri dramatice «prelucrate» într-un fel de teatru absurd care vrea să amuze cu orice preț. Un super-spectacol, în intenția regizorului Wilfred Minks, discutabil însă dacă e cu adevărat spectacol.

Evgjeni Oneghin de P.I. Ceaikovski, într-o interpretare deosebită, cu Elisabeth Sederström și Assen Selimsky în rolurile principale, avînd la pupitrul Orchestrei simfonice din Londra pe M. Hadjirmov de la Opera de stat din Sofia. Spectacolul cu «Evgjeni Oneghin» de Ceaikovski a constituit unul dintre evenimentele de seamă ale stagiunii londoneze, confirmat și de croniclele elogioase ale criticilor.

La teatrul Bonci de Cesena s-a prezentat în avanpremieră piesa scriitorului american Bill Manhoff *Bușnița și pisicuța*, o comedie cu două personaje, care s-a jucat cu mult succes pe Broadway. Partenerul actriței Paola Quattreni este Walter Chiari, care își face acum și debutul de regizor. În viitoare stagiune piesa va fi jucată pe scena Teatrului Manzoni din Milano.

Sir Arthur Conan-Doyle (1859—1930), «părintele» lui Sherlock Holmes.

1 Iată-l pe Sherlock Holmes cu nelipsita sa lupă. Alături de el — prietenul și asistentul lui, doctor Watson. Ilustrația este scoasă din prima ediție a aventurilor vestitului detectiv.

2 Arestarea anarhistului Ravachol, zis Léon Léger, zis François Königstein, la 30 martie 1892, a însemnat victoria antropometriei lui Bertillon. O victorie efemeră...

Trebuie să recunoaștem că, din punctul de vedere al criminalisticii, Sherlock Holmes ne apare un naiv. Cu toate acestea el a fost, în literatură, primul detectiv care a folosit metode științifice de cercetare. În 1887, când A. Conan-Doyle avea să-l ofere lumii pe celebrul detectiv, criminalistica fusese deja înzestrată cu mijloace tehnice importante, dar din toate acestea Sherlock Holmes — oricât v-ar părea de curios — nu cunoștea decît foarte puține...

Folosind descoperirile fizicii, chimiei și chiar ale matematicii, știința criminalistică poate pune astăzi la dispoziția justiției o gamă foarte mare de probe pentru identificarea infractorului. Cum s-a ajuns la aceasta? Să răsfoim câteva file din pasionanta istorie a identificării.

AJUTORUL DE GREFIER BERTILLON DEPUNE UN RAPORT LA PREFECTURA POLIȚIEI

...Alphonse Bertillon, ajutor de grefier la prefectura poliției din Paris, a depus în iulie 1879 un raport pe biroul prefectului, propunând folosirea în scopurile identificării judiciare a unor măsurători antropologice. Teoria sa se baza pe presupunerea că nu există doi oameni cu proporții identice ale corpului și că dimensiunile scheletului uman prezintă o variabilitate infinită. Metoda de bază a antropometriei lui Bertillon consta în măsurarea corpului, capului, a lungimii piciorului stâng și a antebrațului stâng etc. Trebuie subliniat însă că acest sistem denumit «bertillonaj» servea pentru identificarea criminalilor recidiviști, dar nu și a răufăcătorilor necunoscuți.

În anul 1884 Bertillon a identificat astfel 300 recidiviști care reușiseră să se strecoare prin vechiul sistem de identificare. «Bertillonajul» a fost repede adoptat de către majoritatea țărilor dezvoltate. România a fost printre primele țări care au introdus metoda, prin înființarea în 1892, la București, de către eminentul criminalist român, prof. M. Minovici, a unui serviciu de antropometrie.

În același an, 1892, la 11 martie, o explozie puternică a zguduit bulevardul Saint-Germain din Paris: casa președintelui de tribunal Benoit fusese aruncată în aer! Era un act de răzbunare al anarhiștilor care nu-i iertau lui Benoit faptul

că el pronunțase primele condamnări împotriva lor în Franța. Poliția îl bănuia pe Léon Léger, zis Ravachol, și prefectul ceru ajutorul lui Bertillon; apoi, pe baza semnalmentelor comunicate de către Bertillon și publicate în presă, urmăritul a fost arestat!

Acest moment părea să fi consacrat definitiv sistemul lui Bertillon, și totuși, în realitate el nu a fost niciodată mai aproape de prăbușire ca atunci, «Bertillonajul» a încercat stabilirea unui sistem de înregistrare utilizabil, pe baze științifice, și în aceasta consta meritul său incontestabil, dar în practică s-a dovedit a fi neștiințific și inoperant. În adevăr, cum am mai spus, se urmărea descoperirea recidiviștilor dar nu și a criminalilor necunoscuți. Și este de regretat faptul că Bertillon însuși a refuzat pînă la sfârșitul vieții sale să recunoască importanța unei mari descoperiri: aceea a amprentelor digitale, care avea să pună în umbră propriul său sistem.

AMPRENTELE DIGITALE PIERD PRIMA BĂTĂLIE...

William J. Herschel, funcționar colonial britanic în statul Bengal din India, a avut ideea să utilizeze «semnătura cu degetul» pe actele redactate în limba populației indigene. «Am adunat mii de amprente și sînt acum în stare ca, pe baza lor, să identific persoanele care sînt în evidența mea» — a scris Herschel la 5 august 1877 inspectorului general al închisorilor din Bengal. Herschel a observat, primul, că liniile capilare de pe degetele oamenilor nu se schimbă, nu se transformă niciodată, și că vrsta și bolile cele mai grele nu au nici o influență asupra lor. Omul îmbătrânește, părul albește, corpul își pierde din greutate, fața este brăzdată de riduri, trupul se împuținează, dar amprentele rămîn neschimbate din momentul nașterii și pînă la moarte.

Descoperirea lui Herschel a fost departe de a găsi de la bun început aprobarea convenită. În cuvinte prietenești inspectorul și-a exprimat părerea că ideea expusă în scrisoarea subalternului său s-a născut sub impulsul acceselor de febră de care suferea autorul... Ampretele digitale au pierdut astfel prima bătălie.

Medicul scoțian Henry Faulds, care lucra

la Tokyo și nu auzise niciodată nici de Herschel, nici de experiențele sale, a publicat în 1880 în revista londoneză «Nature» un articol despre identificarea criminalilor cu ajutorul amprentelor digitale. Iată un caz din experiența doctorului Faulds.

În casa vecină cu a sa pătrunsese un spărgător, escaladînd un zid vopsit în alb. Urmele degetelor infractorului au rămas imprimate, foarte limpede, pe zid. Faulds, auzind că hoțul a fost arestat, s-a prezentat la închisoare și a luat amprentele acuzatului. Comparîndu-le cu urmele degetelor găsite pe zid, Faulds declară că omul arestat era nevinovat. Și cînd după câteva zile adevăratul hoț a fost prins, Faulds i-a luat și acestuia amprentele care, de această dată, erau identice cu cele de pe zid. «Ce ar fi — a pus întrebarea dr. Faulds — dacă la locul fiecărei crime am căuta urmele degetelor făptașilor?»

Poliția japoneză nu a dat nici o atenție descoperirii lui Faulds, iar articolul din «Nature» nu a stîrnit nici un interes. Au trecut opt ani de la episodul din Tokyo, cînd Sir Francis Galton, amintindu-și de articolul din «Nature», s-a adresat revistei cerîndu-i lămuriri. După aceea, timp de trei ani nu s-a ocupat decît cu studierea amprentelor.

Galton a dovedit, folosind calculul probabilităților, că luînd ca bază o singură amprentă a unui singur deget probabilitatea de a găsi aceeași amprentă la un alt individ este de 4:1. Iar în cazul unei amprente digitale complete, adică ale celor zece degete ale omului, probabilitatea ca ele să fie identice este de 64 miliarde la 1, adică practic imposibil! Dar Galton mai înțelesese un lucru: dacă amprentele digitale nu vor fi categorisite după un anumit sistem, dacă nu se va găsi un mijloc de înregistrare, de evidență, care să permită formarea unui sistem de cartoteci ușor maniabil, nu vor putea servi ca metodă de identificare. Galton continua să-și elaboreze sistemul, cînd la Londra își făcu apariția...

JACK SPINTECĂTORUL

Prima victimă a lui «Jack the Ripper» a fost Martha Turner, o prostituată de 35 de ani, care în seara zilei de 8 august 1888 fusese

găsită cu gîtul tăiat. În următoarele trei luni încă cinci asinate fioroase au tulburat liniștea Londrei. Victimele erau toate prostituate, ucise toate în același fel, cu beregata tăiată și pîntecul spîntecat. La un moment dat întregul personal al Scotland Yard-ului îl căuta pe asasin, dar degeaba: «Jack Spintecătorul» nu a fost niciodată descoperit.

Opinia publică engleză și-a pus întrebarea: oare să fi avut dreptate zierele pariziene care susținuseră că la Paris, în lupta cu sistemul lui Bertillon, un «Jack the Ripper» nu ar fi avut nici o șansă? Umbra lui Jack plana încă asupra Londrei cînd, în îndepărtata Argentina, a fost arestat primul asasin datorită faptului că și-a lăsat amprentele la locul crimei.

La 29 iunie 1892, noaptea tîrziu, în cartierul sărac al orașului Necochea, tînăra Francisca Rojas și-a trezit vecinii cu strigătele: «Copiii mei... mi-a ucis topiții!» În cocioaba mizeră zăceau cei doi copii nelegitimi ai ei, cu țeasta zdrobită. Poliștii au aflat că un anume Velasquez îi făcuse femeii propuneri din ce în ce mai brutale, pe care ea le refuza spunînd că iubește pe un altul. Velasquez fu arestat și torturat, dar chiar după opt zile de chinuri a continuat să nege. Atenția inspectorilor a fost atunci atrasă de tînărul iubit al Franciscai Rojas, care declarase de mai multe ori că ar lua-o de nevastă dacă nu ar exista copiii. Femeia fu supusă și ea unui interogatoriu de «gradul trei», dar a continuat să-l învinuiască pe Velasquez.

Ancheta a fost preluată de inspectorul Alvarez. El cercetă cu minuțiozitate locul crimei și găsi pe ușa o suspectă urmă de culoare brună, probabil o pată de sînge uscat. Inspectorul, spre uimirea poliștilor, ceru un ferăstrău și tăie din lemnul ușii porțiunea pe care presupunea că sînt imprimate și urmele degetelor asasinului. Apoi ordonă să fie adusă Francisca Rojas. Cei din jur îl priveau nedumeriți cum ia degetele femeii unul după altul, le apasă pe tușieră, apoi pe o hîrtie albă. Alvarez o privi lung pe femeie, care stătea în fața sa, îi oferî lupa și o invită foarte calm și politicoasă să privească amprentele care-i indicau pe ucigași. Francisca, pe care interogatoriu de «gradul trei» nu reușise s-o înfrîngă, cedă și recunoscu că de fapt ea și-a ucis copiii cu o piatră, pentru că «stăteau în calea căsătoriei sale».

Aventura identificării sau

romanul adevărat al amprentelor digitale

de Ion ASZÓDY

Inspectorul Alvarez era un adept al lui Juan Vuchetich și urmărea cu interes experiențele acestuia. Vuchetich, independent de Herschel, Faulds și Galton, a reușit să elaboreze un sistem de înregistrare a amprentelor. El lucra la poliția din La Plata și avea doar 34 de ani când a introdus, înaintea europenilor, amprente digitale ca sistem de identificare mai întâi în Argentina, apoi în aproape toată America Latină. Cartea sa «Dactiloscopia comparada» s-a bucurat de un mare succes în America de Sud, dar a rămas necunoscută în Europa.

EDWARD HENRY INTRĂ ÎN SCENĂ

Sistemul lui Vuchetich triumfa în America de Sud. Dar când Edward Henry, inspectorul general al poliției din Bengal, și-a petrecut concediul în 1896 în Anglia, nu știa absolut nimic de lucrările lui Vuchetich și — lucru uimitor — nici de cercetările lui Herschel care, după cum știm, lucra și el în Bengal. Henry cunoștea doar că Galton nu reușise să conceapă un sistem eficient de evidență a amprentelor digitale. Lui Edward Henry îi fu dat să elaboreze un sistem de fișe, pe care guvernatorul general al Indiei l-a acceptat, ordonând la 12 iulie 1897 înlocuirea în toată India a sistemului lui Bertillon cu metoda Henry, bazată pe amprente digitale. Deci, a doua țară unde a fost adoptat sistemul de identificare pe baza amprentelor digitale a fost India, pe atunci colonie britanică. În 1898 au fost identificați numai în Bengal, cu ajutorul dactiloscopiei, 345 de criminali recidiviști, iar în 1899 alți 569. În același timp Henry s-a ocupat cu găsirea amprentelor la locul crimei, în scopul prinderii făptașilor.

Tată un caz interesant întâmplat în luna august a anului 1898 în zona de frontieră dintre Bengal și Bhutan. Administratorul unei plantații a fost găsit asasinat; biroul, dulapul, o casetă de bani fuseseră sparte. Polițistul nu a găsit decât o singură urmă, pe o hîrtie din portofelul victimei. Henry constată că urma reprezenta amprenta unui deget gros, și ordonă să se ia amprente tuturor persoanelor de pe plantație, inclusiv ale celui asasinat. Nici una dintre acestea nu corespundea cu urma găsită pe hîrtie.

Ancheta a descoperit că un fost servitor al

administratorului, un anume Charan, acuzat de acesta din urmă de furt și condamnat la Calcutta, a fost între timp eliberat. Fișa lui se afla în evidența închisorii, iar pe această fișă figurau și amprente sale, urma degetului gros corespunzând cu cea găsită pe hîrtie! Charan însă nu-și recunoștea vina nici în fața tribunalului. Judecătorii, în dilemă, au pronunțat condamnarea numai pentru furt, nu și pentru omor, pe baza unei singure amprente ca probă capitală. Acesta a fost, fără îndoială, un moment crucial în istoria criminalisticii. Sistemul lui Henry a fost introdus în Anglia în 1900, dar victoria finală avea s-o câștige abia cinci ani mai târziu.

ASASINATUL DE LA DEPTFORD

Să ne transportăm acum într-o suburbie a Londrei, la Deptford, unde pe High Street la numărul 34 se afla o prăvălie de vopsele. În dimineața zilei de 27 martie 1905, sosind la lucru, ucenicul găsește pe Farrow, proprietarul micii prăvălii, și pe soția sa asasinați. Inspectorul Fox a stabilit că asasinii au fost doi, iar în dormitor a găsit o casetă mică de bani spartă și goliță, pe capacul lucios al căreia strălucea, ca un semn acuzator, amprenta unui deget...

În curând se prezentară doi martori. Primul, lăptarul, văzuse doi bărbați ieșind din prăvălie înaintea sosirii ucenicului; unul dintre ei purta un pardesiu și ghete de culoare maro. Al doilea martor, o fetiță, a zărit apărînd la fereastra prăvăliei lui Farrow fața însingurată a unui bărbat. Fetița însă nu a găsit în aceasta nimic neobișnuit deoarece singele curgea din abundență în abatoarele din Deptford; fețe și halate de lucru însingurate erau aici lucruri obișnuite.

Unul dintre detectivii Scotland Yard-ului a aflat că în lumea interlopă frații Stratton sînt socotiți ca făptași ai asasinatului. După câteva zile de cercetări, inspectorul Fox reuși s-o găsească pe amanta lui Alfred Stratton, care a povestit că în noaptea asasinatului acesta a dormit la ea, dar în timpul nopții un bărbat a bătut la fereastră și Alfred a plecat cu el. Fata a povestit de asemenea că pardesiuul de culoare maro al lui Alfred a dispărut și că amantul ei și-a vopsit ghetele sale maro în negru. Inspectorul Collins a stabilit între timp că urma de deget de pe casetă este identică cu cea a degetului

gros al lui Alfred Stratton.

Procesul a avut loc la 5 mai 1905. În sala tribunalului, pe masa procurorului Muir stătea caseta de bani cu amprenta ucigașului. Muir avea nevoie de «originalul» amprentei doveditoare. El nu putea prezenta fotografiile unor jurați care urmau să audă pentru prima oară despre amprente digitale. Jurații, după două ore de dezbateri, au pronunțat verdictul: frații Stratton sînt vinovați, și judecătorul Channell i-a condamnat la moarte prin spînzurătoare.

Procesul Stratton a marcat o etapă decisivă în istoria dactiloscopiei. Țările europene au introdus, una după alta, noul sistem de identificare, care pînă acum nu a fost întrecut de nici o altă metodă. Pînă acum nimeni nu a reușit să găsească două amprente digitale identice în toate detaliile creștelor papilare. Cercetătorii au făcut nenumărate calcule și experiențe, și aplicarea, decenii în șir, a dactiloscopiei a dovedit că nici un răufăcător nu poate invoca o eventuală asemănare de amprente pentru a-și nega crima.

ÎN ACEL AN 1934...

Și totuși la un moment dat aplicarea dactiloscopiei a stîrnit un oarecare scepticism. Neîncercătorii se refereau la eventualele posibilități ale infractorilor de a lupta împotriva acestei dovezii inatacabile de culpabilitate, de pildă purtînd mănuși. Dar acest procedeu nu este atât de simplu și comod cum apare în filme... Chiar și mînușa cea mai subțire reduce simțul tactil. Dacă la aceasta mai adăugăm și nervozitatea, graba inevitabilă, se înțelege că toate acestea îngreunează «munca» răufăcătorului.

Este drept că s-a încercat alterarea sau chiar distrugerea creștelor papilare, dar tentativele dau întotdeauna greș întrucît epiderma, refăcîndu-se, reproduce toate punctele caracteristice ale amprentelor! Nu «ajută» nici arderea degetelor cu fier înroșit, cu lichide corosive sau cu ulei fierbinte, nici aplicarea a zeci de înțepături în buricele degetelor.

Prima alarmă în lumea amprentelor a fost dată la F.B.I., în Statele Unite, în ianuarie 1934, cînd un șef de bandă de gangsteri, Jack Klutas zis «Klutas frumușelul», a fost atras într-o ambuscadă și împușcat. Polițistul însărcinat cu

luarea amprentelor a constatat cu uimire că degetele lui Klutas nu aveau linii papilare! Oare există oameni fără linii papilare? Oare acestea pot fi schimbate sau șterse? Specialiștii au răspuns repede la aceste întrebări: un medic necunoscut scosese pielea de pe vârful degetelor lui Klutas, totuși, pînă la comiterea asasinatului, liniile papilare începuseră să se formeze din nou.

În mai 1934, alți doi criminali de tristă celebritate, Carpis și Baker, au hotărît și ei să se lase operați. Chirurgul Joseph Moran, binecunoscut în lumea interlopă, le-a scos pielea de pe buricele degetelor — operație atât de dureroasă încît nici morfina nu poate calma suferințele. După patru săptămîni de chinuri, gangsterii au constatat, turbați de furie, că liniile papilare s-au refăcut. Încercarea dăduse greș, iar Moran și-a încheiat zilele înădat în lacul Michigan...

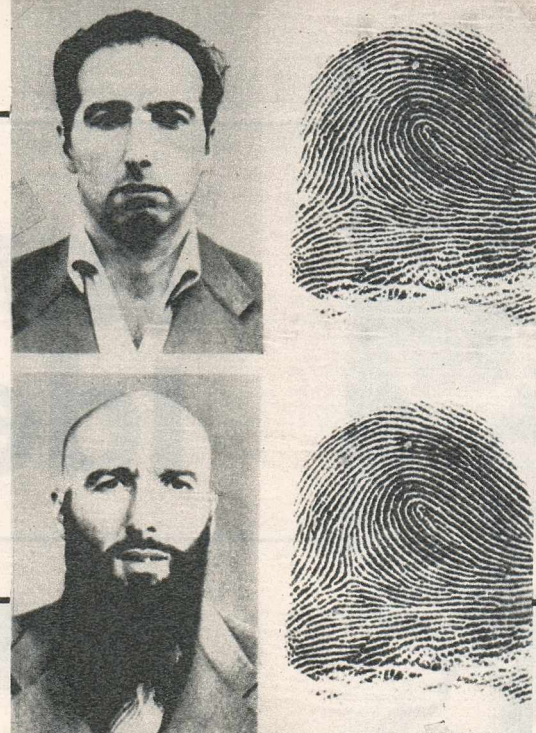
În aceeași lună, John Dillinger, declarat «dămicul public nr. 1 al Americii», a încercat și el o operație asemănătoare. Doi chirurghi recent ieșiți din închisoare — unul fusese închis pentru contrabandă de stupeficanți, celălalt pentru omor — au întreprins într-o locuință clandestină (Dillinger era căutat de toată poliția Statelor Unite) diferite operații estetice pentru a schimba înfașura lui Dillinger, după care i-au tratat vîrfurile degetelor cu acizi pînă la dispariția completă a tuturor liniilor papilare. Două luni mai târziu, la 22 iulie 1934, gangsterul a fost împușcat în fața unui cinematograful, la Chicago. În momentul identificării cadavrului, cei de la biroul de amprente au constatat că liniile de pe degetele gangsterului s'ar refăcuseră, devenind din nou perfect vizibile...

ULTIMA ALARMĂ ÎN «LUMEA AMPRENTELOR»

Ziua de 31 octombrie 1941 a fost ultima dată cînd a răsunat alarma în lumea amprentelor. În acea zi a fost prins în Texas un anume Robert Pitts. Funcționarul de poliție a luat pe rînd degetele lui Pitts, le-a rotit pe tușieră, apoi pe foaia dactiloscopică. Imposibil, își spuse el, plîmbîndu-și privirea buimac de la hîrtie la omul care stătea în fața sa și rîdea batjocoritor.

(Continuare în pag. 22)

Adolph Beck (stînga) a fost condamnat, nevinovat, în locul lui William Thomas (dreapta), datorită unui sistem învechit de identificare. Simpla confruntare a amprentei degetului gros, deci a unei singure amprente a celor doi bărbați, l-ar fi dezvinovățit pe Beck.

Fizionomia «trece», amprentele rămîn!

Individul nu avea nici urmă de linii papilare! «Surpriza» nu i-a găsit totuși nepregătiți pe experți. Ei au mai avut de-a face cu astfel de cazuri. Pe pieptul lui Pitts au fost găsite zece cicatrice lungi, cîte cinci de fiecare parte. Pielea scoasă de acolo fusese folosită la înlocuirea epidermei de pe virful degetelor. Se punea întrebarea: cine era în realitate Pitts? Cum se putea răspunde la această întrebare fără a avea amprente sale? Trebuia să fie un criminal cunoscut și căutat, altfel nu și-ar fi permis o asemenea operație. Și cine a fost chirurgul? Dar suspectul tăcea.

Cazul a ajuns la F.B.I., care a răscolit toate fișele, toate dosarele referitoare la criminalii fugiți. Iată fișa lui Robert J. Phillipps, arestat în urmă cu nouă ani pentru furt de automobile. Semnalmente, chipul de pe fotografie, vîrsta, erau acelea ale lui Pitts. Ultima dată fusese arestat la 28 martie 1941 la Miami, și atunci mai avea amprente. Operația a trebuit să aibă loc deci între 28 martie și 31 octombrie 1941. În cele din urmă a fost găsit și chirurgul: doctorul William Leopold August Brandenburg din Union City, statul New Jersey. Sau, mai scurt, cum i se spunea în lumea interlopă, «Doc» Brandenburg. Acesta a recunoscut că în mai 1941 îl operase pe Robert J. Phillipps.

Și acum, înainte să încheiem capitolul amprentelor digitale, vom relata o întâmplare de acum peste șapte decenii, intrată în analele criminalisticii sub denumirea de «cazul Beck», care ilustrează pregnant nu numai ineficacitatea, dar și urmările uneori zguduitoare ale unor vechi metode de identificare, dinaintea epocii amprentelor.

DRAMA LUI ADOLPH BECK

Avea vreo cincizeci și cinci de ani, o mustață groasă care începuse să încărunească. Omul rămase o clipă pe gânduri în fața biroului său, apoi rupse fila de calendar care indica data de 16 decembrie 1896, își luă jobenul și ieși din casa în care locuia, pe Victoria Street din Londra. Se oprise în fața imobilului pentru a-și pune mînușile, cînd o femeie i se adresă: «Domnule,

eu vă cunosc... Dați-mi cele două ceasuri ale mele și inelele...» Scena s-a transformat în scandal și s-a terminat la postul de poliție din Richester Row. Bărbatul se recomandă: Adolph Beck. Femeia de asemeni: Otille Messonnier. Apoi, femeia povesti...

Acum cîteva săptămîni, pe stradă, un bărbat a confundat-o cu Lady Everton... Apoi, cerîndu-i scuze, s-a prezentat: lordul Salisbury, și-i ceruse voie s-o conducă acasă. Miss Messonnier a acceptat. Oaspetele a invitat-o la o excursie cu iahtul său, dar cu o condiție: toaletele ei să nu fie mai prejos decît ale celorlalte invitate. Apoi a enumerat rochiile pe care trebuia să le cumpere și a completat un cec de 40 de lire sterline pe numele Otille Messonnier. În ceea ce privește bijuteriile, tînăra să nu aibă nici o grijă, «lordul» i le va procura... În acest scop a luat cu el un ceas-brățară și două inele, ca să comande «după măsură» tot ce trebuie. După plecarea «lordului», tînăra a observat că i-a dispărut încă un ceas-brățară. S-a repezit la bancă să încaseze cecul care, bineînțeles, era fals.

În cursul anchetei s-au prezentat douăzeci și două de femei escrocate în condiții similare, și pentru confruntarea lor cu «lordul Salisbury» poliția a folosit metoda veche a «parăzii de identificare». Au fost luați la întîmplare zece sau cincisprezece bărbați, fără să se țină seamă dacă inculpatul semăna cu ei sau nu. În majoritatea cazurilor Beck era singurul bărbat cărunt și cu mustață, așa că privirile femeilor s-au fixat inevitabil asupra sa. «El este!» — venea, invariabil, răspunsul. Beck jura că nu s-a întîlnit niciodată cu nici una dintre aceste femei, că trăia din veniturile unei mine de cupru din Norvegia și că nu avea nevoie să ducă o viață de escroc.

La 18 decembrie poliția a primit o scrisoare anonimă din care reieșea că în 1877 un bărbat cu numele de John Smith a fost condamnat la cinci ani închisoare pentru escrocherii absolut identice cu cele comise de «lordul Salisbury». Scotland Yard descoperi că cei doi inspectori de poliție care l-au arestat în 1877 pe Smith erau încă în viață, și Beck a fost confruntat cu ei. Amîndoi declarară că Beck este identic cu Smith. Nimeni nu luă în seamă că de la arestarea lui Smith trecuseră nouăsprezece ani!

Un val de neagră disperare îl cuprinse pe Beck. Plîns, declară că poate dovedi cu martori că în 1877 nici nu se afla în Anglia, ci în America de Sud. Anchetatorii se adresară atunci unui expert în grafologie pentru a compara scrisul din 1877 al lui Smith cu cel al lui Beck din 1896. Grafologul Gurrin declară că cele două scrisuri provin de la una și aceeași persoană. La proces, apărătorul lui Beck a cerut permisiunea judecătorului de a pune expertului Gurrin anumite întrebări, dar judecătorul a refuzat. Legile britanice erau categorice: la un proces nu se pun întrebări privitoare la o veche condamnare, intrucît aceasta ar putea influența părerea juraților.

Pe scurt: Beck a fost declarat vinovat și condamnat la șapte ani închisoare.

Adolph Beck a părăsit închisoarea la 8 iunie 1901. Și-a cheltuit averea pentru a-și dovedi nevinovăția dar nu a reușit să obțină nici măcar consultarea dosarului din 1877!

DIN NOU «LORDUL SALISBURY»

Trecuseră aproape trei ani cînd, într-o zi, în aprilie 1904, drama lui Adolph Beck fu readusă în scenă de același regizor necrutător care este viața. La 15 aprilie 1904 el fu întîmpinat pe stradă de o tînără femeie care strigă: «Dumneata ești omul care mi-a luat bijuteriile și banii!» Și coșmarul reîncepu. Este de prisos să mai vorbim despre amănunte. Cînd la 27 iunie 1904 Beck reapăru în fața justiției, cinci femei îl acuzau de înșelăciune. «Nasul lui este caracteristic — a declarat Rose Reece — l-aș recunoaște dintr-o mie. El este!» «El este!» — afirmă și celelalte patru femei.

Chiar în aceeași zi, jurații l-au declarat vinovat pe Adolph Beck. Dar judecătorul Grantham, după ascultarea inculpatului, fu cuprins de îndoiele. (În procesul din 1896 legile britanice încă nu permiteau acuzatului să ia cuvîntul și să se apere.) Judecătorul amîna pronunțarea verdictului, și de această dată, ca să spunem așa, Beck a avut noroc.

Zece zile mai tîrziu, în seara zilei de 7 iulie

1904, inspectorul Kane își făcea obișnuita vizită de control la secția de poliție din Tottenham Court Road. Kane asculta plictisit raportul sergentului despre un individ arestat pentru că fusese prins vinzînd două inele pe care le obținuse prin înșelăciune de la două actrițe fără angajament... Kane deveni atent și ceru date suplimentare în legătură cu declarațiile celor două actrițe. Spre uimirea lui acestea cuprindeau elemente identice cu procesul lui Beck. Lordul bogat, excursie cu iahtul, cecul fals. Intră în celula arestatului și rămase stupefiat: avea în față un *alter ego* al lui Beck, numai că omul acela era mai în vîrstă și mai corpulent decît Beck.

A doua zi cele cinci femei din cel de-al doilea proces au fost confruntate cu arestatul, care purta numele de «William Thomas, și toate au fost de acord, fără nici o rezervă, că acesta era omul cu care avuseseră de-a face. Au fost apoi chemate, pe rînd, martorele din primul proces. Recunoscuseră și ele, cu părere de rău, că de fapt Thomas era «lordul Salisbury» și nu mult încercatul Beck.

Thomas fu silit să recunoască că el era John Smith, iar Scotland Yard a reconstituit cazierul, foarte bogat, al acestui escroc, falsificator de cecuri, de scrisori de credit, care mai lucrase și ca «medic» în Statele Unite, între 1896 și 1903 — deci după procesul lui Beck — cu toate că nu avea nici cea mai mică idee despre medicină.

Ministerul de interne britanic s-a grăbit să-l elibereze pe Beck, care primi și o despăgubire de 5 000 de lire sterline. Această eroare judiciară, dovedind în mod incontestabil deficiențele vechilor metode de identificare, a provocat un imens scandal în Anglia. Guvernul a constituit o comisie de cercetări, s-a creat și o curte de apel care nu exista pînă atunci.

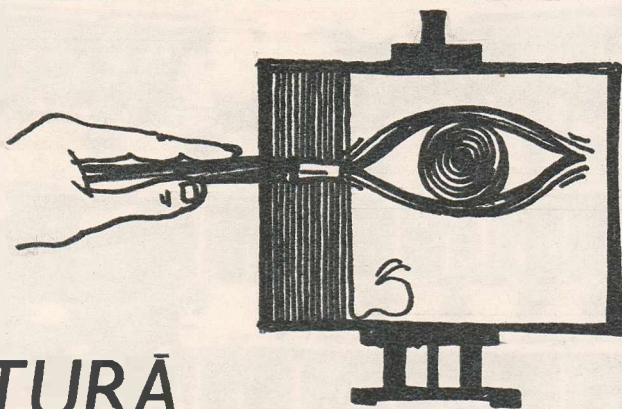
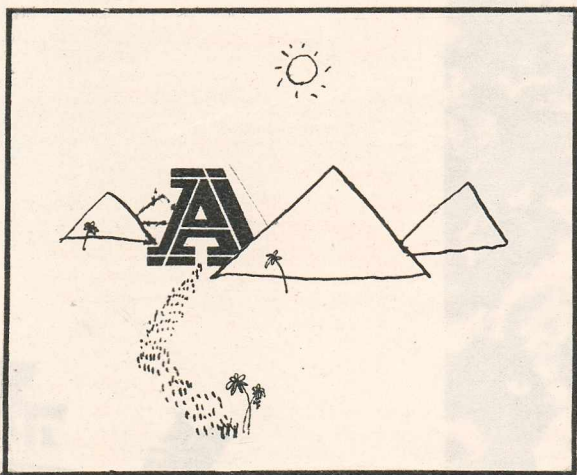
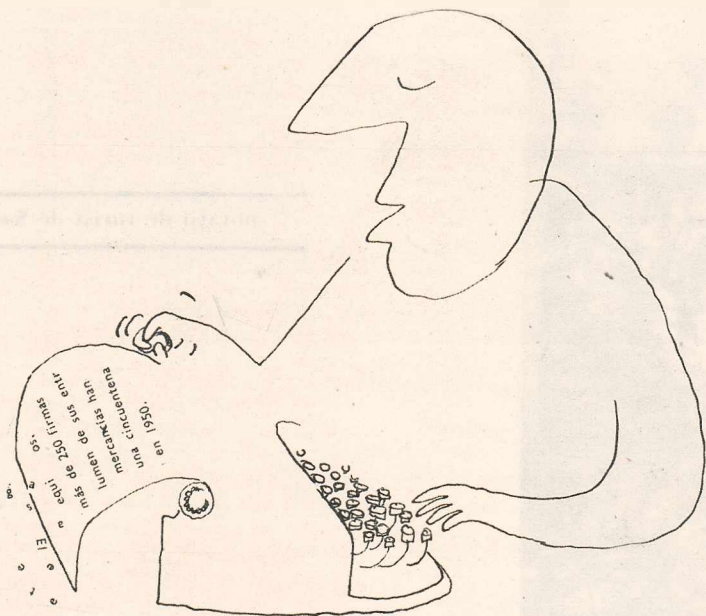
Adepii dactiloscopiei știau bine că o simplă confruntare a amprentelor celor doi bărbați ar fi clarificat imediat problema, răsturnînd toate declarațiile martorilor și expertilor. Da, o singură amprentă ar fi burlat tot sistemul învechit de identificare cu care, după cum vom vedea într-un articol viitor, a avut de luptat multă vreme atît medicina legală cît și serologia, toxicologia, chimia și balistica judiciară.

varietăți

UMOR

de Iosif TEODORESCU

PICTURĂ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											

ORIZONTAL: 1) A pictat «Giocanda», «Cina cea de taină» ș.a. — Lipsit de culoare (fig.). 2) «Hora de la...», pictură de Aman — Personaj legendar. 3) Portretist olandez — «Școala din...», pictură de Rafael Sanzio — Consoane. 4) Mare pictor român — Scinteieri în lumini multicolore. 5) În teorie! — Departament în Franța — Pictor francez (1840-1926), autorul tablourilor «Parlamentul», «Dejunul», «Gara Saint-Lazare» ș.a. 6) Cui bont — Ca pelinul — În teaur! 7) «Nașterea lui...», pictură de Botticelli — Din natură! — Astfel. 8) Venit domnesc (od.) — Prilej de a porni o nouă acțiune. 9) «...revoluționară», pictură de Constantin Daniel Rosenthal — Corp. 10) Poezie lirică — Unit! — «Car cu...», celebră pictură de Grigorescu. 11) În notă! — Templul lui din Olimp, o capodoperă a arhitecturii Greciei antice — Nuni. 12) Pictura — Referitor la un metal negru-cenușiu.

VERTICAL: 1) Pictură de Tiziano din Muzeul Ermitaj — Pictor român, autorul tablourilor «Floarea

soarelui», «Foi de toamnă», «Iarna» ș.a. 2) Florile dintr-o vestită pictură de Luchian — Giuvaer. 3) A dori ceva cu ardoare — Presupus sediu al sentimentelor. 4) Prepoziție — Inepuizabilă sursă de inspirație pentru pictori — Capăt de pinză! 5) Începe noaptea... — Nelipsită din decorul unui tablou de iarnă. 6) Arbust cu flori roșii-vioace — «Portretul lui...», pictură de Rembrandt. 7) A pictat tablourile «Barbu Lăutaru», «Arlechin și dansatoare» ș.a. — La masă! — Case! 8) Desene... pe peliculă. 9) Nume de cățel — A descris viața marelui pictor Van Gogh, în cartea «Bucuria vieții». 10) Luni! — «1907» de Octav Băncilă — Gingaș, diafan (fig.). 11) Autorul tabloului «Iarna la Barbizon» — Nota lui Șirato! 12) Ne-a lăsat tablourile «Vară cu crizanteme albe», «Nina în verde» și altele — Haina scrisorii.

Ion PASCAL

Dicționar: INO, NES, AIN, IRAT.

Dezlegarea jocului «POFTIȚI ÎN VAGOANE», apărut în numărul trecut

1) IMEDIAT — ACARI. 2) TERASAMENT — AR. 3) ICAR — A — STATIE. 4) NAS — B — ACE — UTA. 5) EN — PIESA — INEL. 6) RIULET — LUME — A. 7) ACCELERAT — LC. 8) R — ECA — O — IDEAL. 9) ONA — HAULI — LO. 10) IRITA — TU — ETAC. 11) VACANTA — PS — TU. 12) ARI — IO — GRESOR. 13) RE — CONTROLORI.

VIENA VA

notații de turist de Sanda FAU

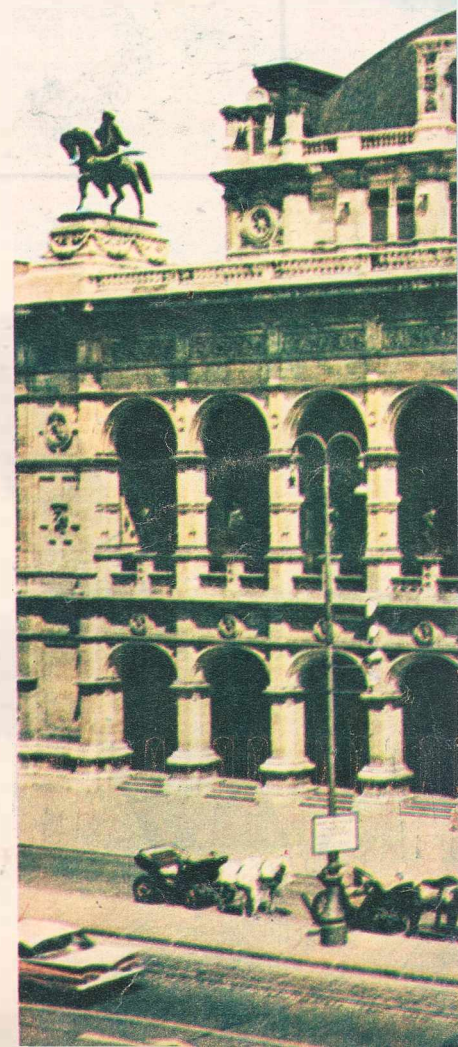

Din feeria balurilor de altădată, Viena mai păstrează doar balul anual al tinerelor fete ce devin majore.

Orient-Expressul mai are un bun sfert de ceas până să ajungă la Viena, dar călătorii, cu mintea doldora de clișee turistice, au și început să fredoneze «Sînge cald, vienez» și să spună «lozinci» de felul «Wein, Weib und Gesang»; toți caută cu ochii Dunărea albastră și așteaptă să apară după colț o Viena veselă, valsînd grațios în sunetele muzicii lui Strauss, în timp ce pădurile vieneze răsună de risete; toți știu de cele 1 400 de camere ale palatului Schönbrunn, prin care Maria Tereza și-a crescut cu greu cei 11 copii, și toți cunosc istoriile palpitate ale Habsburgilor, care au cucerit un vast imperiu nu atît prin războaie, cît prin chibzuite căsătorii de conveniență; mai știu și de amuzamentele nebune din Prater, și de cafeneaua Troidl în care Eminescu citea ziarele, și de cele vreo 60 de adrese la care a locuit Beethoven... Mă rog, toți știm totul și așteptăm doar să ne fie confirmată la fața locului Viena noastră turistică, cea atît de binecunoscută din Baedekere vechi. Numai că iată, Dunărea ce ne-a ieșit în cale nu e de loc albastră, vecină fiind cu atîtea fabrici textile și uzine meta-

lurgice (Viena adăpostește o treime din industria austriacă), iar malurile și împrejurimile ei poetice — care au inspirat cîndva virila epopee a Nibelungilor sau suava «Simfonie pastorală» a lui Beethoven — au acceptat supuse nevoile de week-end ale vienezilor: bucățică cu bucățică, măsurate — pot să jur — în centimetri, Dunărea și malul ei au fost parcelate — și cubulețe vesel colorate se înghesuie unul în altul, sufocîndu-se reciproc, adăpostind în ele pe cei veniți să guste în sînul naturii o dulce solitudine duminicală... Nu prea poți auzi foșnetul copacilor căci Fiat-uri și Volkswagen-uri, și Alfa-Romeo, și Mercedes-uri (peste un sfert de milion de autoturisme la cei 1 700 000 de locuitori ai Vienei) vijîie cu minimum 100 pe oră pe toate drumurile; și nici nu prea poți vedea pădurea vieneză din cauza concurenței pădurii de tele-antene.

Viena te întîmpină la gară politicoasă, amabilă, foarte civilizată dar, cum sa spun, parcă nu-i vine chiar la treacare pas să valseze și să izbucnească în rîs, și nici nu are în fiecare zi o dispoziție romanțioasă. Mai întîi că Viena a fost grav rănită în război și cicatricile se mai văd, cu toate că

EAZĂ, DAR NU CHIAR ÎN FIECARE ZI

este de-a dreptul emoționant să constăți cum locuitorii ei s-au grăbit să-i panseze rănilor, să-i refacă frumusețea chipului: Stephansdom-ul — catedrala această gotică din inima orașului, care te face să te închini pînă la pămînt nu în fața Dumnezeului catolic ci a mîinilor fermecate ale meșterilor zidari — și-a recăpătat întocmai turnul înalt de 137 m, și toate porțile sculptate, și pilaștrii maiestuoși, și toată dantelăria de piatră, care strălucește acum albă în soare, ca pudrată, lîngă porțiunile vechi, patinate de vreme. Staatsoper, celebra operă vieneză, unde locurile din lojă se plătesc și acum exorbitant, cu 560 de șilingi unul, a fost zdrobită fărîmă cu fărîmă de bombardamente, și tot așa, fărîmă cu fărîmă, a fost ridicată la loc, întocmai ca la început; iar treaba asta, care a durat 10 ani, l-a costat scump pe fiecare vienez în parte, care a scos șilingii cu dragă inimă din propriul său buzunar, ca să contribuie

la reconstrucție. Vinezul a refăcut migălos, cu devoțiune, toată istoria orașului său, toate clădirile sale trufașe: Hofburg-ul imperial și cele două mari muzee gemene de vizavi (în care, dacă intri, ești blestemat să fii urmărit în veci de ochii celor șase autoportrete ale lui Rembrandt, de imaginea clocotind de viață a planturoaselor femei rubensiene — repetate pe cele 36 de pînze, de vigoarea celor mai buni Breugel din lume sau de puritatea diafană a celor trei fecioare ale lui Rafael); a refăcut și «Amalia», casa unde se retrăgeau, într-o mincinoasă asceză, principesele văduve; și superbul Rathaus gotic; și nobila clădire a Parlamentului amintind Partenonul — și se fălește că Viena lui e iar Viena de altădată, e iar capitala europeană a muzicii, și că ea poate atrage iar călători din toată lumea. Așa e. Numai că pentru asta, casele pe care le-a construit vinezul pentru el însuși sînt modeste, au renunțat la

orice podoabă, mulțumindu-se cu o linie severă, strict funcțională, și privindu-te grav prin ochii simpli și mici ai ferestrelor. Pentru asta, viața lui e cumpătată și, de ce să n-o spunem, scumpă: un drum cu tramvaiul îl costă 5 șilingi, chiria lui urcă pînă la 600-700 șilingi, carnea pînă la 80 șilingi kilogramul, iar un bilet la Burgtheater e un mare lux (pînă la 150 de șilingi). Pentru asta, dar firește nu numai pentru asta, ci pentru că Austria trece în ultima vreme printr-un stadiu «oscilînd între recesiune și revirement» — așa cum consemnau cu oarecare îngrijorare ziarele în zilele în care ne aflăm noi la Viena. Planul Koren (prof. Koren este proaspătul ministru de finanțe al țării) propune o masivă acțiune de investiții publice, o asanare a marilor deficite bugetare, căci în ultima vreme Austria s-a împrumutat din cale afară de mult (numai în ianuarie

(Continuare în pag. 26)

▲ Demonstrațiile celebrei școli spaniole de călărie, după care vinezii se pasionează de peste 100 de ani, pot fi văzute și azi în incinta Hofburg-ului imperial.

◀ Celebra Staatsoper de pe Ring a fost distrusă, fărîmă cu fărîmă, de bombardamente, dar tot așa, fărîmă cu fărîmă, a fost ridicată de vinezii la loc: treaba a durat aproape 10 ani.

VIENA VALSEAZĂ, DAR NU CHIAR ÎN FIECARE ZI

1968 au fost contractate credite externe în valoare de 110 milioane dolari pentru acoperirea parțială a sarcinilor bugetare în anul în curs).

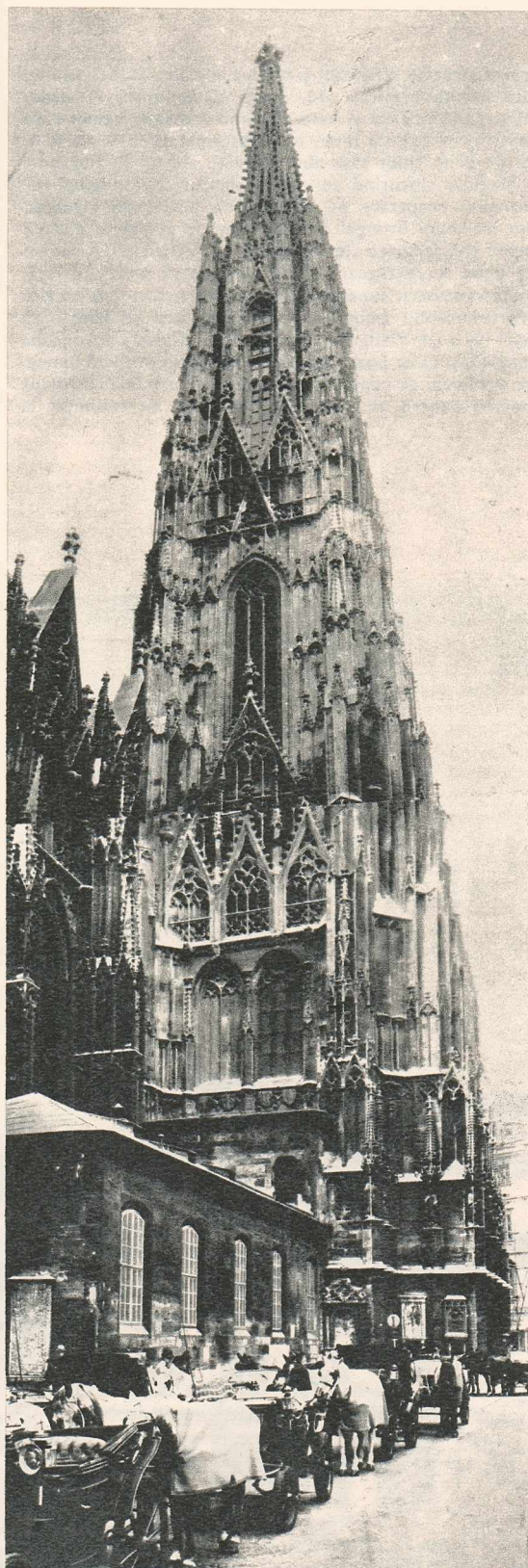
Dar turistul nu apucă să afle mai nimic din toate acestea, pentru că turistul e o persoană fericită și fără griji, care hoinărește pe străzi, deasupra realităților și a catacumbelor vechiului castru roman Vindobona. Turistul nu prea citește ziarele, ci se mulțumește să constate cât de originală e pelerina oranj, uniformă a vânzătorilor (și vânzătoarelor) de ziare, și cum se vînd duminica jurnalele singure, lăsate fiind în stradă, pe un suport cu o pușculiță alături, în care vienezul pune exact costul publicației, nici un gros mai mult sau mai puțin (apropo de corectitudinea vienezilor: într-o sală de cinematograf pe jumătate goală, în care erau, firește, vîndute mai ales locurile ieftine, din față, nu s-a cîntit nimeni de pe scaunul său nici după ce s-a stins lumina, căci era de la sine înțeles că nu poți ocupa alt loc decît exact cel pe care l-ai plătit).

...Turistul e un om fericit, care hoinărește pe străzi și constată amuzat că taxiurile sînt conduse de niște foarte demne doamne vieneze, de obicei mai vîrstnice, perfect coafate și sobru îmbrăcate; constată că pe aici mini-jupele au avut mini-viață sau poate nu au avut de loc, căci vieneză este o persoană rezervată, care nu prea gustă extravagantele modei. Pe aici turistul capătă brusc o mare pasiune pentru căței, contaminîndu-se, bineînțeles, de la localnici: căci dacă Viena are faima cam tristă a «orașului fără copii» (și cu căsătorii puține), ea se poate mîndri cu splendorii ei căței de rasă. Și mai ales cu pudelii săi — cei mai frumoși din lume, și care știu desigur lucrul acesta, de vreme ce pășesc țașoși și plini de ifose pînă în centru, frizați în fel și chip și costînd o avere (pînă la 4 000 de șilingi unul).

...Turistul hoinărește toată ziua prin jurul Ringului și se minunează cît de curate sînt străzile Vienei, parcă frecate cu perie și săpun, se bucură seara, la aprinderea luminilor, cînd fiecare pod de peste Dunăre capătă o altă culoare — oranj, bleu, vernil; turistul nostru nu-și crede ochilor cînd vede cît e de amabil omul de la volan cu el, pietonul, cum se oprește din cei 100 km pe oră ai săi pentru a-l pofti, gentil, să treacă el mai întîi, și se mai miră și de «democratismul» urbanistic al Vienei, care lasă mașinile și autobuzele să alerge înapoi și încolo pe sub bolțile și prin curțile interioare ale Palatului imperial (ce să-i faci, sînt aici și nevoile business-ului turistic).

Și, prizonier mai departe al clișeeilor, turistul e încîntat cînd vede în centrul Vienei, în chiar coasta Stephansdomului, o stație de trăsuri «din alte vremuri», cu caii înveliți în pelerine cadrilate și cu birjari în frac și cu melon pe cap, care îi învață pe turiștii americani, contra unui pumn de dolari, o istorie foarte aproximativă a orașului. Iar, mai departe, poți să nu fii oare măgulit cînd descoperi, la cîțiva pași de hotelul unde ai tras, pe Praterstrasse, clădirea în care Johann Strauss a compus «Dunărea albastră» (vecinătate parcă gîndită anume pentru flatarea orgoliului de turist), iar puțin mai încolo, pe o îngustă străduță medievală, casa în care Mozart a așternut pe portativ arile «Nunții lui Figaro»!...

Dacă ești un călător cu pretenții intelectuale te rezezi — firește — să vezi mai întîi Stephansdom-ul sau Muzeul etnografic, cu formidabilele sale colecții de artă neagră, aztecă sau extrem orientală; dar nu știu cum se face că drumul trece drept prin Kärtnerstrasse și prin Graben, acolo unde la ora înserării jocurile colorate ale reclamelor de neon încep să te amețească și unde o slabă inimă de femeie nu poate rezista prea mult ispitelor emanate din vitrine. Și iar te gîndești, smerit, nu la capriciile modei, ci la nesfîrșita inventivitate și forță creatoare a omului, care fac chiar și din cea mai banală poșetă sau din cel mai prozaic pantof o mică operă artistică... Dar, după ce admiri, ca tot omul, plinul vitrinelor, constaiți golul dinăuntrul magazinelor: marfă multă, clienți puțini. Vienezul obișnuit nu are prea mulți bani de dat pe lux, șilingul lui e bine socotit, și înțelegi de ce vitrina e îmbrăcată frapant, iar strada — modest. Te dumirești, în sfîrșit, cum de ai devenit tu, un turist oarecare, o asemenea persoană importantă din punct de vedere comercial: a doua zi după sosirea noastră, la hotel ne-au și vizitat, la ora ceaiului, doi negustori, iar în fața restaurantului d-nei Münz ne așteptau alții, oferindu-ne cărți de vizită și cadorisindu-ne cu picșuri pe care scria: «Cumpărați la Klara-Modem», sau la «Blauen-Angel», sau la «Marmo-Modem», și specifi-

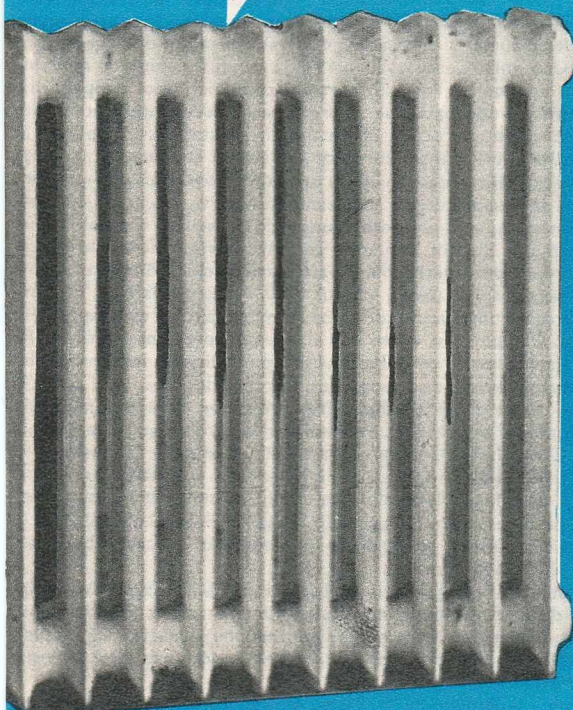
În inima Vienei, Stephansdom-ul își înalță falnicul turn gotic, la umbra căruia dormitează cai înhămați la trăsuri «din alte vremuri».

cînd că vînd la prețuri avantajoase (ceea ce era, ne-am dat noi seama, o vorbă amabilă dar cam goală!). Și nu ne-au mai mirat nici acele «Săptămîni austriece» organizate în fiecare toamnă sub stăruitorul îndemn al sloganului «Cumpărați marfa austriacă», prin care industria țării (bună parte din ea etalizată) încearcă să respire mai liber, să se salveze de avalanșa concurenței italiene, vest-germane, engleze, franceze. Și totuși n-am înțeles cum de pot trece rînduri-rînduri de vieneze complet nepăsătoare prin fața acestor vitrine...

Voiam să aflăm neapărat cum arată la fața locului frumoasa «Gemütlichkeit» vieneză, acea foarte specifică bucurie de viață și sociabilitate — cum o traduc ghidurile — și am pornit-o duminică seara, ca orice turist ce se respectă, spre Prater, să vedem cum se bucură de viață vienezul. Un parc imens, fost imperial și de aproape 200 de ani dăruit vienezilor — știam noi — pentru a fi transformat într-un uriaș loc de joacă pentru copiii de toate vîrstele; dar nu bănuiam că din acest parc natura a fost complet alungată, că în locul copacilor cresc, înghesuindu-se unul în altul, ca ciupercile după ploaie, cele mai inimaginabile mijloace de amuzament concepute de tehnica modernă, pentru omul modern. Vrei să zbori cu avionul și să cazi în goluri de aer? Zbori și cazi. Dacă dorești să te simți o clipă cosmonaut și să te dai peste cap, legat fedeleș într-un fel de rachetă, se poate și asta. Se poate totul, dacă vrei. Numai că, am constatat noi, vienezul parcă nu prea vrea. Gol Praterul, în acea duminică, seară de primăvară, gol și mult prea liniștit: singurii care au ris ca lumea, și s-au speriat ca lumea, și au țipat ca lumea pentru a-i măguli pe patronii «labirinturilor groazei» am fost doar noi, turiștii. Ici-colo niște tineri mai trăgeau la țintă împușcînd un bec sau o căprioară de tablă, ici-colo o pereche tînără mușca din niște lăcărițe langoș unse cu usturoi, ici-colo cîțiva băieți sau fete jucau fotbal la niște jocuri de masă (singurele mai solicitate; molimă generală fotbalul ăsta!), și gata. Ce-o fi cu Praterul, ne-am întrebat noi dezolați? Încă nu-i sezon, ne-am dat singuri răspunsul cel mai la îndemînă, ca să nu ne mai complicăm mintea cu tot soiul de implicații psihologice și sociologice. Și am plecat să ne învîrtim în uriașa «Riesenrad» din care vezi întreaga panoramă a Vienei și căile lactee ale bulevardelor sclipind feeric în noapte, și ne-am întrebat cum de le-a venit tinerilor amorezi-nefericiți năstrușnica idee de a se sinucide aruncîndu-se de sus (a fost într-o vreme o adevărată epidemie de sinucideri), cînd aveau sub ochi un asemenea spectacol?...

...După-amiază însă ne plimbam — tot în căutarea Gemütlichkeit-ului — prin Stadtpark, ferindu-ne din calea fazanilor foarte sociabili și a pudelilor orgolioși, și aici, da, am găsit Viena de altădată petrecîndu-și seara sub protecția grațioasei și efeminatei statuii a lui Johann Strauss. Într-un chioșc, o orchestră cînta arii din operele lui Lehar în fața unei cafenele cu perdeluțe în valuri, și doamne în vîrstă, înmănușate și îmbrăcate cu multă grijă, cu nelipsita pălărie pe cap, se plimbau sau își sorbeau în tihnă cafeaua, avînd din cînd în cînd drept partener un bătrînel cu o mîncă băgată în buzunar sau un picior de lemn (care încercau să uite că Hitler e de origine austriacă și că a mai fost cîndva un război fascist pe lume...). Bătrînețea mi s-a părut la Viena foarte demnă, luptîndu-se să se susțină mizeriilor vîrstei și nefericirilor vieții. În orice cafenea (și sînt vreo 1 200 la Viena) poți vedea bătrîne corect îmbrăcate, citind după-amiază ziarele ori conversînd între ele: văduvia este o «profesie» foarte des întîlnită în Viena, la generația mai vîrstnică. D-na Dorothea Braun, una dintre amabilele și atotștiutoarele noastre ghide, ne povestește că din cele 35 de colege de liceu — care se întîlnesc cu regularitate la fiecare 5 ani — 27 sînt văduve de război. D-na Dorothea a rămas și ea văduvă, cu un copil de doi ani, cu altul pe cale de a se naște, și i-a crescut singur, de 25 de ani înapoi. Și d-na Katherine, o altă ghidă a noastră, este o femeie singură, dar asta nu a influențat cu nimic fermecătoarea ei «Gemütlichkeit»: cînd am petrecut o seară în Grinzing, acel mic sat potopit cîndva cu vîi și devenit cu vremea cartier vienez cu vestite circiumioare rustice, cînd am băut celebrul vin «Heuriger» și o vioară a venit să ne susure la ureche un vals, d-na Katherine ne-a cîntat un cîntec austriac de pahar; și nu era în gestul acesta nici urmă de amabilitate profesională, ci doar acea specifică bucurie de viață și sociabilitate vieneză...

Produsele UREMOAS
sînt de bună calitate,
au un finisaj îngrijit
și estetică modernă

Atenție
selecțiilor noastre
le puteți
constata
la:

- **RADIATOARE DIN FONTĂ PENTRU ÎNCĂLZIRI CENTRALE**
- **ECHIPAMENT METALIC (ACCESORII DE FERONERIE) PENTRU TÎMPLĂRIE DE CONSTRUCȚII ȘI MOBILIER**
- **CĂZI DE BAIE DIN FONTĂ EMAILATĂ**
- **ROBINETĂRIE ȘI ACCESORII PENTRU INSTALAȚII SANITARE INTERIOARE**

UREMOAS

UZINA DE RADIATOARE, ECHIPAMENT METALIC, OBIECTE ȘI ARMĂTURI SANITARE
● BUCUREȘTI, bd. PRECIZIEI nr. 12; telefon: 31.16.40

A TRĂI, LA PRAGA

de la trimisul nostru special Eugen MANDRIC

În zilele acestea la Praga, la Brno, la Plzeň, la Košice, la Cierna nad Tisou, la Brno, trăi zilele acestea în Cehoslovacia înseamnă a-ți pune întrebări și a căuta răspunsuri. direct, tot ce se poate spune despre prietenii noștri cehoslovaci este că te contaminează simplitatea lor sobră, de nerăbdarea demnă cu care bărbați și femei din țara aceasta răspund problemelor fundamentale ale lumii contemporane. Iar constatarea că această simplitate și patetică pe care un observator onest o poate face aci este că răspunsurile sunt un adânc și definitiv conținut socialist. Oricât ar putea părea de diferite implicații concrete, vremea noastră ne-a pregătit să-i înțelegem pe tovarășii cehoslovaci. Pentru că au spus-o clasicii noștri, nu numai pentru că este înscris în statutele noastre comuniste — ci pentru că altminteri epoca aceasta ar fi lipsită de orice conținut socialist trebuie să însemne eliberarea deplină a omului și a frumuseții sale inteligențiale care să excludă tot ce poate asupri, de la exploatarea pînă la dogme. Zilele acestea în Cehoslovacia înseamnă să asștiți cu infinite implicații afective și de conștiință din acele momente rare în istorie, cînd se vede cu ochii, se aude cu urechile și se simte cu fiecare fibră cum un popor își construiește speranțele și își consolidează con-

știința, cînd transmit aceste rînduri am petrecut peste două săptămîni în Cehoslovacia. Cînd mergînd la argumentele reporterului, să vă fac să luați cunoștință de problemele prezentîndu-vă, oricît de sumar și incomplet, două portrete din două generații: unul a intrat în Partidul Comunist Cehoslovac în 1931, a condus un club de studenți pentru marxism-leninism. Economist, intră în partidul comunist, apoi ocupația națională să emigreze în Africa, unde participă la organizarea rezistenței antifasciste. Întors în țară, după eliberare, ocupă înalte funcții de stat. Este implicat în procesul înscenat așa-zisilor «naționaliști burghezi slovaci» și condamnat la închisoare. Abia după 11 ani vechii săi tovarăși de idei și de nădejdi, tovarășii săi de partid, scoată din închisoare, să-l reabiliteze ca cetățean și comunist. Acum Eugen Lebel este membru al Partidului Național din Bratislava, este unul din economiștii stimați ai Cehoslovaciei.

Al doilea, pe scurt, biografia tovarășului Zajatik Vendelin, secretarul organizației de partid din Slovnaft-ului, cea mai mare întreprindere petrochimică a Cehoslovaciei. Miner în Boemia de nord, tovarășul Zajatik Vendelin intră în partid în anul 1950. Ani și ani la rînd, ca muncitor și activist de partid, se devotază construcției socialiste, convins că totul este pe drumul bun, în cea mai bună dintre lumi. Dar pe acest drum unii sufereau represiuni arbitrare. Pe acest drum, economia și cultura cehoslovacă se dezvoltă sub posibilitățile lor potențiale. Și astfel comunistul Zajatik Vendelin devine, de-a lungul unui proces dureros, unul din acei oameni care, la bazele partidului, militează pentru lichidarea greșelilor, pentru democrație în partid și în stat, participă, din postul său modest, la frămîntările care aveau să se încheie cu Plenara din ianuarie 1968 a Comitetului Central al Partidului Comunist Cehoslovac și care își găsește împlinirea în actualul proces socialist de renastere din Cehoslovacia.

Vreau să spun că oricît ar fi de diferite biografiile celor doi oameni despre care v-am vorbit, oricît de deosebite căile pe care fiecare se realizează astăzi, și Eugen Lebel și Zajatik Vendelin, cred, se devotază aceluiași ideal: construirea unei societăți în care libertatea, creația, fericirea să fie dreptul și datoria fiecăruia.

În primele șase luni ale acestui an în organizația de bază condusă de Zajatik Vendelin au cerut să fie primiți în partid de peste două ori mai mulți muncitori decît în întreg anul trecut. Nu este oare acesta răspunsul cel mai convingător pentru cine încearcă încă îndoielei cu privire la rolul conducător al partidului comunist în procesele înnoitoare care se desfășoară astăzi în Cehoslovacia prietenă?

Am fost martorul emoționat, la Bratislava, la Praga, al «cozilor» interminabile, dar mai ales absolut spontane, la care cehii și slovaci așteaptă să iscălească rezoluțiile de sprijin față de poziția adoptată de conducerea de partid și de stat. Aceste cozi simbolizau parcă drumul ideilor noi, era un marș către viitor, la care participau cu o vigoare copleșitoare oameni care muncesc cu brațele și cu mintea pentru ca lumea în care trăim să fie mai dreaptă.

Într-o zi, un om a spus:
autentic.

HAMBURG

Presa dezbate pe larg propunerile tot mai frecvente de a se programa slujbele religioase sîmbăta în loc de duminică. Numeroși prelați catolici s-au alăturat acestor propuneri, susținînd că bisericile rămîn deseori goale duminică pentru că «aceasta este ziua preferată pentru excursii în familie». Rămîne ca o conferință episcopală să supună papii această cerere.

SAN FRANCISCO Deținutul Robert Massie de la penitenciarul San Quentin a cerut, printr-o petiție, să fie executat imediat. Arestat și condamnat la «camera cu gaze» în 1965 pentru uciderea unei femei cu prilejul unei spargerii, Massie declară că nu mai poate suporta așteptarea chinuitoare a executării sentinței capitale.

SEUL

Agencia France Presse anunță că Statele Unite își instalează, fără publicitate, noi baze aeriene în Coreea de sud, sub pretextul că vor să se asigure împotriva oricărei eventualități după evacuarea Okinawei și expirarea tratatului americano-japonez.

VATICAN

Potrivit unei relatări a postului de radio japonez NHK, papa Paul al VI-lea a fost invitat la Hiroshima cu prilejul celei de-a 23-a comemorări a bombardamentului atomic din 6 august 1945. La Vatican se consideră că invitația nu va putea fi acceptată întrucît papa are deja programată pentru luna august o călătorie în America Latină.

„CORIDORUL CARITĂȚII”

Lată un termen nou! Ce nu e nou în veacul nostru atît de inventiv? Dar mai întii niște imagini...

Un fotoreporter al revistei «Stern» m-a introdus într-o lume de coșmar. Nu căutați infernul în descripțiile biblice, nici în fantezia naivă a vechilor zugravi, nici chiar în capodopera genialului florentin. Căutați-l într-un colț îndepărtat al planetei noastre, în Biafra bîntuită de război.

Privesc pozele și mă cutremur. Sînt schelete, îhăcă vie. Unul, două, zece... Piele și os. Nimic mai mult. Doar ochii mari, întrebători. Ochi de copii infameți, muribunzi. Își așteaptă apatic sfîrșitul, fără să înțeleagă de ce. În josul uneia dintre fotografii gazetarul a notat: «Sînt prea slabi ca să se mai joace. Petele

roșii de pe corp... anunță apropierea morții prin infometare... Zilnic mor astfel 600 de copii». În altă parte citesc: «Dacă situația nu se va schimba rapid și radical, atunci — după aprecierile asociației «Caritas» — patru milioane de biafrezii vor pieri pînă la sfîrșitul anului prin înfometare». Și mă gîndesc la secolul nostru superb. Și mă întreb: cum se poate? Și nu mă îndoiesc că răspunsul se află în niște calcule cu petrol! Pentru că, să nu uităm, Biafra e o regiune petroliferă!

Da, petroliferă...

Și între timp se duc tratative în vederea creării unui așa-zis «coridor al carității». Diverse state și organizații internaționale ar vrea să ajute populația infometată, dar nu au nici o posibilitate de acces. Teritoriul e incer-

cuit. Războiul i-a închis toate legăturile cu lumea din afară. Și tratativele se prelungesc fără rezultat. Și copiii mor. Și mamele mor. Și bunicii mor. Și acesta e veacul în care inimile se mută dintr-un piept în altul, în care se construiesc metrouri subacvatice! Și tratativele se află în impas. Și copiii mor. Și pozele stau înaintea mea, incremenite. Și cuvîntul se sinucide, mut, neputincios, pentru că din adînc de foc să izbucnească, în sfîrșit, un alt grai, înalt, izbăvitor, tăind coridoare pe toată fața pămîntului, spre toți copiii care își strigă dreptul la piine, zahăr și păpuși. O, graiul acesta îl simt urcînd, iluminînd, dintr-un crater imens al conștiinței universale.

Eugen FRUNZĂ

«Bine-ați venit în Nigeria, unde copiii sînt fericiți și sănătoși» — glăsuiește reclama unei fabrici de produse alimentare din Lagos. Revista vest-germană «Stern», care o reproduce, o caracterizează astfel: «Este o infamie plină de cinism la adresa infomețaților copii ai Biafrei». Într-adevăr, asemenea imagini ce se întîlnesc la tot pasul în Biafra nu oglindesc nici fericire, nici sănătate. Dimpotrivă, sînt imagini de adevărat coșmar.

COMENTARIU

La ora convențiilor

de Silviu BRUCAN

America pășește într-una dintre cele mai agitate perioade ale lui 1968. În zilele următoare se vor întruni la Miami Beach și, trei săptămâni mai târziu, la Chicago convențiile celor două mari partide politice americane — republican și democrat — pentru a-și desemna candidații la alegerile din noiembrie pentru președinția și vicepreședinția Statelor Unite. Legiunile de profesioniști electorali — bossi locali, experți în calcule politice, manageri ai candidaților, suporteri plătiți, specialiști în sondaje de opinie, agenți de publicitate, autori de discursuri, replici, declarații, biografii romanțate și profesioniști de credință, scriitori de platforme politice, consilieri pentru idei și strategii civili, comentatori, observatori, predicatori, chiromanți — toți trăiesc momente de vîrf în activitatea lor trepidantă, zgomotoasă, prodigioasă, menită să trezească interes, curiozitate, pasiuni, pentru niște alegeri între doi adversari care sînt, în linii mari, de aceeași părere!

Intr-adevăr, așa cum se prezintă lucrurile în preajma convențiilor, șansele — oarecum «asigurate» prin mașinăria politică a celor două partide — de a fi desemnați drept candidați le au un fost și un actual vicepreședinte: Richard Nixon, la republicani, și Hubert Humphrey, la democrați. Două vechi pâlării, cum spun americanii. Primul, după ce s-a evidențiat în campanii anticomuniste și în «vinători de vrăjitoare» și abia a scăpat cu fugă într-o călătorie de propagandă în America Latină, a fost înfrînt în alegerile prezidențiale din 1960 de către John Kennedy și a mai fost o dată înfrînt în alegerile din California din 1962 pentru postul de guvernator. Și totuși mașinăria republicană, conservatoare prin excelență, este gata să-l încerce din nou și, potrivit cifrelor publicate în presă, Nixon dispune de majoritatea celor 1 333 delegați la convenție.

Cît privește pe Humphrey, acesta, după ce a declinat toate cauzele liberale timp de două decenii, a devenit — ca vicepreședinte — un susținător atît de zelos al politicii războinice a lui Johnson în Vietnam, încît și-a întrecut maestrul declarînd că «visul marii societăți trebuie înfăptuit nu numai acasă, ci și în Asia». După asasinarea lui Robert Kennedy, în condițiile în care Johnson renunțase la a recandida, Humphrey a socotit că i-a sosit momentul și a început să recruteze sistematic delegații locali prin tot felul de aranjamente, promisiuni și alte asemenea mijloace clasice. Ia care se adaugă «răsucirea brațului» de pe pozițiile puterii. Ziarele arată că și Humphrey și-a asigurat majoritatea delegaților la convenție.

Dar tocmai această perspectivă alarmează pe comentatorii americani lucizi. «Rareori în istoria politică a S.U.A. a fost alegerea celor doi candidați principali atît de confecționată, atît de meticolos prearanțată de profesioniștii ambelor partide, atît de opacă față de dorințele și preocupările partizanilor nemulțumiți ca și ale independenților din ce în ce mai indignați» — scrie «Newsweek». Iar cunoscutul specialist Louis Harris avertizează: «O competiție Humphrey-Nixon va fi primită cu un imens căscat de indiferență».

S-a creat astfel un decalaj între favoriții mașinării politice și favoriții maselor de alegători. Aproape toate sondajele recente situează în fruntea candidaților preferați de public pe senatorul democrat Eugene McCarthy, omul care a avut curajul să pornească de unul singur lupta împotriva politicii războinice a lui Johnson, prin anunțarea candidaturii sale simbolice, devenită atît de populară. Desigur, pentru a cîștiga popularitate, Humphrey avansează promisiuni care de care mai atrăgătoare și manevrează pentru a obține sprijinul senatorului Edward Kennedy, care ar aduce tichetului blazonul moral-politic de care duce lipsă. Dar, așa cum arăta Walter Lippman, problema lui Humphrey este «credibilitatea», deoarece americanul de rînd se întreabă, pe bună dreptate: cînd a spus adevărul?

La republicani, principalul oponent al lui Nixon este guvernatorul Nelson Rockefeller, care de-a lungul anilor și-a construit cu multă grijă o imagine politică mult mai liberală decît dă de bănuț un om ca el. Sondajele de opinie indică și în favoarea lui popularitate în rîndurile alegătorilor independenți, dar tocmai aceste jocuri subtile îi determină pe vechii și conservatorii republicani să-l privească pe Rockefeller cu suspiciune. Guvernatorul Californiei, Reagan, se păstrează ca o rezervă — dark horse — în cazul unui balotaj între cei doi.

Oricum, sistemul politic american, bazat pe rotația celor două partide la putere, ar putea să treacă în 1968 printr-o criză. Al treilea candidat, rasistul Wallace, a cîștigat teren nu numai în Sud, ci și în unele state nordice; chiar dacă el nu vizează direct Casa Albă, candidatura lui și voturile pe care le va obține strică socotelile tradiționale. Unii comentatori discută și posibilitatea unei candidaturi independente McCarthy, în cazul desemnării lui Humphrey.

Toate acestea, desigur, vor cîntări în deciziile convențiilor, într-un moment în care America este confruntată cu mari și serioase probleme.

NEW YORK

PROCURORUL HOGAN ACUZĂ

Correspondentă specială de la Dean BROWN

Deși campania pentru alegerile prezidențiale a intrat în aceste zile în faza acțiunilor decisive, atenția presei și a opiniei publice este reținută de răsunătoarea anchetă judiciară întreprinsă de procurorul districtual Hogan, care — după opt ani de cercetări perseverente — a reușit să descopere unul dintre cele mai mari

cazuri de corupție din ultimele două decenii. 37 de persoane între care 19 polițiști newyorkezi sînt implicați în această afacere, care atît prin caracterul cît și prin proporțiile ei nu poate fi asemuită decît cu scandalul analog din 1951, cînd a fost capturat faimosul gangster-bookmaker Harry Gross. De astă dată, actul de acuza-

re de 40 pagini întocmit de procurorul Hogan dezvăluie activitatea unei organizații clandestine cu multiple ramificații, care reușise să-și asigure prin ingenioase acte de corupție protecția poliției spre a putea opera nestingherită la orice oră din zi și din noapte, în orice punct al New York-ului. După primele cercetări a reieșit că polițiștii implicați au fost mituiți cu 200 000 000 dolari, în schimbul cărora ei au asigurat «protecția tacită a poliției». Cercetările inițiate de Hogan în 1960 s-au extins în toate marile cartiere newyorkeze, concentrîndu-se mai ales asupra Broomklyn-ului. În cele din urmă, firele au dus la numele cîtorva ași ai «racket»-ului, care dețineau la New York case de jocuri, practicînd totodată contrabanda pe scară largă și operînd în strînsă complicitate cu polițiștii pe care i-au recrutat prin mituri succesive. În schimbul dolarilor primiți,

reprezentanții ordinii publice avertizau gang-ul ori de cîte ori se pregătea o descindere polițienească. Printre capii bandei se numără și fostul ofițer de poliție Stanley Koutnik, în vîrstă de 50 de ani, care încă în urmă cu cîțiva ani, înainte de a se fi pensionat pentru boală, lucra chiar în biroul inspectorului șef al poliției newyorkeze, fiind totdeauna informat în legătură cu orice acțiune polițienească. Tocmai datorită complicității acestui informator, capii bandei n-au putut fi timp îndelungat depistați; Hogan îl acuză pe Koutnik nu numai pentru informarea racketierilor ci și pentru dezinformarea sistematică a organelor polițienești. În cadrul anchetei procurorului au fost interogați peste 1 000 de polițiști americani, precum și un mare număr de persoane civile. Rezultatele sînt considerate aici drept revelatoare și cu multiple implicații.

FLACĂRA INTERVIU

ȘTIINȚA — NUMAI PENTRU BINELE OMENIRII

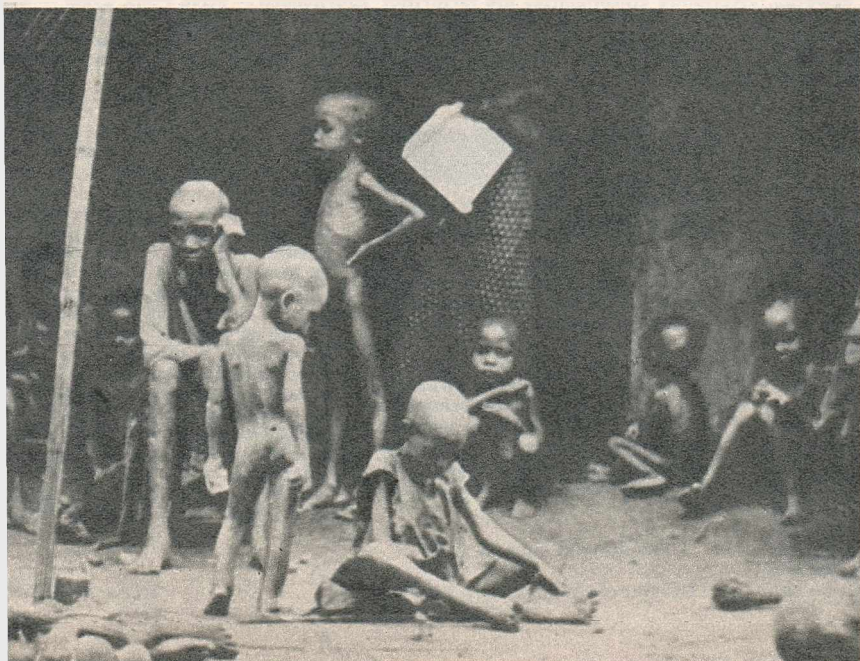
de vorbă cu dl. Fujio EGAMI
vicepreședinte al Consiliului științific al Japoniei

«Oamenii de știință poartă o mare răspundere în fața societății», ne declară Fujio Egami, vicepreședinte al Consiliului științific al Japoniei, profesor de biochimie la Universitatea din Tokyo, invitat în țara noastră de către Institutul român pentru relații culturale cu străinătatea.

«Prima menire a savantului este, desi-

gur, cucerirea unor domenii noi ale cunoașterii, în folosul oamenilor. În al doilea rînd, oamenii de știință poartă o mare răspundere în fața semenilor lor. Se știe că știința, pe lângă promisiunile sale, poate avea și aplicații foarte periculoase. Consider că savanții trebuie să lucreze numai
(Continuare în pag. 30)

pentru fericirea semenilor lor. Pornind de la această concepție, Consiliul științific al Japoniei a decis, în unanimitate, chiar în prima sa adunare generală, că noi, membrii săi, vom lucra numai spre binele oamenilor și nu pentru război».

Discuția s-a purtat apoi în jurul dezvoltării științei japoneze. «Dezvoltarea foarte rapidă a economiei japoneze se datorează în mare măsură realizărilor științifice. În ce privește viitorul apropiat, Consiliul științific al Japoniei este de părere că direcțiile prioritare ale cercetării ar trebui să fie — în domeniul chimiei — petrochimia; în domeniul fizicii — electronica; în agricultură — științele care se ocupă de fermentație. Consiliul, al cărui vicepreședinte sînt, urmărește să promoveze dezvoltarea științei, înlesnind obținerea de alocații bugetare, recomandînd crearea unor noi institute sau organizînd congrese și simpozioane».

L-am întrebat pe dl. Fujio Egami dacă consideră că, tot așa cum există un decalaj științific și tehnologic între Statele Unite și Europa occidentală, există un decalaj asemănător și între Japonia și alte țări. «În unele domenii există, desigur, un asemenea decalaj — afirmă dl. Egami. Este vorba de asemenea domenii ca acela al aeronauticii și sateliților. Dar în celelalte sfere ale științei, care sînt legate de aplicații industriale, să spunem în chimie sau electrotehnică și în multe altele, consider că nu există vreun decalaj între realizările obținute în Japonia și cele din alte țări».

În încheierea discuției, dl. Egami ne-a spus că a vizitat în România Institutul de biochimie și Institutul de inframicrobiologie, care îl interesează deosebit, ținînd de preocupările domniei sale. «Mi-a părut bine de posibilitatea oferită precum și de faptul că munca se face aici cu multă seriozitate și la un nivel ridicat».

Interviu consemnat de
Irina VIANU

COMPUTER

● Peste 200 experți americani efectuează în prezent prospecțiuni petroliere în Angola unde, după cum indică ziarul portughez «O Seculo», s-au descoperit zăcăminte bogate de aur negru în zona Cabinda.

● 280 cuvinte pe minut. Recordul aparține dactilografei franceze Nicole Hubert care a cucerit de altfel titlul de campionă mondială. Nimeni nu-i poate dicta ațitea cuvinte pe minut.

● Numărul locuitorilor R.P. Mongole a ajuns anul acesta la 1 200 000. Sporul de populație este remarcabil; în viitorii 25 de ani populația țării urmează să se dubleze.

● Cea mai cumplită secetă din ultimii 120 de ani face ravagii în Chile: 300 000 kmp de pământuri fertile au fost compromise. Au pierit 120 000 de oi.

● Statistică tristă în Canada: 97% din industria de automobile și de cauciuc, 78% din întreprinderile industriei chimice și 77% din firmele care produc mașini și aparate electronice aparțin firmelor străine, în majoritate nord-americane.

● Cifre despre industria franceză de automobile. Produce 16% din veniturile statului și 8% din valoarea totală a exporturilor franceze. Consumă 12% din producția siderurgică, 50% din cea de cauciuc. Cifra de afaceri: aproape 20 miliarde franci.

● Un microscop electronic în greutate de 20 tone. Fiecare din cele 6 lentile magnetice va cântări peste 3 tone. Microscopul gigant se află în construcție la Toulouse.

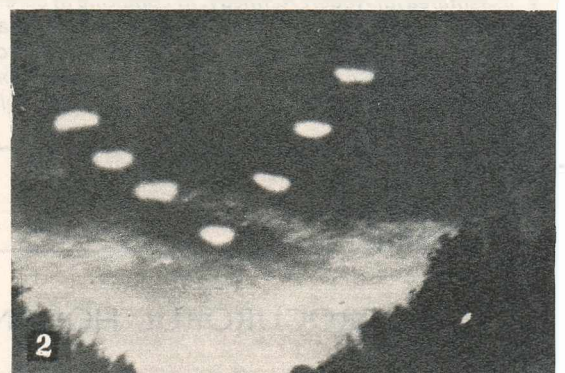
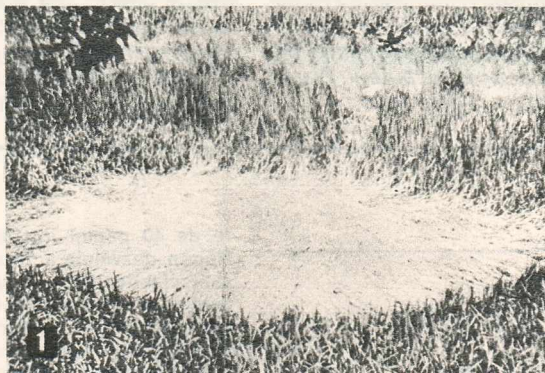
● Viitorul porumbului văzut de profesorul Wittwar (Universitatea din Michigan): producția va putea fi sporită de la 64 hl/ha, cit se realizează azi în medie (în S.U.A.), la 450 hl/ha.

FAIMOSUL CONCURRENT

neîntrerupte, al treziei fără pic de somn, în fine. Evident, o serie de asemenea teste au depășit sfera recorderilor originale și au intrat în domeniul studierii rezistenței și reacțiilor organismului uman pus în condiții speciale, nelipsind nici interesul experților pentru eventuale aplicații militare. Nu se poate trece cu vederea însă faptul că multe competiții sau performanțe de acest gen sînt inspirate de setea de publicitate și faimă ieftină — în lipsă de alte calități personale — și, desigur, de setea unor câștiguri corespunzătoare care însoțesc spectacolul.

Se pare însă, judecînd după cazul irlandezului Mike Meaney, că nu totdeauna afacerile merg bine în acest domeniu. În luna aprilie, cu ajutorul unui impresar, Mike s-a apucat să bată recordul mondial pentru cel mai lung timp petrecuț, îngropat de viu, într-un cosciug. Concurantul a rezistat 61 de zile. Ziarele, în căutare de senzație, au vorbit de el. Cînd Mike a ieșit din cosciug, impresarul său, frecîndu-și mîinile, a strigat victorios: «Acest om valorează acum 100 000 de lire». Din nefericire calculele și speranțele nu s-au adeverit. «Tot ce am putut obține, declara acum cîteva zile Mike, au fost 100 de lire pe care le-am cheltuit. Acum nu mai am nici un ban. Sînt în stare de faliment. Nu pot primi nici măcar ajutor social, pentru că nu am o adresă precisă». Și asta după 61 de zile în mormînt. Cazul e simbolic pentru cei ce se gîndesc la noi performanțe asemănătoare. Tuturor, Mike le oferă următoarea concluzie: «Trăiam mai bine în cosciug. Depinde pentru cît timp te instalezi».

Nicolae URECHE

AICI A ATERIZAT O „FARFURIE ZBURĂTOARE“?

Știrile de presă despre apariția deasupra pampasului argentinian a unor presupuse «farfurii zburătoare» (denumite de specialiști, după inițialele cuvintelor englezești respective, UFO — obiecte zburătoare neidentificate) au readus la ordinea zilei această problemă care preocupă de mai multă vreme pe specialiști și pe publicul larg. Cele două fotografii pe care le reproducem sînt tulburătoare:

Această — pînă acum — inexplicabilă «amprentă» circulară (fotografia 1) a apărut într-o zonă pustie (asemănătoare cu pampasul este evidentă), mlăștinoasă, din Australia. Fermierul George Pedley, cultivator de banane din Tully afirmă că cu puțin timp înainte de a face această descoperire a observat un disc azuriu zburînd cu mare viteză iarba este îngălbenită și culcată la pămînt în sens rotator, ca și cum obiectul s-ar fi învîrtit în jurul unei axe proprii. Alte două urme similare au fost descoperite la mică distanță. Farfuriile zburătoare se deplasează deci în formație? Această ipoteză pare să fie confirmată de fotografia 2. Ea însoțește un articol scris de Felix Zigel, profesor la Școala de aviație din Moscova și membru al Secției UFO a Comitetului cosmonautic al U.R.S.S. Articolu a apărut recent în revista «Epoca». «Acțiunile «inteligente» ale farfuriilor zburătoare — scrie Felix Zigel — dau impresia că ele au în vedere observarea Pămîntului și că, probabil, execută misiuni de recunoaștere aeriană. Ur fapt destul de curios: numărul aparatelor UFO crește în perioadele cînd Pămîntul se găsește mai aproape de Marte. Poate totul este pură coincidență sau poate UFO au într-adevăr o relație cu această planetă?» Această întrebare — și multe altele — își așteaptă încă răspunsul.

Despre oameni (I)

Marmura Acropolei moare încet. Lustrul marmurei de pe Acropole se stinge încet-încet. Din cauza fumului industrial, a vaporilor de benzină, din cauza uzurii secolelor. Noaptea, umiditatea intră în porii pietrelor, cristalizează acolo, îmbolnăvește piatra; dimineața, cînd soarele arde orașul, picăturile microscopice de apă se evaporă și lasă în pori goluri, carii, caverne minuscule. Colții de fier de mult bătuți în marmură — ruginesc. Vin peste cariatide nori de praf, vinturi sărate, boli și ierburi abundente, serviciile de anastiloză fac radiografiile ale pietrei, tubaje, analize. Pe urmă sînt avioanele cu reacție care fac să vibreze îndelung și periculos pilonii, coloanele bătrîne, fragile, anemiace. Se încearcă operații de sal-

CRONICA DE TREI SECADE

vare; pentru Partenon se propun cîrje, cămăși de sticlă, corsete de fier, tuburi de otel, pansamente de lemn. Se visează la grefe, la înlocuirea în interior a colților de fier ruginiți cu colți de otel inoxidabil. Dar Partenonul e bolnav. De bătrînețe, de timp, de ateroscleroză. Cînd poveștile cu oameni — prea multe, prea vesele, prea triste, prea frumoase, prea urite — vă plictisesc, gîndiți-vă la marmură, la Acropole...

Despre oameni (II)

Sau nu: uitați-vă la acest Helmut

Strassl. Jucător de fotbal la T.S.V. Johanneskirchen, o echipă cu totu locală din R.F.G. 500 de meciuri jucate în campionatul cel mai obscur. De la 13 ani, debut în această echipă. Trecut prin toate posturile posibile ale unei echipe de fotbal 85 de goluri, nici o sancțiune. C viață exemplară, în care niciodată n-a vrut să schimbe această echipă absolut necunoscută. Și necunoscut a rămas. Nimeni n-a auzit în lume de un jucător cu atît virtute morală, numit Strassl. 50 de meciuri în aceeași echipă — și nimic, beznă în jurul lui. «Euluiitor... scrie «L'Equipe». Și trist. Ceva dereglat, ceva e suspect, ceva ni sună bine, ceva e putred în regatul necunoscut al virtuții virtuoză

Radu COSAȘU

▲ 14 000 tineri din 142 de țări s-au întrunit în aceste zile la Sofia, unde într-o atmosferă sărbătorească s-a deschis, duminică 28 iulie, cel de-al IX-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților, dedicat marilor idei de pace, prietenie și solidaritate. În fotografie: tineri locuitori ai capitalei bulgare împreună cu membri ai delegației noastre în fața sediului delegației române.

▼ O impunătoare manifestație a avut loc recent în Grosvenor Square (Londra), împotriva războiului dus de Statele Unite în Vietnam.

carte

● În excelente condiții grafice a apărut la Editura Meridiane **Icoane pe sticlă**, o carte care include între co-pertele ei mărturie viu grăitoare despre simțul frumosului profund împlinit în inima și mințile poporului nostru. Măiestria meșterilor noștri țărani s-a dovedit a fi remarcabilă și în pictura pe sticlă a acestor icoane populare. Cartea, prin cele 148 de reproduceri ce le cuprinde, reușește să ne vorbească despre marea frumusețe a acestor lucrări de artă, despre perfectă lor armonie cromatică. Autori: Cornel Irimie și Marcela Focșa. Fotografii (bine executate) în culori: Radu Sorin. Prezentarea grafică: Aurel Stoicescu. Se cuvine a aduce și un cuvânt de laudă binemeritată și meșterilor tipografi de la «Arta grafică», care au lucrat la această frumoasă carte.

● În plină ofensivă epică se află Lucia Demetrius, vînd parcă să ne avertizeze că promisiunile conținute în febrilul ei debut cu romanul **Tine-rețe** nu au rămas cumva la capăt de drum. După frumoasele proze apărute recent în volumul «Ce aduc zorile», scriitoarea e prezentă în librării cu romanul **Lumea începe cu mine** (Editura pentru literatură).

● În colecția Biblioteca pentru toți a apărut **Dominique**, dramaticul și unicul roman al pictorului și scriitorului francez Eugène Fromentin (1820—1876). Traducerea și prefața de Toma Vlădescu.

● Tot în aceeași colecție a apărut volumul al doilea din **Cartea celor o mie și una de nopți** (Povestea dulcei prietene — nopțile 22—54). Traducere de D. Mușărașu.

● S-o spunem fără înconjur: recenta carte de «romane marinară» a lui George Dan, **Din ochii cicloun-lui**, e un succes în cariera sa lirică și o pată de lumină și culoare ușor observabilă în peisajul literar al noastre actuale. Stăpîn pe meșteșugul său, poetul realizează un pitoresc — fără stridențe — și un exotic — fără fășă literaturizare — jurnal de bord. Relevabile de asemenea, aproape în întregime, și ciclurile de «Balade» și «Poeme» incluse în sumar (Editura pentru literatură).

● În cartea **Lumea animalelor**, fotoreporterul Ion Miclea își plimbă obiectivul pe pămînt, în aer și în apă, surprinzînd expresiv necuvîntătoarea lor populație. Prezentarea grafică și coperta: Val Munteanu (Editura Meridiane).

● S-au împlinit de curînd 20 de ani de la apariția primului număr al **Revistei bibliotecilor**. Menționăm că din anul 1955 revista apare trimestrial și într-o ediție în limba maghiară. În cele două decenii de existență, revista a adus o contribuție substanțială la valorificarea moștenirii noastre culturale, publicînd documente și studii despre istoria cărții și bibliotecilor românești. De asemenea, paginile revistei au cuprins în mod regulat și probleme ale științei biblioteconomice din străinătate, făcînd astfel un bun oficiu de informare a publicului ei cititor.

● După cum știm, critica noastră literară nu prea se îmbulzește în a co-

menta literatura destinată copiilor și tineretului. De aceea salutăm gestul scriitorului și colegului de gen, Octav Păncu-Iași, de a prezenta așa cum se cuvine (într-un număr recent din ziarul «Scinteia») **Cireșarii** lui Constantin Chirîță, o carte despre romantismul vîrstei de aur.

cinema

Rossana Podesta

● **Șapte oameni de aur.** Un cînat și producător italian pe nume Marco Vicario nu se îndură să parodizeze cu brutalitate filmul polișt. De aceea glumește pe seama lui cu multă amabilitate. Cîțiva actori foarte plăcuți: Rossana Podesta («Elena din Troia»), Philippe Leroy, Gabriele Tinti, Gastone Moschin, José Suarez.

● **Moștenirea lui Achile.** Realizatorul filmului «Frumoasa americană», Jacques Fabri, ni se înfățișează de data aceasta într-o ipostază nefericită: ca autor al unei comedii burlești greoaie, cu toate mecanismele înțepe-nite și, în consecință, cu un umor fără vlagă. În distribuție: Colette Renard, Jacques Fabri, Claude Pieplu, Charles Charres, Charles Laviale, Françoise Seigner, Luis Mariano.

● **Minunile doamnei Venus.** Comedie fantezistă-lirică despre eternele povești de dragoste, construită pe o desul de forțată comparație între mentalitatea contemporană și cea a unui ev mediu romanticizat. Regia: Ralf Kirsten (R.D.G.). Interpreți: Manfred Krug, Helga Labudda, Inge Keller, Ursula Werner, Peter Reusse.

● Mari cineaști pe ecranele noastre: **Louis Malle** («Viva Maria»), **Alain Resnais** (Hiroshima, dragostea mea), **Howard Hawks** («El Dorado»), **Akiro Kurosawa** («Cei șapte samurai»).

● **Bourvil**, **Belmondo**, **David Niven** și **Eli Walach** țîrnează în prezent sub conducerea regizorului Gérard Oury un film intitulat «Cricerul».

disc

● **Aldo Cioccolini**, «star» de primă mîrimă în lumea certistică internațională, autoritate tehnică incontestabilă, elegantă întruchipată a stilului, interpretează cîțiva autori din «lumea bună» a muzicii franceze: Franck, Debussy și Chabrier. Explaziile de artificii ale lui Chabrier, dramatismul grav al lui Franck, unduirile de culoare ale lui Debussy reprezintă pentru Ciccolini prilejul de a ne dovedi încă o dată rafinamentul artei sale interpretative (ECE-0345).

● Pianistul-surpriză al Festivalului «Enescu» din 1967, muzartianul **Gulda**, interpret (rafinat la extrem) al «clasicilor», ne apare de astă dată ca autor de teme pentru o altă lume a muzicii: jazul! Jazul de calitate! Ca să știți ce înseamnă un «jaz-session» trebuie să ascultați neapărat acest disc (EDD-1180).

● Seria foarte căutată și solicitată

a discurilor de muzică ușoară («din toată lumea») format «king size» se îmbogățește cu o nouă apariție: **Melodii din toată lumea—VI.** Patrusprezece melodii, patrusprezece ritmuri (de la flamenco plînă la shuffle) pentru electrofoanele noastre atît de greu încercate prin reproducerea multor nuli-tăți și anonimi, din păcate tot din lumea întreagă. Cel puțin acum selecția este de mare calitate și merită recunoștința amatorilor de tot ce este nou în lumea asta mare (a muzicii ușoare!) (ECE—0335).

muzică

● **Helen Shapiro** în țara noastră. Deținătoare a «Discului de aur», cîntăreața engleză întreprinde între 28 iulie și 17 august un turneu în cîteva orașe ale țării: Cluj, Baia Mare, Oradea, Timișoara, Deva, Hunedoara, Tg. Jiu, Galați, Bacău. Între 8 și 11 august bucureștenii o vor putea și ei vedea și asculta în Sala Palatului. Cîntăreața apare împreună cu Tony Bolton și sint acompaniați de formația instrumentală «The Quotations».

● Teatrul muzical constănțean are ca oaspete pe soprana franceză **Yvette Perin**, care va cînta în «Madame Butterfly» de Puccini și «Carmen» de Bizet, în care va apărea alături de **Andrée Janquers**, tot din Franța.

Helen Shapiro

plastică

● **Tezaurul irakian.** Cultura mesopotamiană este considerată ca prima cultură cu caracter universal. Sumerul — ținut în sudul Mesopotamiei — care a dăruit omenirii prima scriere, a fost leagănul unei arte impresionante, dominată de palatele din cărămidă, de monumentalele zigurate (piramide în trepte), edificiile ornamentate cu reliefuri din ceramică și mozaicuri smălțuite. Artaakkadiană va continua pe cea sumeriană remarcîndu-se prin sculpturi de o rară frumusețe și basoreliefuri. Săpăturile arheologice au scos la lumină multe vestigii ale acestor civilizații de mult dispărute și unele dintre acestea, descoperite în zona cetăților de la Ur și Akkad, sînt expuse (peste 300 de piese), sub auspiciile Muzeului din Bagdad, la Muzeul de artă. Pentru cei care iubesc arta veche, o călătorie într-un ev fascinant.

● **Arta neagră** (colecția Muzeului etnografic din Neuchâtel — Elveția). Prima expoziție de amploare din România care prezintă arta africană, într-o selecție prestigioasă ca cea a renumitei instituții elvețiene. Obiectele provin din cîteva centre de stiluri binecunoscute: Benin, Baoule, Bambara etc., și reprezintă statuete, măști, părți decorative ale unor tipuri de măști, obiecte de uz casnic, figurine, instrumente muzicale, basteane de ceremonie, panere de ghicit, ideograme, pictograme etc. O expoziție care dezvăluie una din sursele de inspirație ale artei moderne. Organizarea — remarcabilă (Dalles).

● **Nicolae Groza** — pictură. O confesiune în care imaginarul folcloric potențează inspirația, dar în același timp și o atmosferă împrumutată din

melancoliile unui ev oriental («Noaptea» etc.). Remarcăm: «Marele cosmos», «Fata cu scaiete» etc. (Galeriile de artă, Calea Victoriei nr. 132).

● **V. Boborelu** — pictură. De la o expoziție la alta, cu «Așteptare» și «Primăvară», tînărul pictor a rămas consecvent cu sine însuși cultivînd acea atmosferă cvasifolclorică filtrată de rafinate tehnice, cu aceleași personaje care nasc și plutesc inerte în masa de culoare. Cu celelalte lucrări constatăm un clivaj spre zone mai analitice. «Suprafață terestră», «Imagine acvatică» etc. sînt descrierile cromatice, metaforele bogate în acorduri ale unor imagini cărora li se caută esența picturală (Galeriile de artă, Calea Victoriei nr. 132).

teatru

● **Yerma** — de Federico Garcia Lorca — în premieră pe țară la Teatrul de stat din Pitești. Poem dramatic patetic, închinat năzuinței spre fericire. Regizoarea Lidia Ionescu a compus un spectacol sobru în cadențele textului dramatic, avînd în Ioana Cîta-Baciu o protagonistă cu forță dramatică și sensibilitate. Remarcabili în distribuție: Mihaela Dumbravă, Sorin Gheorghiu, Telly Barbu.

● **D.R. Popescu** — binecunoscutul prozator clujean — se afirmă în ultima vreme și ca dramaturg, cu bune rezultate. Astfel, piesa sa **Visul**, montaj dramatic ilustrînd destinul tragic al unei femei, a fost jucat la Teatrul Național din Cluj, în interpretarea Silviei Ghelan și regia lui Vlad Mugur. Este semnificabilă de asemenea activitatea studioului teatrului clujean, care a montat piesa lui Romulus Vulpescu **Rochia** (regia: Vlad Mugur, interpreți: Melania Ursu și Irina Mazanitis). Un real succes a fost **Lacuna** lui Eugen Ionescu în regia lui I. Taub, cu trei excelenți interpreți: Olimpia Arghir, Al. Munte și Aurel Giurumia.

● Teatrul evreiesc de stat din București își continuă șirul reprezentațiilor în Israel, obținînd un deosebit succes de stimă și public. Se reprezintă drama **Zece frați** au fost de Sloves și spectacolul muzical coregrafic pe teme folclorice **Un șirag de petle**.

● Zilele acestea, regizorul Liviu Ciulei și scenografa Ioana Gărdescu vor începe activitatea pe scena teatrului din Düsseldorf, unde vor monta **Macbeth** și **Furtuna** de Shakespeare. Tot în R.F.G. a fost invitat în vederea realizării unei reprezentări și David Estrig.

● Printre puținele piese originale afe acestei stagiuni se află și **Constelația ursului** de debutantul ieșean Ștefan Oprea. Teatrul Național din Iași o va înfățișa la deschiderea stagiunii în regia unui alt debutant — Eugen Bordenjau.

● Urmînd exemplul lui «Tîndărică», teatre de păpuși din provincie obțin succese în turnee peste hotare. Astfel, Teatrul de păpuși din Oradea a participat la un festival organizat de U.N.I.M.A. în Bekescsaba (R.P. Ungară) cu piesa **Sare-n bucate** de V. Gafița și Al. Popovici. Cu aceeași piesă, Teatrul de păpuși din Cluj a participat la un festival la Zagreb. Cronici elogi-oase atestă succesul ambelor colective românești.

televiziune

Emisiunile închinăte Festivalului Mondial al Tineretului și Studenților, transmise de la Sofia, continuă și în primele trei zile ale programului săptămîinii viitoare. Se vor fi luat între timp măsuri pentru îmbunătățirea condițiilor tehnice de recepție?

DUMINICĂ 4 AUGUST. Festivalul de la Sofia (18.00 și 21.45)
● O reprezentare grafică a calităților artistice ale telegazetului duminical ar arăta ca însuși titlul emisiunii: un **Zigzag** (16.00) ● **Seara de teatru** reia (în interpretarea Teatrului tinere-

Isaac Stern

tului din Piatra Neamț) piesa lui Al. Mirodan «Ziaristi», un neîndoiebnic succes al dramaturgiei originale contemporane. În distribuție: Carmen Galin, Elena Caragiui, Ion Prog, Teodor Danetti, Cornel Nicoară, Radu Voinescu și alții (21.00).

LUNI 5 AUGUST. Festivalul de la Sofia programează concertul laureatilor concursurilor internaționale (21.45).

MĂRTI 6 AUGUST. Festivitatea de închidere a Festivalului Mondial al Tineretului și Studenților de la Sofia (22.00) ● Filmul britanic **Lungul, scurtul și superiorul** — care n-a rulat în săli — ne atrage atenția prin numele a doi dintre interpreții principali: Laurence Harvey și Richard Harris (20.35).

MIERCURI 7 AUGUST. «Pisălogul» — un film cu Heinz Rühman, actorul pe care l-am văzut de curînd tot pe micul ecran (Judecătoria de minori). Criteriile Telecinematicii rămîn confundate în mister: după seria «Bette Davis» (și după o serie «Humphrey Bogart», anunțată și doar parțial programată) iată o serie... Heinz Rühman (21.00).

JOI 8 AUGUST. «Vilegiaturisti» lui Gorki în adaptare pentru televiziune la **Seară de teatru**. Distribuție foarte bună: Simona Bondoc, Magdalena Buznea, Eva Pătrășcanu, Cristina Tacoi, Rodica Tușianu, George Constantin, Septimiu Sever, Cornel Girbea, Mihai Heroveanu, Ion Caramitru, Sebastian Radovici și alții (21.20)
● Emisiunea Document se confirmă ca un frumos succes al TV. Azi: «Pe drumul reginei din Sabă» (20.00).

VINERI 9 AUGUST. Studioul muzical ne atrage din nou atenția. Tema sa «Moment retrospectiv» (Monteverdi — Vitali — Mozart — Beethoven — Schuman, — Berlioz...) va fi strălucit ilustrată cu contribuția pianistului austriac Friederich Gulda, a violonistului american Isaac Stern, a dirijorilor români Emanoel Elenescu și Mihai Brediceanu (20.20).

SÎMBĂTĂ 10 AUGUST. Din programul zilei de sfîrșit de săptămînă reținem emisiunea de muzică ușoară **Seară de august**, cu **Margareta Pislaru**, **Luminița Țobrescu**, **Mihai Dumbravă**, **Paul Ghenceș** și formația sa (20.15).

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON la Concursul pronosport nr. 31 din 4 august 1968

I. Petrolul Moinești-Textila	1
Buhuși	1
II. Metalul Copșa-A.S.A. Sibiu	1
III. C.S.M. Sibiu-Gaz metan	1
Mediaș	1
IV. U.M. Timiș.-C.F.R. Arad	x
V. C.S.M. Reșița-C.F.R. Timiș.	x
VI. Victoria Roman-Ceahlăul	2
P. Neamț	2
VII. Electronica Buc.-Rapid	1
C.F. Buc.	1
VIII. Metalul Aiud-Soda	1
IX. C.F.R. Cluj-Ind. sirmei	x
X. Unirea Dej-Olimpia Oradea	2
XI. T.U.G. Buc.-Metalul Tgv.	2
XII. Metalul Tr. Sev.-	1
Electroputer Cr.	1
XIII. Victoria Tg. Jiu-Progressul	1
Strehaia	1

FLACĂRA ALBUM

Unul dintre cei mai cunoscuți actori bulgari, Ivan Andonov (Voci în insulă, Inspectorul și noaptea, Ancheta, Occulul), se adresează cititorilor revistei noastre «cu multă simpatie».

*Ze înțelegem
cu FLACĂRA
cu multă simpatie
Andonov*

